

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

Mevlana
Kalkınma Ajansı
Development Agency
www.mevka.org.tr

Konya İli Lisanslı Depoculuk Yatırımı Ön Fizibilite Raporu

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

Mevlana
Kalkınma Ajansı
Development Agency
www.mevka.org.tr

Konya İli Lisanslı Depoculuk Yatırımı Ön Fizibilite Raporu

2020
EKİM

RAPORUN KAPSAMI

*Bu ön **fizibilite raporu**, yatırımcıları **bilgilendirme** amacıyla **Konya ilinde hububat** odaklı lisanslı **depo** kurulmasının uygunluğunu **tespit etmek**, yatırımcılarda yatırım **fikri** oluşturmak **ve** detaylı **fizibilite** çalışmalarına altyapı oluşturmak üzere **Sanayi ve Teknoloji** Bakanlığı **koordinasyonunda faaliyet** gösteren **Mevlana** Kalkınma Ajansı tarafından hazırlanmıştır.*

HAKLAR BEYANI

*Bu rapor, yalnızca **ilgililere genel rehberlik etmesi** amacıyla hazırlanmıştır. **Raporda yer alan bilgi ve analizler raporun** hazırlandığı **zaman diliminde** doğru **ve** güvenilir olduğuna inanılan **kaynaklar ve bilgiler** kullanılarak, yatırımcıları yönlendirme **ve bilgilendirme** amaçlı **olarak** yazılmıştır. **Rapordaki bilgilerin** değerlendirilmesi **ve** kullanılması sorumluluğu, doğrudan **veya** dolaylı **olarak, bu rapora dayanarak** yatırım kararı **veren ya da finansman** sağlayan şahıs **ve kurumlara aittir. Bu rapordaki bilgilere dayanarak bir eylemde bulunan, eylemde bulunmayan veya karar alan kimselere** karşı **Sanayi ve Teknoloji** Bakanlığı **ile Mevlana** Kalkınma Ajansı **sorumlu tutulamaz.***

*Bu raporun tüm hakları **Mevlana** Kalkınma Ajansına **aittir. Raporda yer alan** görseller **ile bilgiler telif** hakkına **tabi** olabileceğinden, **her ne** koşulda **olursa olsun, bu rapor hizmet** gördüğü çerçeveyen dışında kullanılamaz. **Bu nedenle; Mevlana** Kalkınma Ajansının yazılı onayı **olmadan raporun** içeriği kısmen **veya tamamen kopyalanamaz, elektronik, mekanik veya benzeri bir** araçla **herhangi bir** şekilde basılamaz, çoğaltılamaz, **fotokopi veya teksir edilemez**, dağıtılamaz, **kaynak** gösterilmeden **iktibas edilemez.***

İÇİNDEKİLER

1. YATIRIMIN KÜNESİ	6
2. EKONOMİK ANALİZ.....	9
2.1 Sektörün <i>Tanımı</i>	9
2.2 Sektöre Yönelik Sağlanan <i>Destekler</i>.....	9
2.2.1 Yatırım Teşvik <i>Sistemi</i>.....	9
2.2.2 Diğer <i>Destekler</i>.....	11
Vergi İstisnaları	11
Elektronik Ürün Senedi (ELÜS) Karşılığı <i>Kredi Faizi</i> Desteği.....	11
Lisanslı <i>Depolarda</i> Ürün Muhafazası için <i>Kira</i> Desteği	11
<i>Nakliye</i> Desteği	12
<i>Analiz</i> Desteği	12
Lisanslı <i>Depo</i> Yatırım <i>Kredisi</i>	13
2.3.Sektörün <i>Profil</i>	13
Lisanslı <i>Depoculuk</i> Nedir?.....	13
İlgili <i>Mevzuat</i> :	13
Lisanslı <i>Depoculuk ile</i> İlgili Tanımlar	14
Lisanslı Depoculuğun Avantajları <i>Nelerdir?</i>	16
Lisanslı <i>Depo</i> İşletmeleri	16
Ürün <i>İhtisas</i> Borsası	17
<i>Yetkili</i> Sınıflandırıcılar	18
<i>Referans Yetkili</i> Sınıflandırıcı	21
<i>Ticaret</i> Borsaları	22
Lisanslı <i>Depoculuk Tazmin Fonu</i>	22
Ürün <i>Senedi</i>	22
Lisanslı <i>Depo</i> Şirketi Kuruluşu.....	23
Lisanslı <i>Depo</i> İşletmesinin <i>Faaliyete</i> Geçmesi.....	24
<i>Sistemin</i> İşleyışı	26
<i>Mevcut Durum</i>	30
<i>Hangi</i> Ürünler Depolanır, <i>Depolama</i> Dönemleri <i>Nedir?</i>	30
<i>Kalite</i> Sınıflandırması	30
İleri <i>Geri</i> Bağlantılar	31
Türkiye Lisanslı <i>Depoculuk Kapasitesi</i>	31
Kuruluş <i>Kapasitesine</i> Göre Sektörde Öne Çıkan İller	32
<i>Lisans Kapasitesine</i> Göre Sektörde Öne Çıkan İller	33
Kuruluş <i>Kapasitesine</i> Göre Sektörde Öne Çıkan <i>Firmalar</i>	34
<i>Lisans Kapasitesine</i> Göre Sektörde Öne Çıkan <i>Firmalar</i>	35
Yıllar İtibarı İle Ülke <i>Kapasitesi</i>	36
<i>Kapasite Projeksiyonu</i>	36

Ülke Genelinde Sektörde Faaliyet Gösteren Firma Sayısı	36
İl Genelinde Sektörde Faaliyet Gösteren Firmalar ve Kapasiteleri	36
Yıllar İtibarı İle İl Kapasitesi	37
Konya İlçe Verileri	37
Konya İlçe Bazlı Çiftçi Kayıt Sistemi Verileri	37
2. 4. Dış Ticaret ve Yurt İçi Talep	38
6'lı Kod Türkiye İthalat-İhracat Verileri	38
2'li Kod Türkiye ve Konya İthalat-İhracat Verileri	39
İl Bazlı Üretim Verileri	40
İlçe Bazlı Üretim Verileri	40
2. 5. Üretim, Kapasite ve Talep Tahmini	56
Dış Ticaret	56
Üretim.....	58
Lisans Kapasitesi	68
2.6. Girdi Piyasası	70
2.7. Pazar ve Satış Analizi	70
3. TEKNİK ANALİZ	72
3.1 Kuruluş Yeri Seçimi.....	72
Cihanbeyli Bölgesi	75
Seydişehir Bölgesi	76
İlgın Bölgesi	76
3.2 Üretim Teknolojisi	77
Lisanslı Depolarda Bulunması Gereken Asgari Nitelikler	77
Silolarda Aynı Anda Yapılacak İşlemler.....	79
Tesis Özellikleri.....	79
3.3 İnsan Kaynakları	79
Nüfus Verileri	79
Personel	80
4. FİNANSAL ANALİZ	81
4.1 Sabit Yatırım Tutarı	81
4.2 Yatırımin Gerि Dönüş Süresi	81
5. ÇEVRESEL VE SOSYAL ETKİ ANALİZİ	83

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. <i>Sabit Yatırım Harcamaları</i>	10
Tablo 2. Teşvik <i>Belgesi</i> Kapsamında Yararlanılacak Teşvikler	11
Tablo 3. <i>Kira</i> Desteği Kapsamındaki Ürünler <i>Tablosu</i>	12
Tablo 4. İlave <i>Kira</i> Desteği <i>Tablosu</i>	12
Tablo 5. <i>Kredi Destek</i> Miktarları	13
Tablo 6. <i>Yetkili</i> Sınıflandırıcılar <i>Listesi</i>	19
Tablo 7. <i>Laboratuvar Techizat Listesi</i>	20
Tablo 8. <i>Referans Yetkili</i> Sınıflandırıcı <i>Listesi</i>	21
Tablo 9. <i>Depolamaya Konu</i> Ürün <i>Listesi</i>	30
Tablo 10. Türkiye <i>Depo Kapasitesi</i>	31
Tablo 11. Kuruluş <i>Kapasitesine</i> Göre İller <i>Listesi</i>	32
Tablo 12. <i>Lisans Kapasitesine</i> Göre İller <i>Tablosu</i>	33
Tablo 13. Kuruluş <i>Kapasitesine</i> Göre <i>Firmalar</i>	34
Tablo 14. <i>Lisans Kapasitesine</i> Göre <i>Firmalar</i>	35
Tablo 15. Yıllar İtibarı İle Ülke <i>Kapasitesi</i>	36
Tablo 16. <i>Kapasite Projeksiyonu</i>	36
Tablo 17. <i>Faaliyet</i> Gösteren <i>Firma</i> Sayısı.....	36
Tablo 18. İlde <i>Faaliyet</i> Gösteren <i>Firma</i> Sayısı.....	36
Tablo 19. Yıllar İtibarı İle İl <i>Kapasitesi</i>	37
Tablo 20. Konya İlçe <i>Kapasite Verileri</i>	37
Tablo 21. Çiftçi Dağılımı	37
Tablo 22. Türkiye Ürün Dış <i>Ticaret</i> Miktarları	39
Tablo 23. Türkiye ve Konya Hububat Dış <i>Ticaret</i> Miktarları	39
Tablo 24. Konya 5 Yıllık Üretim <i>Verileri</i>	40
Tablo 25. Altınnekin İlçesi 5 Yıllık Üretim ve <i>Depolama Bilgileri (Ton)</i>	41
Tablo 26. Beyşehir İlçesi 5 Yıllık Üretim ve <i>Depolama Bilgileri (Ton)</i>	41
Tablo 27. Cihanbeyli İlçesi 5 Yıllık Üretim ve <i>Depolama Bilgileri (Ton)</i>	42

Tablo 28. Çeltik İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton).....	42
Tablo 29. Çumra İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)	43
Tablo 30. Ereğli İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton).....	43
Tablo 31. Kadınhanı İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton).....	44
Tablo 32. Karapınar İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)	44
Tablo 33. Karatay İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton).....	45
Tablo 34. Kulu İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton).....	45
Tablo 35. Sarayönü İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton).....	46
Tablo 36. Selçuklu İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)	46
Tablo 37. Yunak İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton).....	47
Tablo 38. Ahırlı İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)	47
Tablo 39. Akören İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton).....	48
Tablo 40. Akşehir İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton).....	48
Tablo 41. Bozkır İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton).....	49
Tablo 42. Derbent İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)	49
Tablo 43. Derebucak İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton).....	50
Tablo 44. Doğanhisar İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton).....	50
Tablo 45. Emirgazi İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)	51
Tablo 46. Güneysınır İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)	51
Tablo 47. Hadım İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton).....	52
Tablo 48. Halkapınar İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton).....	52
Tablo 49. Hüyük İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton).....	53
Tablo 50. İlgın İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton).....	53
Tablo 51. Meram İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton).....	54
Tablo 52. Seydişehir İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)	54
Tablo 53. Taşkent İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)	55
Tablo 54. Tuzlukçu İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton).....	55
Tablo 55. Yalıhüyük İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)	56

Tablo 56. 2019 Yılı Depolama Bedelleri	71
Tablo 57. Aylık Kapasite Kullanım Oranları	72
Tablo 58. Detaylı İlçe Analizi	73
Tablo 59. Öne Çıkan İlçeler	74
Tablo 60. Yıllara Göre Nüfus Verileri	80
Tablo 61. Personel Listesi	80
Tablo 62. Sabit Yatırım Harcamaları	81
Tablo 63. Aylık Kapasite Kullanım Oranları	82
Tablo 64. Gelir-Gider Projeksiyonu.....	83

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Laboratuvar İşlem Akışı	21
Şekil 2. Depo Ürün Teslim Şeması	27
Şekil 3. Ürün Çıkış Şeması.....	29
Şekil 4. Türkiye Lisanslı Depoculuk Kapasitesi.....	32
Şekil 5. Kuruluş Kapasitesine Göre İller.....	33
Şekil 6. Lisans Kapasitesine Göre İller	34
Şekil 7. Türkiye 5 Yıllık Hububat Dış Ticareti (Ton).....	57
Şekil 8. Konya 5 Yıllık Hububat Dış Ticareti (Ton)	57
Şekil 9. Ahırlı İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)	58
Şekil 10. Akören İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)	58
Şekil 11. Akşehir İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton).....	59
Şekil 12. Altınekin İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)	59
Şekil 13. Beyşehir İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton).....	59
Şekil 14. Bozkır İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)	60
Şekil 15. Cihanbeyli İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton).....	60
Şekil 16. Çeltik İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton).....	60
Şekil 17. Çumra İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton).....	61

Şekil 18. <i>Derbent</i> İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (<i>Ton</i>)	61
Şekil 19. <i>Derebucak</i> İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (<i>Ton</i>)	61
Şekil 20. Doğanhisar İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (<i>Ton</i>)	62
Şekil 21. <i>Emirgazi</i> İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (<i>Ton</i>)	62
Şekil 22. Ereğli İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (<i>Ton</i>)	62
Şekil 23. Güneysınır İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (<i>Ton</i>)	62
Şekil 24. <i>Hadım</i> İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (<i>Ton</i>)	63
Şekil 25. Halkapınar İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı	63
Şekil 26. Hüyük İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (<i>Ton</i>)	63
Şekil 27. İlgın İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (<i>Ton</i>)	64
Şekil 28. Kadınhanı İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (<i>Ton</i>)	64
Şekil 29. Karapınar İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (<i>Ton</i>)	64
Şekil 30. <i>Karatay</i> İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (<i>Ton</i>)	65
Şekil 31. <i>Kulu</i> İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (<i>Ton</i>)	65
Şekil 32. <i>Meram</i> İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (<i>Ton</i>)	65
Şekil 33. Sarayönü İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (<i>Ton</i>)	66
Şekil 34. Selçuklu İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (<i>Ton</i>)	66
Şekil 35. Seydişehir İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (<i>Ton</i>)	66
Şekil 36. Taşkent İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (<i>Ton</i>)	67
Şekil 37. Tuzlukçu İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (<i>Ton</i>)	67
Şekil 38. Yalihüyük İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (<i>Ton</i>)	67
Şekil 39. <i>Yunak</i> İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (<i>Ton</i>)	68
Şekil 40. Türkiye 5 Yıllık <i>Lisans Kapasitesi</i> (<i>Ton</i>)	69
Şekil 41. <i>Konya</i> 5 Yıllık <i>Lisans Kapasitesi</i>	69
Şekil 42. <i>Konya</i> Haritası	75

KONYA İLİ LİSANSLI DEPOCULUK YATIRIMI ÖN FİZİBİLİTE RAPORU**1. YATIRIMIN KÜNESİ**

Yatırım Konusu	Lisanslı depoculuk yatırımı	
Üretilen Ürün/Hizmet	Depolama hizmeti	
Yatırım Yeri (İl – İlçe)	Konya, Cihanbeyli Konya, Seydişehir Konya, Ilgın	
Tesisin Teknik Kapasitesi	20.000 ton	
Sabit Yatırım Tutarı	Düz tabanlı yatırım için 1.919.000 \$ Koni tabanlı yatırım için 2.121.000 \$	
Yatırım Süresi	2 yıl	
Sektörün Kapasite Kullanım Oranı	Paylaşılmamaktadır.	
İstihdam Kapasitesi	14	
Yatırımın Geri Dönüş Süresi	12 yıl (tahmini)	
İlgili NACE Kodu (Rev. 3)	52.10.03 - Hububat depolama ve antrepoculuk faaliyetleri	
İlgili GTİP Numarası	Dış ticarete konu bir hizmet değildir.	
Yatırımın Hedef Ülkesi	İç pazara yönelik bir yatırımdır.	
Yatırımın Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına Etkisi	Doğrudan Etki Amaç 12: Sorumlu Üretim ve Tüketim	Dolaylı Etki Amaç 11: Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar
Diger İlgili Hususlar	Yatırımın uluslararası boyutu yoktur.	

Rapor tarihi: 28/08/2020

Subject of the Project	Licensed Warehouse	
Information about the Product/Service	Storage service	
Investment Location (Province-District)	Konya, Cihanbeyli Konya, Seydişehir Konya, İlgin	
Technical Capacity of the Facility	20.000 ton	
Fixed Investment Cost (USD)	Flat bottom investment 1.919.000 \$ Cone base investment 2.121.000 \$	
Investment Period	2 years	
Economic Capacity Utilization Rate of the Sector	N/A	
Employment Capacity	14	
Payback Period of Investment	12 years (est.)	
NACE Code of the Product/Service (Rev.3)	52.10.03 - Grain Storage and Warehousing Activities	
Harmonized Code (HS) of the Product/Service	Irrelevant	
Target Country of Investment	Domestic market	
	Direct Effect	Indirect Effect
Impact of the Investment on Sustainable Development Goals	Goal 12: Responsible Consumption and Production, Goal	Goal 11: Sustainable Cities and Communities, Goal
Other Related Issues	There is no international aspect of the investment.	

Report date: 28/08/2020

2. EKONOMİK ANALİZ

2.1 Sektörün Tanımı

Depolamaya uygun nitelikteki hububat, baklagiller, yağlı tohumlar, pamuk, fındık, zeytin, zeytinyağı ve kuru kayısı gibi standardize edilebilen temel ve işlenmiş tarım ürünlerinin standartları belirlenerek emniyetli ve sağlıklı koşullarda lisanslı depo işletmelerine ait depolarda depolanmasını ve bu ürünlerin ticaretinin yine bu işletmeler tarafından düzenlenen ürün senetleri vasıtıyla yapılmasını amaçlayan depolama işlemidir. Lisanslı depoculuk 52.10.03 NACE Kodu ile ifade edilmektedir.

2.2 Sektöre Yönelik Sağlanan Destekler

2.2.1 Yatırım Teşvik Sistemi

Yatırım teşvik **belgesi** düzenlenmesine ilişkin tüm müracaatlar **Sanayi ve Teknoloji** Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı **Sermaye Genel** Müdürlüğü tarafından yönetilen **E-TUYS (Elektronik Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Bilgi Sistemi)** adlı web tabanlı uygulama aracılığıyla gerçekleştirilmektedir.

Yalnızca **nitelikli elektronik sertifika sahibi olan ve yetkilendirme** başvurusu **talebi Sanayi ve Teknoloji** Bakanlığında onaylanmış kişiler **E-TUYS** aracılığıyla yatırım teşvik işlemlerini yürütmek üzere **sisteme** erişebilmektedir. **Bu nedenle**, yatırımcıların **ilk etapta yetkilendirme** işlemini gerçekleştirmek üzere **Sanayi ve Teknoloji** Bakanlığı müracaat etmeleri gerekmektedir.

Yetkilendirme talebinin Teşvik **Uygulama** ve Yabancı **Sermaye Genel** Müdürlüğü içinde sonuçlandırılmışının **akabinde E-TUYS** üzerinden işlem **yapmaya yetkili** kişiler tarafından **sisteme** giriş yapılmış, işlemler başlatılabilir.

Lisanslı **depoculuk** yatırımları yatırım teşvik **sisteminde** “öncelikli” olarak tanımlanmış ve söz konusu yatırımlar için **istisnai bir uygulama** getirilmiştir. “Öncelikli Yatırımlar”, yatırım yerine bakılmaksızın “Bölgesel Teşvik Uygulamaları” kapsamında 5.bölgeye sağlanan bölgesel **desteklerden yararlanabilecektir**. Öncelikli Yatırımlar, altıncı bölgede gerçekleştirilir **ise bu** bölgede geçerli olan desteklerden yararlanılacaklardır.

Bu bağlamda lisanslı **depoculuk** yatırımı aşağıda **yer alan konu** başlıklarında **belirtilen detaylarda** teşviklerden **yararlanabilecektir**:

Teşvik Unsurları

- **Gümrük Vergisi Muafiyeti**

Teşvik **belgesi** kapsamında **yurt** dışından **temin edilecek** yatırım malı **makine ve** teçhizat için gümrük **vergisinin** ödenmemesi şeklinde uygulanır.

- **Katma Değer Vergisi İstisnası**

Teşvik **belgesi** kapsamında **yurt** içinden **ve yurt** dışından **temin edilecek** yatırım malı **makine ve** teçhizat için **katma** değer **vergisinin** ödenmemesi şeklinde uygulanır.

- **Sigorta Primi İşveren Hissesinin Desteği**

Teşvik **belgesi** kapsamı yatırımla sağlanan **ilave istihdam** için ödenmesi **gerekен sigorta primi işveren hissesinin asgari** ücrete tekabül **eden** kısmının **7 yıl boyunca sabit** yatırım tutarının **maksimum %35'ine kadar** Bakanlıkça karşılanmasıdır.

Komple yeni yatırımlarda sağlanan istihdamın tamamının ödenmesi **gerekен sigorta primi işveren hissesinin asgari** ücrete tekabül **eden** kısmı yapılan **sabit** yatırım tutarının %35'ine **kadar 7 yıl boyunca** Bakanlıkça karşılanır. İlave/tevsi/modernizasyon yatırımlarda **ise yeni** yapılan yatırım dolayısıyla yatırım öncesine göre artış sağlanan **istihdam** kadarlık kısım için ödenmesi **gerekен sigorta primi işveren hissesinin asgari** ücrete tekabül **eden** kısmı Bakanlıkça karşılanır.

- **Vergi İndirimi**

Gelir veya kurumlar vergisinin, sabit yatırım tutarının %40'ına ulaşınca **kadar, %80 indirimli olarak** uygulanmasıdır.

- **Yatırım Yeri Tahsisi**

Teşvik **Belgesi** düzenlenmiş yatırımlar için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı **belirlenen usul ve esaslar** çerçevesinde yatırım **yeri tahsis edilmesidir**.

- **Faiz-Kâr Payı Desteği**

Faiz veya kar payı desteği, teşvik **belgesi** kapsamında kullanılan **en az bir yıl vadeli** yatırım **kredileri** için sağlanan **bir finansman** desteğiştir. Teşvik **belgesinde** kayıtlı **sabit** yatırım tutarının %70'ine **kadar** kullanılan **krediye** ilişkin ödenecek **faizin veya kâr** payının **TL** için **5 puan**, **döviz** için **2 puan indirimli olarak** uygulanmasıdır. **Bu destek toplamda 1 milyon 400 bin TL'yı** geçemez.

20.000 ton kapasiteli bir tesis yapılması **durumunda 2** farklı yatırım seçeneğine göre yararlanılacak **destek** miktarları aşağıda **yer almaktadır**:

Tablo 1. Sabit Yatırım Harcamaları

Sabit Yatırım Harcamaları	Konik Tabanlı	Düz Tabanlı
Arsa	100.000	100.000
Bina İnşaat	960.000	756.000
Makine Techizat	920.000	936.000
Montaj	120.000	108.000
Diğer	21.000	19.000
Toplam Sabit Yatırım (\$)	2.121.000	1.919.000

Tablo 2. Teşvik Belgesi Kapsamında Yararlanılacak Teşvikler

Yararlanılacak Teşvikler	Konik Tabanlı	Düz Tabanlı
KDV İstisnası:	165.600,00	168.480,00
Vergi İndirimi:	808.400,00	727.600,00
SGK İşveren Prim Hissesı Desteği:	383.182,80	383.182,80
Toplam (\$)	1.357.182,80	1.279.262,80
Yatırım Toplamına Oranı	64,0%	66,7%

2.2.2 Diğer Destekler

Vergi İstisnaları

5904 sayılı **Gelir Vergisi Kanunu** ve Bazı **Kanunlarda** Değişiklik Yapılması Hakkındaki **Kanun** düzenlemesiyle, lisanslı **depolara stoklanarak Elektronik Ürün Senedi** (ELÜS) aracılığı ile alımı ve satımı yapılan **depolamaya konu** ürünler 31/12/2023 tarihine kadar depoya teslimde uygulanan %2'lik **zirai stopaj vergisinden**, kazançlardan doğan %20'lik **gelir/kurumlar vergisinden** ve ürün **depodan** çekilirken **uygulanan** %1'lik **katma** değer **vergisinden (KDV)** muafır.

Elektronik Ürün Senedi (ELÜS) Karşılığı Kredi Faizi Desteği

T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım **Kredi Kooperatiflerince** Tarımsal Üretime **Dair** Düşük **Faizli** Yatırım ve İşletme **Kredisi** Kullandırılmasına ilişkin **Karar** kapsamında; **Elektronik Ürün Senedi** (ELÜS) karşılığında, üretimiğini yaptığı ürünü lisanslı **depoya teslim eden** üreticilere, üretim **kapasiteleriyle uyumlu olacak** şekilde **senet** tutarının %75'ine **kadar azami 9 ay vadeli olarak** kullandırılacak **kredi faizlerinde %100 indirim** uygulanmaktadır.

Lisanslı Depolarda Ürün Muhabazası İçin Kira Desteği

Bu destek, üreticilerin sağlıklı ve sigortalı **depo** imkânına kavuşmasını, ürünlerini fiyatların düşük olduğu **hasat** dönemlerinde **ellerinden** çıkarmak **zorunda** kalmamasını, **piyasada arz ve talep dengesi ile fiyat** istikrarının sağlanmasını, tarıma dayalı **ticaret ve sanayi** sektöründeki işletmelerin ihtiyaç duydukları ürünler için **depo** inşa **etmemekszin talep edilen miktar**, **tür ve kalitedeki** ürüne **istenen zamanda** kolaylıkla ve güven **ilir bir** şekilde ulaşılabilirlerini amaçlar. Lisanslı **depo** işletmeleri, üretici ve üretici örgütleri **bu destekten faydalana bilir**.

Üretici ve üretici örgütleri dışındaki **kesimler** için, **ilgili tablolardaki** ürünler **belirtilen miktarlarda desteklenir**. Bu desteğe ilişkin ödemeler lisanslı **depo** işletmelerine yapılır.

Tablo 3. Kira Desteği Kapsamındaki Ürünler Tablosu

Ürünler	Destek Miktarı (TL/Ton/Ay)
Buğday, Arpa , Çavdar, Yulaf , Mısır, Çeltik, Pirinç, Mercimek , Nohut , Fasulye , Bezelye , Ayçiçeği	3
Pamuk	7

Ürünler	Açıklama
Fındık, Zeytin , Zeytinyağı, Kuru Kayısı, Antepfıstığı, Kuru Üzüm, Kuru İncir	Aylık ton başına 10 TL'yi geçmemek üzere Ticaret Bakanlığınca onaylanacak kira ücretlerinin %50'si oranında kira desteği verilir .

Çiftçi Kayıt **Sistemi** (ÇKS)'ne kayıtlı üreticiler *ile* ürünlerini ÇKS'ye kayıtlı üreticilerden *alan* Tarımsal Üretici **Birlikleri Kanununa** göre kurulmuş üretici **birliklerine**, tarım **kredi kooperatifleri ve birlikleri ve/veya Kooperatifler Kanununa** göre **kurulmuş** üretici örgütlerine, ÇKS'ye kayıtlı üreticilerden aldıkları *veya kendi* adlarına ürettikleri ürünlerini, lisanslı **depo** işletmelerine **depolanmak** üzere **teslim etmeleri halinde**, **tablodaki** üst sınırları geçmemek üzere **her** üretim yılına **ait** ürün için **kira ücretlerinin** tamamını karşılayacak şekilde **en fazla 6 ay** süre *ile ilave kira* desteği **verilir**.

Tablo 4. İlave Kira Desteği Tablosu

Ürünler	Destek Miktarı (TL/Ton/Ay)
Hububat, bakliyat , yağlı tohumlar	6
Pamuk	14
Fındık, Zeytin , Zeytinyağı, Kuru Kayısı, Antepfıstığı, Kuru Üzüm	20

Nakliye Desteği

İlave **kira** desteginden **yararlanan** üreticiler *ile* üretici örgütlerine, ürünlerini **lisans alarak faaliyet** gösteren **depolarda muhafaza etmeleri durumunda, belgelendirmeleri** şartıyla, **depoya teslim edilen** ürünler için **ton** başına **25** TL'yi geçmemek üzere **her** ürün çeşidi için **en fazla 750 TL** tutarında **nakliye** desteği **verilir**.

Analiz Desteği

İlave **kira** desteginden **yararlanan** üreticiler *ile* üretici örgütlerine, ürünlerini lisanslı **depolarda muhafaza etmeleri halinde, depolanacak** ürünlerin lisanslı **depoya tesliminden** önce **yetkili** sınıflandırıcıılara yapılacak **analizler** için **parti** başına **25** TL'yi geçmemek üzere, **Ticaret** Bakanlığınca **onaylanacak yetkili** sınıflandırıcı ücret **tarifesine** göre **analiz ücreti** desteği **verilir**.

Lisanslı **Depo** Yatırım **Kredisi**

T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım **Kredi Kooperatifleri** aracılığıyla **ilgili tabloda belirtilen oranda kredide indirim** yapılabilir ve **kredi** üst **limitleri** aşılmamak **suretiyle** tarımsal **kredi** kullanırılabilir. Başvurular, **bankaya** ve Tarım **Kredi Kooperatiflerine** 1 Ocak 2020-31 Aralık 2022 tarihleri arasında yapılır.

Tablo 5. Kredi Destek Miktarları

ÜRETİM KONUSU	İNDİRİM ORANI (%)		KREDİ ÜST LİMİTİ (TL)
	Yatırım <i>Kredisi</i>	İşletme <i>Kredisi</i>	
Lisanslı Depoculuk Yatırımları	50	-	50.000.000

2. 3. Sektörün Profili

Lisanslı **Depoculuk** Nedir?

Depolamaya uygun nitelikteki hububat, baklagiller, yağlı **tohumlar, pamuk**, fındık, **zeytin**, zeytinyağı ve kuru kayısı gibi standardize edilebilen temel ve işlenmiş tarım ürünlerinin standartları **belirlenerek emniyetli** ve sağlıklı koşullarda lisanslı **depo işletmelerine ait depolarda** depolanmasını **ve bu** ürünlerin **ticaretinin yine bu** işletmeler tarafından düzenlenen ürün **senetleri** vasıtasyyla yapılmasını amaçlayan **depolama** işlemidir.

İlgili Mevzuat:

5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı **Depoculuk Kanunu** 17/02/2005 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu Kanuna istinaden, uygulamaya yönelik olarak bugüne **kadar 4** yönetmelik, **8** tebliğ çıkarılmıştır.

Bunlar:

- Tarım Ürünleri Lisanslı **Depoculuk** Yönetmeliği
- Lisanslı **Depoculuk Tazmin Fonu** Yönetmeliği,
- **Elektronik** Ürün **Senedi** Yönetmeliği,
- **Yetkili** Sınıflandırıcıların **Lisans Alma, Faaliyet ve Denetimi** Hakkında Yönetmelik
- **Hububat, Baklagiller ve Yağlı Tohumlar** Lisanslı **Depo** Tebliği
- **Pamuk** Lisanslı **Depo** Tebliği
- Fındık Lisanslı **Depo** Tebliği
- **Zeytin** Lisanslı **Depo** Tebliği
- Zeytinyağı Lisanslı **Depo** Tebliği
- **Kuru** Kayısı Lisanslı **Depo** Tebliği
- Antepfıstığı Lisanslı **Depo** Tebliği
- **Kuru** Üzüm Lisanslı **Depo** Tebliği

Öte *yandan, depolamaya uygun nitelikteki* ürünlerin *gerek fiziki ve gerekse bu* ürünler *temsil eden* ürün *senetleri* vasıtasıyla “anonim şirket şeklinde *faaliyet* gösteren ürün *ihtisas* borsalarında” *veya* böyle *bir borsa faaliyette bulunmuyorsa* “teknik, *kurumsal ve mali alt yapısı yeterli olan ve Ticaret* Bakanlığından *izin alan ticaret* borsalarında” *ticaretinin* yürütülmesini düzenleyen **5174** sayılı Türkiye *Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 53* üncü *maddesi 1/6/2004 tarihinde Resmi Gazete'de yayılmış olarak* yürürlüğe konulmuştur.

Bu Kanuna istinaden, uygulamaya yönelik olarak bu güne *kadar 2* yönetmelik çıkarılmıştır. **Bunlar:**

- Ürün İhtisas Borsalarının Kuruluş, işleyiş *ve Denetim Usul* ve Esasları Hakkında Yönetmelik
- *Ticaret* Borsaları *ile* Ürün İhtisas Borsalarında *Alivre ve Vadeli* Alım Satım Yönetmeliği

Lisanslı *Depoculuk ile* İlgili Tanımlar

Lisanslı *Depoculuk ile ilgili* düzenlemelerden *Ticaret* Bakanlığı *sorumludur*. Lisanslı *depoculuk sisteminde* kullanılan tanımlar şöyledir:

Lisanslı depo: Tarım ürünlerinin sağlıklı koşullarda muhafazası *ve* ticari amaçla depolanması *hizmetlerini* sağlayan *tesislerdir*.

Depolama hizmetleri: Lisanslı *depoya kabul edilen* ürünlerin tartılması, boşaltılması, yüklenmesi, taşınması, *nakliyesi, depolamaya ve* şartlara *uygun hale getirilmesi*, depolanması, ürün ambalajlarının onarılması, ürünün *depodan* çıkarılması *gibi hizmetlerdir*.

Lisanslı depo işletmesi veya lisanslı depo işleticisi: Tarım ürünlerinin depolanmasıyla iştirak *eden ve 5300* sayılı *Kanun* kapsamında geçerli *bir lisans belgesine sahip olan anonim* şirketi *ifade etmektedir*.

Lisans: Ticaret Bakanlığı tarafından *verilen faaliyet iznini gösterir belgedir*.

Mudi: *Depolama hizmetleri* için ürününü lisanslı *depoya teslim eden veya* lisanslı *depo* işletmesince düzenlenen ürün *senedini mevzuata uygun olarak elinde bulunduran* gerçek *veya* tüzel kişidir. **Mudi**, üreticinin *bizzat kendisi* olabileceği *gibi*, ürün *senedini* başka *bir şahıs ya da* şirkete *devretmesi halinde, mudi*; ürün *senedini elinde bulunduran* gerçek *ya da* tüzel kişi olmaktadır.

Ürün senedi: Ürünlerin mülkiyetini *temsil ve rehnini temin eden*, lisanslı *depo* işleticisince *nama veya emre* düzenlenmiş, *teminat olarak verilebilen, ciro edilebilen veya edilemeyecek 5300* sayılı Kanun'da öngörmeyen *durumlarda* Türk *Ticaret* Kanunu'nda düzenlenen *makbuz senedi* hükümlerine tâbi, basılı *veya elektronik ortamda bulunan* kıymetli evraklardır.

Yetkili sınıflandırıcı: *5300* sayılı *Kanun* kapsamında *lisans almış olan ve* tarım ürünlerini *analiz eden, ürünün nitelik ve* özelliklerini *belirleyen, standartlara uygun olarak* sınıflandıran *ve bu durumu belgelendiren* laboratuvarları iştenen gerçek *veya* tüzel kişilerdir.

Borsa: Aralarındaki sözleşme çerçevesinde lisanslı **depo** işletmesince düzenlenen ürün **senetlerinin kote** ettiirdiği, alım satımının yapıldığı **ve hareketlerinin kontrol ve takip** edildiği ürün **ihtisas** borsasını veya **Ticaret** Bakanlığı'ndan ürün **senedi** alım satımı **konusunda izin alan ticaret** borsasını **ifade etmektedir.**

Lisanslı depo teminatı: **Ticaret** Bakanlığı tarafından **kabul edilen nakit, banka teminat mektubu, Devlet tahvili, hisse senedi, gayrimenkul rehni, sigorta teminatı ve nakde** çevrilebilir diğer **güvenceleri ifade etmektedir.**

Lisanslı Depoculuk Tazmin Fonu: Lisanslı **depo** işletmesinin, **5300** sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı **Depoculuk Kanunu ve mudilerle** yapacağı sözleşmede öngörülen yükümlülüklerini **yerine getirmemesinden** dolayı **ortaya** çıkan **mudi zararlarını tazmin etmek** amacıyla **kurulan fondur.**

Elektronik ürün senedi: Lisanslı **depo** işletmesince, **Elektronik** Kayıt Kurallarına **uygun olarak Sistem** üzerinde oluşturulan **elektronik** kaydı **ifade etmektedir.**

Elektronik Kayıt Kuralları: **Elektronik** ürün **senetlerinin** oluşturulmasına, **bu senetlere** bağlı tüm **hak** ve yükümlülükler **ile** işlemlerin **ilgili taraflar itibariyle kayden izlenmesine** ilişkin **Elektronik** Kayıt Kuruluşu'nun önerisi üzerine **Ticaret** Bakanlığı'ncı **belirlenen usul** ve esaslardır.

Elektronik Kayıt Kuruluşu (EKK): İlgili Yönetmelik hükümleri çerçevesinde **elektronik** ürün **senetlerinin Sistem** üzerinden oluşturulmasını sağlamak, **bu senetlere** bağlı tüm **hak** ve yükümlülükler **ile** işlemleri **ilgili taraflar itibariyle kayden izlemek** amacıyla **Ticaret** Bakanlığı'ndan **lisans** almış **anonim** şirkettir.

Sistem: **Elektronik** ürün **senetlerine** ilişkin işlemlerin **elektronik ortamda** yapılmasını sağlamak üzere **elektronik** kayıt kuruluştan **kurulan ve** işletilen **veri tabanını ifade etmektedir.**

Aynen: Ürünün ayrı depolanması, diğer ürünlerle karıştırılmasının **istenmemesi durumudur. Nadiren** uygulanır. **Deponun toplam kapasitesinden daha az** ürün **konulacak olursa**, ürün **sahibi (Mudi)** tüm **deponun** kirاسını ödemekle yükümlüdür.

Mislen: Mudi'ye **ait** ürünün, **benzer** sınıfındaki ürünlerle karıştırılarak, **bir arada** depolaması **durumudur.** **Burada** aynı **kalite** sınıfındaki ürünler karıştırılarak aynı **depolara konulur.** **En sık uygulanan** yöntemdir.

Lisanslı Depoculuğun Avantajları **Nelerdir?**

Lisanslı **depoculuk ile elde edilebilecek** faydaları **13 Maddede toplayabiliz. Bunlar:**

1. **Hasat** dönemlerinde tarım ürünlerindeki **arz** yükselmesi **nedeniyle** oluşan **fiyat** düşüşlerinin önlenmesi **ve** piyasanın **dengelenmesi**,
2. Özellikle **finansman** sıkıntısı çeken küçük çiftçiler **ile** ürün **sahiplerinin**, lisanslı **depolara verdiğleri** ürünleri karşılığında aldıkları ürün **senetleri** aracılığıyla **bankalardan kredi ve finansman** sağlamaları,
3. Tarım ürünleri **ticaretinin** herkesçe **kabul** gören standartları belirlenmiş ürünler üzerinden yapılması, **kaliteli** üretimin teşvik **edilmesi**, güvenli **bir** piyasanın oluşturulması,
4. Tarım ürünleri **ticaretinin** kayıt altına alınması,
5. Ülkemizde hâlihazırda **uygulanmakta olan** tarım **reformunun** başarılması **ve** tarım ürünleri **ticaretinde** özel sektör katılımının artırılması,
6. Üretimde **ve** fiyatlandırmada **Devlet** müdahalelerinin **asgariye indirilmesi, bu alana** yönelik yapılan yüksek **harcamalardan** önemli **tasarruf** sağlanması, **serbest piyasa ve fiyat** oluşumunu **bozan** müdahalelerden uzaklaştırılması,
7. Tarım ürünleri üreticileri açısından **kolay pazarlanabilen, iyi muhafaza edilen ve nakliye** masrafları **en aza** indirilmiş **bir sistemle** istikrarlı **ve daha** yüksek **bir gelir seviyesi elde edilmesi**,
8. Yatırımcılar için dövize, altına, **hisse senedine, faize ve benzerlerine alternatif yeni bir** yatırım aracı sağlanması,
9. Ürün **ticareti ile** uğraşan **tacir ve sanayicilerimizce, kalitesi bilimsel kriterlere** göre belirlenmiş **ve fiyat** istikrarı sağlanmış ürünlerin **kolayca temini**,
10. Tarım ürünlerinin, fizikî **mal ve numune** gösterilmesine **ve teslimine gerek** olmaksızın ürün **senetleri veya elektronik** ürün **senetleri** aracılığıyla **ticaretinin** yapılması,
11. Standardı belirlenmiş ürün **ve** lisanslı **depo sistemiyle** tarım ürünlerinde **vadeli işlem ve opsiyon** piyasalarına geçilmesi,
12. Ürün depolanması, bankacılık **ve sigorta** sektörü açısından **yeni** iş alanlarının oluşturulması,
13. Ülkemizin yakınında bulunduğu **Orta Doğu, Balkanlar, Türkî Cumhuriyetler ve Asya** coğrafyasındaki tarım ürünleri **ticaretinde de** önemli **rol** üstlenmesi **ve pay sahibi** olunması hedeflenmiştir.

Lisanslı **Depo** İşletmeleri

Tarım ürünü**leri** lisanslı **depo** işletmeleri, **ekonomik** ihtiyaç **ve etkinlik** şartları göz önünde **bulundurularak** **Ticaret** Bakanlığınca **verilecek izinle anonim** şirket şeklinde **kurulur**. Şirketin kuruluşunda, **bir milyon liranın az olmamak** üzere **depolama kapasitesine** göre **ilgili** teblidle **belirlenen tutarda** ödenmiş **sermayeye sahip** olunması **ve** yönetmelikte gösterilen **belgelerin ibraz edilmesi** koşulları aranır. Kuruluş **izni alan** şirkete **ancak Kanunun** öngördüğü şartları taşıdığını **tespiti halinde faaliyet izni (lisans)** verilir. **Şirket faaliyet izni alınmadan depoculuk faaliyetinde bulunamaz**, ürün **kabul edemez**, ürün **senedi** düzenleyemez. **Lisans** alınmadan lisanslı **depo veya** lisanslı **depo** işletmesi **izlenimini verecek** hiçbir **isim, unvan, işaret ve benzerleri** kullanılamaz.

Lisanslı **depo işletmek** üzere **lisans almak** için müracaat **edenler**, depo kapasitesinin ürün rayıç **bedelinin** %15'inden **az olmamak** üzere **belirlenen tutarda** lisanslı **depo** teminatı **vermek** zorundadır. **Yine**, Lisanslı **depo** işletmeleri, **lisans** koşulu **olarak** işletme **tesisleri ve lisanslı depoculuk faaliyeti** kapsamında depoladığı ürünler için **sigorta** yaptırmak zorundadır.

Lisanslı **depoya tevdi edilen** tarım ürünleri, geçerli **lisansa sahip yetkili** sınıflandırıcılar tarafından **analiz edilir ve** sınıflandırılır.

Bir ürünün lisanslı **depo işletmesine teslim ve kabul edilmesi halinde, söz konusu** ürün için ürün **senedi** düzenlenir. **Teslimat** sırasında ürün **senedi** dışında düzenlenen tartım **makbuzu ve delil** niteliğini **haiz benzer belgeler de** ürünün mülkiyetinin ispatında kullanılabilir.

Ürün **senedi veya delil** niteliğini **haiz** diğer **belgeler**; ürünün aynı **miktar, cins, sınıf ve kalitede** mudîye **geri verilmesini garanti eder ve bu teslim** satış değil **vedia (emanet)** anlamındadır. Basılı ürün **senetleri** hükmünde **olmak** üzere **elektronik ortamda da** ürün **senetleri** oluşturulabilir.

Lisanslı **depo** işletmesi, mudînin **talebi** üzerine, **hukucken** geçerli **bir mazereti** olmadıkça **gecikmeksızın** ürünü **teslim eder**. Ürünün **tesliminde bu** ürüne **ait** ürün **senedini geri alır ve iptal eder**.

Ürün **depodan geri** alınmamışsa azamî **depolama** süresi **dolmadan en az** kırk beş gün öncesinden lisanslı **depo** işletmesi mudînin **eline** gececek şekilde yazılı **olarak haber verir**. **Bu süre sonunda da geri** alınmayan ürünün **bir** kısmı **veya** tamamı, ürünün niteliğine **ve piyasa** koşullarına **uygun olarak** lisanslı **depo** işletmesince satılabilir. **Bu durumda** lisanslı **depo** işletmesi ücretler **ve** masrafları düşerek **geri kalan** tutarı **yedi** iş günü içerisinde **ilgiliye** öder.

Ürün İhtisas Borsası

Ürün İhtisas Borsası,

- Lisanslı **depoculuk sistemi** kapsamındaki tarım ürünlerinin **fiziki veya elektronik ortamlarda** alım satımı aracılık **eden**,
- **Gerek** ürünlerin **fiziki olarak, gerekse** ürünü **temsilen** lisanslı **depo** işletmelerince çıkarılan ürün **senetlerinin ve alivre** sözleşmelerin **ticaretine** aracılık **eden**,
- **Yeterli alt** yapı **ve elektronik** donanım **ile mali alt** yapıya **sahip olan**,
- **Faaliyet** alanı bölgесel, **ulusal veya** uluslararası **olabilen**,

Bakanlar Kurulunca kuruluş **izni** ve Bakanlığımızca **faaliyet izni verilen, anonim** şirket şeklinde **faaliyette bulunacak** kuruluşlardır.

Ürün **ihtisas** borsası, **Ticaret** Bakanlığı'nın **ve Sermaye** Piyasası **Kurulunun teklifi** Üzerine **Bakanlar Kurulu** kararıyla **anonim** şirket şeklinde **kurulur**. Şirketin kuruluşunda, bölge düzeyinde **faaliyet** gösterecekler için beş, **ulusal düzeyde faaliyet** gösterecekler için **on, uluslararası düzeyde faaliyet** gösterecekler için **on** beş **milyon TL' den az olmamak** üzere **sermayeye sahip** olunması **gerekir**.

Kuruluş **izni alan** şirkete **ancak Kanunun** öngördüğü şartları taşıdığını **tespiti halinde faaliyet izni (lisans) verilir**. Şirket **faaliyet izni almadan** ürün **ihtisas** borsacılığı **faaliyetinde bulunamaz**.

Alivre sözleşmeler **ile** lisanslı **depolarca** düzenlenen kıymetli **evrak** hükmündeki ürün **senetleri ve** ürünü **temsil eden benzer senetlerin** alım satımı **ve rehni gibi** işlemlerin ürün **ihtisas** borsalarında kontrolü **ve tescili zorunludur**. **Borsada tescil** gerçekleşmedikçe ürün mülkiyeti başkasına **devredilemez**.

Kota edilerek ilgili ürün **senedinin ve alivre** sözleşmelerin alınıp satıldığı **bir** ürün **ihtisas** borsası **faaliyette bulunmuyorsa bunlar teknik, kurumsal ve malî alt** yapısının yeterliliği **tespit edilen ve Ticaret** Bakanlığından **izin alan ticaret** borsalarında işlem görür.

Ürün **senetlerine** ilişkin; alım satımın **tescili, devir ile bedelinin** ödenmesi, alıcı **ve** satıcı **ile** üçüncü şahısların haklarının korunması, yükümlülüklerinin **yerine getirilmesi ve** alım satıma ilişkin diğer **hususlar**, borsanın sorumluluğunda **olup, bu** işlemlerden dolayı doğan **zararlar borsa** tarafından **tazmin edilir**. Ürün İhtisas Borsa'ları **ile**

- **Mudiler** ürünlerini, yakın çevrelerindeki sınırlı sayıda **kitüccara satmak zorunda kalmayacak**, çok sayıda alıcının oluşturacağı **rekabetten yararlanabilecektir**.
- Çok sayıda alıcı **ve** satıcının bulunduğu, fiyatın **objektif olarak** oluşabildiği **bir piyasa** olusacaktır.
- Ürünler, **elektronik** ürün **senetleri** vasıtıyla **elektronik ortamda el** değiştirebilecektir.
- **Sanayiciler** işletmelerinin ihtiyacı **olan** ürünleri kısa **zamanda kolayca tedarik edebilecektir**.
- Ülkemiz, bölgede tarım ürünleri **ticaretinin merkezi konumuna gelebilecektir**.
- Ürün **senetleri; altın, döviz, hisse senedi gibi alternatif bir** yatırım aracı **haline gelecektir**.
- Ürün **senetleri, fazsız** yatırım araçları olmaları **nedeniyle**, özellikle Ortadoğu **sermayesi** tarafından **talep** görebilecektir.
- **Mevcut ticaret** borsaları, ürün **ihtisas** borsasının **acentesi** olmalarına imkân tanınmış olması **itibariyle, bu** borsanın bölgelerdeki **temsilcilikleri olarak faaliyet** gösterebilecektir.
- Gelişmiş ülkelerde tarım ürünleri **ticaretinde** yaygın biçimde kullanılan **vadeli** işlem araçları, Ülkemizde **de** yaygınlaşabilecektir.

Yetkili Sınıflandırıcılar

5300 sayılı **Kanun** kapsamında **lisans alarak**, tarım ürünlerini **analiz eden**, ürünün **nitelik ve** özelliklerini **belirleyen, standartlara uygun olarak** sınıflandıran **ve bu** hususları **belgelendiren**, gerçek **ve** tüzel kişilerce işletilen laboratuvarlardır.

28/02/2020 tarihinde güncellenen **listeye** göre **faaliyet izni alan yetkili sınıflandırıcılar** şunlardır:

Tablo 6. Yetkili Sınıflandırıcılar Listesi

Sıra	Yetkili Sınıflandırıcı	Faaliyet Konusu	Lisans Tarihi
1	Ankara Ticaret Borsası (Hububat Laboratuvarı)	Hububat, Baklagiller, Yağlı Tohumlar	05/07/2012
2	Lüleburgaz Ticaret Borsası (Hububat Laboratuvarı)	Hububat, Baklagiller, Yağlı Tohumlar	05/07/2012
3	Çorum Ticaret Borsası (Hububat Laboratuvarı)	Hububat, Baklagiller, Yağlı Tohumlar	31/07/2012
4	Gaziantep Ticaret Borsası Laboratuvar ve Depoculuk A.Ş.	Hububat, Baklagiller, Yağlı Tohumlar	04/07/2014
5	İzmir Ticaret Borsası Laboratuvar Ar- Ge Ve Danışmanlık Hizmetleri A.Ş.	Pamuk	27/09/2016
6	KLD A.Ş.	Hububat, Baklagiller, Yağlı Tohumlar	13/03/2014
7	Edirne Ticaret Borsası (Ürün Laboratuvarı)	Hububat, Baklagiller, Yağlı Tohumlar	18/08/2014
8	Nanolab Laboratuvar Hizmetleri Kimya Gıda Danışmanlık Çevre Eğitim Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi	Zeytin	03/11/2015
9	Nanolab Gıda Üretim Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi	Zeytin	16/11/2017
10	Adana Ticaret Borsası	Hububat, Baklagiller, Yağlı Tohumlar	15/07/2016
11	Bastak Laboratuvar Hizmetleri Limited Şirketi	Hububat, Baklagiller, Yağlı Tohumlar	17/04/2018
12	Giresun Ticaret Borsası Laboratuvarı İktisadi İşletmesi	Fındık	10/04/2017
13	Borsa Polatlı Laboratuvar Hizmetleri Anonim Şirketi	Hububat	14/06/2018
14	Bandırma Ticaret Borsası İktisadi İşletmesi Hububat Laboratuvarı	Hububat	02/07/2018
15	Diyarbakır Ticaret Borsası Yetkili Sınıflandırıcı Laboratuvarı	Hububat	19/06/2019
16	Sivas Ticaret Borsası Laboratuvar ve Depoculuk Anonim Şirketi	Hububat	03/07/2019
17	Gönen Ticaret Borsası	Hububat	14/10/2019
18	Konya Gıda ve Tarım Üniversitesi İktisadi İşletmesi Sargem Laboratuvarı	Hububat	13/01/2020
19	Eskişehir Ticaret Borsası Laboratuvarı	Hububat	10/02/2020

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Lisanslı depo işletmeleri, tesisler içerisinde aşağıda belirtildiği şekilde **laboratuvar tesis ederek ve gerekli cihazlar ile donatarak**, Ticaret Bakanlığınca yetkilendirilmiş ve raporun ilgili bölümünde **tablo olarak** verilmiş **yetkili** sınıflandırıcılarından **herhangi biri ile** sözleşme **imzalayarak hizmet almak** zorundadırlar. **Hizmet** alınacak **yetkili** sınıflandırıcının şube **olarak faaliyet** gösterebilmesi için **en az bir laboratuvar sorumlusu ve analiz ve sınıflandırma için bir personel olmak üzere iki personel** bulunurması **zorunludur**. **Yetkili** sınıflandırıcının **teknik personeli ile** diğer **idari ve yardımcı personelinin**,

- ✓ **Ziraat** mühendisi, gıda mühendisi, **kimya** mühendisi, **kimyager**, **biyolog** olması
- ✓ **Veya ihtiyaca** göre **konusunda iki** yıllık ön **lisans** yapmış **ya da** gıda, **laboratuvar ve kimya** konularındaki **liselerden diploma** almış

- ✓ Veya Ticaret Bakanlığıncı **kabul edilen ilgili** bakanlık ya da diğer **kamu veya** özel kuruluşlarca düzenlenen **kursa, belki bir sertifika** programına veya eğitime **tabi tutularak yetkili'sınıflandırıcının iş ve faaliyetlerine** ilişkin **bir sertifikaya hak** kazanmış bulunması **gerekir**.

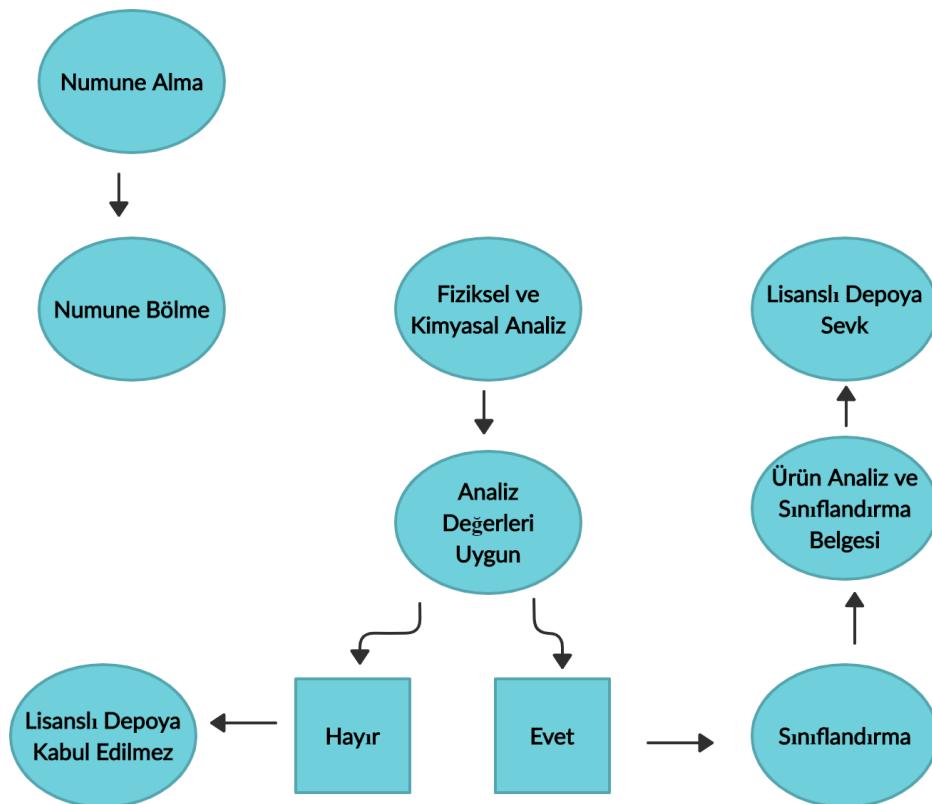
Hububat, Baklagiller ve Yağlı Tohumlar alanında **faaliyet** gösterecek **yetkili'sınıflandırıcı** laboratuvarı için **gerekli cihazlar** aşağıdaki **tabloda** gösterilmiştir:

Tablo 7. Laboratuvar Teçhizat Listesi

<i>Malzeme Adı</i>	<i>Adet</i>
Protein Tayin Cihazı (NIT/NIR)	1
Numune Bölücü	1
Dogaj Elek Takımı	2
ISO Analiz Elek Takımı	2
Hassas Terazi (+- 0,01 Gr Hassasiyetli, Min.2 Kg.)	1
Terazi (+- 0,1 Hassasiyetli 5-10 Kg.)	2
Terazi İçin Cam Kabin	1
Kalibrasyon Sertifikalı Termohigrometre	2
Hektolitre Cihazı (Nilametre)	1
Rutubet Tayin Cihazı	1
Masa Üstü Numune Bölücü	1
Makta Kesit Aleti	1
Numune Sondası (Farklı Boylarda)	5
Analiz Pensisi	5
Numune El Küreği	5
Numune Torbası 1 Kg'lık	2.000
Numaralı Plastik Mühür	2.000
Sertifikalı Kütle Seti	1

Yetkili'sınıflandırıcı laboratuvarındaki işlemler **ise** şu şekilde gösterilebilir:

Şekil 1. Laboratuvar İşlem Akışı

Referans Yetkili Sınıflandırıcı

Ticaret Bakanlığının **talebi** üzerine **yetkili** sınıflandırıcı lisansı **almak** üzere başvuruda bulunanların **tesis** ve laboratuvarlarını **inceleyen**, sonrasında **ise** görev alanındaki **yetkili** sınıflandırıcıları **periyodik olarak denetleyen ve bu denetim** sonuçlarını Bakanlığa **raporlayan**, ayrıca **itiraz** üzerine ürünlerini **analiz eden**, görev alanındaki **yetkili** sınıflandırıcıların **kalibrasyon, uygunluk, kontrol ve denetimini** yürüten, **Ticaret Bakanlığı**ndan **lisans alan** gerçek **ve** tüzel kişilerdir.

Tablo 8. Referans Yetkili Sınıflandırıcı Listesi

Unvan	Faaliyet Konusu	Yer	Lisans Tarihi
Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Merkez Laboratuvarı	Hububat, Baklagiller, Yağlı Tohumlar	Ankara	16/05/2011
Türk Standardları Enstitüsü (TSE)	Fındık	Ankara	20/09/2012
Zeytinçilik Araştırma İstasyonu Müdürlüğü	Zeytin-Zeytinyağı	Bornova	23/07/2014
Ticaret Bakanlığı İzmir Laboratuvar Müdürlüğü	Pamuk	İzmir	03/11/2014

Ticaret Borsaları

Ticaret borsaları, **2004 tarih ve 5174** sayılı Türkiye **Odalar ve Borsalar** Birliği ile **Odalar ve Borsalar** Kanunu'nun **28. maddesinde** belirtildiği üzere **borsaya** dâhil **maddelerin** alım satımı **ve borsada** oluşan fiyatlarının **tespit, tescil** ve ilâni işleriyle meşgul **olmak** üzere **kurulan kamu** tüzel kişiliğine **sahip** kurumlardır.

Lisanslı **depoculuk sisteminin** işleyebilmesi için basılı **veya elektronik** ürün **senetlerinin kote** ettirildiği, **alm** satımının yapıldığı, **hareketlerinin kontrol ve takip** edildiği ürün **ihtisas** borsalarına **veya ticaret** borsalarına ihtiyaç bulunmaktadır.

Lisanslı Depoculuk Tazmin Fonu

Lisanslı **depoculuk tanzim fonu**, lisanslı **depo** işletmesini, **mevzuatta** öngörülen yükümlülüklerini **yerine getirmemesinden** dolayı **ortaya** çıkan zararların **tazmin edilebilmesi** amacıyla oluşturulan **ve** lisanslı **depoculuk sisteminin temel** ayaklarından **birini** teşkil **eden** kuruluşuktur.

Ürün Senedi

Lisanslı **depo** işletmesince, **teslim ve kabul edilen** ürün için kıymetli **evrak niteliğindeki belge** ürün **senedidir**. Ürün **senedi**;

1. Ürün **senedi, nama veya emre** yazılı **olarak ciro edilebilir veya edilemez** şeklinde düzenlenir, **teminat olarak verilebilir**.
2. Bütün basılı ürün **senetlerinin bir adet sureti olur ve suretler** açık **ve belirgin bir** şekilde basılı **veya** damgalı **olarak "Surettir-Ciro Edilemez" ibaresini** taşıır.
3. Aynı ürüne **ait veya aynı seri** numaralı **birden** çok ürün **senedi ile** düzenlenip **iptal** edilmemiş ürün **senedinin temsil** ettiği ürünün **bir** bölümü **veya** tamamı için başka **bir** ürün **senedi** düzenlenemez.
4. İlgili mevzuatına göre **analiz ve** sınıflandırılması yapılmayan **veya analiz ve** sınıflandırmaya ilişkin **itiraz** süreci sonuçlanmayan ürüne ilişkin ürün **senedi** düzenlenemez.
5. Ürün **senedi**, tartım **makbuzu, analiz ve** sınıflandırma **belgesi ile delil** niteliğini **haiz** diğer **belgeler** ürünün mülkiyetinin ispatında kullanılabilir **ve bu belgeler mevzuatla aksi** öngörlümedikçe ürünün aynı **miktar**, tür, sınıf **ve kalitede mudiye geri verilmesini garanti** eder.
6. Ürün **senedine** ilişkin, **Kanun ve bu** Yönetmelikte öngörmeyen **durumlarda** Türk **Ticaret Kanununda** düzenlenen **makbuz senedine** ilişkin hükümler uygulanır.
7. **Elektronik** ürün **senedine** ilişkin, **12/11/2011 tarihli ve 28110** sayılı **Elektronik Ürün Senedi** Yönetmeliği hükümleri saklıdır.

Ayrıca, ürün **senedinin** şunları içermesi **zorunludur**:

- “Ürün Senedi” başlığı,
- Lisanslı **depo** işletmesinin unvanı, **lisans** numarası **ve adresi**,
- Ürünün depolandığı **deponun** numarası **ve yeri**,
- **Tarih ve seri** numarası,
- “Nama/Emre Yazılı” **ve "Ciro Edilebilir/Ciro Edilemez"** ibareleri,

- “Kredi/Avans Karşılığı **Terminat** Alınmıştır” **ibaresi ile** ürün **senedi** karşılığında **kredi** kullanılmışsa **veya avans** alınmışsa teminatı **alan** kuruluşun unvanı,
- **Mudinin ismi,**
- Ürünün, gün, **ay ve yıl olarak depolama tarihi ile** depolanabilecegi **son tarih,**
- Lisanslı **depo** işletmesinin, lisanslı **depo** ücret **tarifesi** çerçevesinde ücretlerini **talep etme** hakkına **sahip** olduğuna **ve** ürün **senedinin** alım satım **ve depodan teslim** alınması aşamasında ücretlerin **tahsil edilerek** lisanslı **depo** işletmesine ödeneceğine **dair açıklama,**
- Unvanı yazılı lisanslı **depo** işletmesinde **depolanan** ürün için çıkarıldığı; ürünün, **analiz** ve sınıflandırma işleminin ürün standardına göre **yetkili** sınıflandırıcılar tarafından yapıldığı, **15inci maddede belirtilen rizikolara** karşı sigortalandığı **ve azamî depolama** süresini geçmemek, **depolama** ücretini ödemek **ve orijinal veya** doğru **olarak ciro** edilmiş **senedi ibraz etmek** şartıyla **depodan geri** alınabilecegi **ibareleri,**
- **Analiz** ve sınıflandırma **belgesinin tarihi ve** numarası **ile** ürünün ağırlığı,
- **Ciro** işlemi **icin boş alan,**
- Ürün **senedini imzalamaya yetkili** kişi **ya da** kişilerin imzası,
- Ürünün çeşidine göre **Bakanlıkça belirlenen** diğer **bilgiler.**

Lisanslı **Depo** Şirketi Kuruluşu

Tarım ürünleri lisanslı **depo** işletmeleri, **ekonomik** ihtiyaç **ve etkinlik** şartları göz önünde **bulundurularak Ticaret** Bakanlığından alınan **izinle anonim** şirket şeklinde **kurulur.** Şirketin kuruluşunda, **bir milyon liradan az olmamak** üzere **depolama kapasitesine** göre yönetmelikle **belirlenen tutarda** ödenmiş **sermayeye sahip** olunması **ve ilgili** yönetmelikte gösterilen **belgelerin ibraz edilmesi** koşulları aranır. **Bu belgeler** şunlar:

- 1- Başvuru dilekçesi,
- 2- Kuruluş başvuru **formu,**
- 3- **Depolanacak** ürüne ilişkin **piyasa** yapısının, **mevcut bir** lisanslı **depodan** ayrı **olarak depo** kurulmasını **gerektirecek nitelik ve** düzeyde **bulunduğuna, ekonomik** ihtiyaç **ve etkinlik** şartlarının **uygun** olduğuna **dair** gerekeli **rapor,**
- 4- **3 adet noter** onaylı **veya ticaret sicili** müdürü **yahut** yardımcısı **huzurunda** imzalanmış şirket **ana** sözleşmesi,
- 5- Şirket **sermayesinin en az 1 milyon** TL'sinin ödendiğine **dair banka dekontu,**
- 6- Lisanslı **depo** işletmesinin gerçek kişi ortaklarının **ve** yönetim **kurulu** üyelerinin **5300** sayılı **Kanunun yedinci maddesinde** aranılan şartları taşıdıklarına **ve kendileri veya** sınırsız **sorumlu** oldukları kuruluşlar hakkında **iflas** kararı verilmemiş **ve konkordato ilan** edilmemiş olduğuna, **mali ve ticari itibar** bakımından **engel bir** durumlarının bulunmadığına **dair beyan,**
- 7- Lisanslı **depo** işletmesinin tüzel kişi ortaklarının **kendileri veya** sınırsız **sorumlu** oldukları kuruluşlar hakkında **iflas** kararı verilmemiş **ve konkordato ilan** edilmemiş olduğuna, **mali ve ticari itibar** bakımından **engel bir durumun** bulunmadığına **dair beyan,**

- 8- Tüzel kişi ortaklarının ***serbest muhasebeci mali*** müşavirlerce veya **Ticaret** Bakanlığında ***gerekli*** görülmesi ***durumunda yeminli mali*** müşavir ya da bağımsız ***denetim*** kuruluşlarında düzenlenen veya onaylanan son bir yıla ***ait*** bilanço, ***gelir gider tablosu ile istenilen ek mali*** tabloları,
- 9- Yabancı ***uyruklu kurucu ve*** ortakların, Türk gerçek ve tüzel kişiler için ***aranan*** şartları taşıdığına ***dair*** bulundukları ülke ***yetkili*** makamlarında onanmış ***bilgi ve belgelerin noterce tasdikli*** çevirileri,
- 10- **Ticaret** Bakanlığı tarafından ***gerekli*** görülen diğer ***belgeler***

12/04/2013 tarihli 28616 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Tarım Ürünleri Lisanslı **Depoculuk** Yönetmeliği'ne göre kuruluş ***izni verilmesinde*** aranılan şartlar şunlardır:

- i. ***Depolanacak*** ürüne ilişkin ***piyasa*** yapısının, lisanslı ***depo*** kurulmasını ***gerektirecek nitelik*** ve düzeyde bulunması, ***ekonomik*** ihtiyaç ve ***etkinlik*** şartlarının ***uygun*** olması,
- ii. ***Bir milyon TL'den az olmamak*** üzere ***depolama kapasitesine*** göre ***ilgili*** Tebliğle ***belirlenen tutarda*** ödenmiş ***sermayeye sahip*** olunması,
- iii. ***Pay senetlerinin*** tamamının ***nama*** yazılı olması,
- iv. ***Kurucu, ortak ve*** yönetim ***kurulu*** üyelerin üçüncü fikrada ***belirtilen*** şartları ***haiz*** olması,
- v. ***İlgili mevzuatla*** aranılan diğer şartlara ***sahip*** olunması,
- vi. Lisanslı ***depo*** işletmesi ***kurucu, ortak ve*** yönetim ***kurulu*** üyelerinin ***Kanunun 7 nci maddesinde belirtilen nedenlerden*** dolayı yasaklı olmaması,
- vii. Lisanslı ***depo*** işletmesi ***kurucu, ortak ve*** yönetim ***kurulu*** üyelerinin ***Kanunun kendileri veya sınırsız sorumlu*** oldukları kuruluşlar hakkında ***iflas*** kararı verilmemiş ve ***konkordato ilan*** edilmemiş olması,
- viii. Gerçek ve tüzel kişi ortakların, ortaklık payları ***dikkate*** alınarak, ***mali ve ticari itibar*** bakımından lisanslı ***depo*** işletmesinin itibarına ***zarar verebilecek nitelikte engel bir*** durumlarının bulunmaması ***zorunludur***.

Lisanslı ***Depo*** İşletmesinin ***Faaliyete Geçmesi***

Kuruluş ***izni alan*** şirkete ***ancak Kanunun*** öngördüğü şartları taşıdığını ***tespiti halinde faaliyet izni (lisans)*** verilir. Şirket ***faaliyet izni almadan depoculuk faaliyetinde bulunamaz***, ürün ***kabul edemez***, ürün ***senedi*** düzenleyemez. ***Lisans*** alınmadan lisanslı ***depo*** veya lisanslı ***depo*** işletmesi ***izlenimini verecek*** hiçbir ***isim, unvan, işaret ve benzerleri*** kullanılamaz.

12/04/2013 tarihli 28616 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Tarım Ürünleri Lisanslı **Depoculuk** Yönetmeliği'ne göre ***faaliyet izni verilmesinde*** aranılan şartlar şunlardır:

- i. ***7 nci maddede*** öngörülen süre içinde başvuruda ***bulunulması***,
- ii. Kuruluşa aranılan şartların kaybedilmemiş olması,
- iii. Depoların Bakanlıkça ***belirlenen*** şartları taşıması,
- iv. ***18 inci maddeye uygun yeterli*** tartım, ***alet, cihaz ve*** kantarların bulunması,
- v. ***Borsa ve yetkili sınıflandırıcı ile*** sözleşme yükümlülüğünün ***yerine getirilmesi***,
- vi. ***Gerekli bilgi*** işlem altyapısının oluşturulması ve ***bu bilgi*** işlem altyapısına ***ilgili borsa ve talep halinde*** Bakanlığın ve ***Fonun*** erişiminin sağlanması,
- vii. ***Bu Yönetmelikte*** öngörülen ***defter ve*** kayıtlara ilişkin yükümlülüğün ***yerine getirilmesi***,

- viii. Lisanslı **depo** teminatının **verilmesi**,
- ix. **15inci maddede belirtilen sigorta** yükümlülüğünün **yerine getirilmesi**,
- x. **Depolama kapasitesine** göre Bakanlıkça **belirlenen sermayenin** tamamının ödenmiş olması,
- xi. Kayıt, **bilgi ve belge sistemi ile** düzenli iş akışı **ve** haberleşmeyi sağlayacak **yeterli bir** altyapı kurulması **ve teknik** donanım **ile** iç **kontrol sisteminin** oluşturulması,
- xii. Lisanslı **depoculuk faaliyetlerine uygun gerekli** sayıda **ve nitelikteki idari ve** yardımcı **personel ile** tartışıcı **ve** diğer **teknik personelin** istihdamının sağlanması.

Lisanslı **depo** işletmek üzere **lisans almak** için müracaat **edenler, depo kapasitesinin** ürün rayiç **bedelinin** %15'inden **az olmamak** üzere **belirlenen tutarda** lisanslı **depo** teminatı **vermek** zorundadır. **Yine**, Lisanslı **depo** işleticileri, **lisans** koşulu **olarak** işletme **tesisleri ve** lisanslı **depoculuk faaliyeti** kapsamında depoladığı ürünler için **sigorta** yaptırmak zorundadır. Ayrıca, **belgelerin tam ve yeterli** olduğunun **tespiti halinde, Ticaret** Bakanlığı tarafından oluşturulan **bir komisyonca depo ve tesisler yerinde incelenir ve inceleme sonucu** gerekçeleriyle **birlikte bir rapora** bağlanarak **Ticaret** Bakanlığına **sunulur**. Yapılan **inceleme ve değerlendirme sonucunda** öngörülen şartları taşıdığı anlaşılanlara **ve belirtilen belgeleri ibraz edenlere lisans verilir. Bu belgeler** şunlardır:

- 1- Başvuru dilekçesi,
- 2- **Lisans** başvuru **formu**
- 3- İşletmenin **tesisleri ile** lisanslı **depoculuk faaliyeti** kapsamında depolayacağı ürünler için **düzenlenmiş sigorta** poliçelerinin onaylı **suretleri**,
- 4- **Yetkili sınıflandırıcı ile akdedilen ve Ticaret** Bakanlığında **onaylanan** sözleşme,
- 5- **Borsa ile akdedilen ve Ticaret** Bakanlığında **onaylanan** sözleşme,
- 6- **Teminat** yükümlülüğünün **yerine** getirildiğini gösterir **tutanak**,
- 7- **Depolama kapasitesine** göre **Ticaret** Bakanlığında **belirlenen sermayenin** tamamının ödendiğine **dair yeminli veya serbest muhasebeci mali** müşavir **raporu**,
- 8- Şirketin, **serbest muhasebeci mali** müşavirlerce **veya Ticaret** Bakanlığında **gerekli** görülmlesi **durumunda yeminli mali** müşavir **ya da** bağımsız **denetim** kuruluşlarında **düzenlenen veya onaylanan son bir yıla ait** bilanço, **gelir gider tablosu ile istenilen ek mali** tabloları,
- 9- Yöneticiler **ile varsa** şube sorumlularının **ismi, T.C. kimlik** numarası, **ikamet adresi ve** eğitim **durumunu** gösterir **beyanname**,
- 10- **Personelin isim, unvan, görev ve** sorumlulukları **ile** iş tanımlarını gösterir **personel ve organizasyon** şeması,
- 11- İşletmenin **bina ve tesislerinin** mülk **sahibi veya** kiracısı olunduğuuna **dair** yazılı **beyan**,
- 12- İşletme **ve depolar ile varsa** şubelerin yerleşim planı,
- 13- Ürün **senetlerinin Ticaret** Bakanlığında bastırılmasını **ihtiya eden** dilekçe,
- 14- Şirket yönetim **kurulunca belirlenen** lisanslı **depo** ücret **tarifesi ile Ticaret** Bakanlığında **öngörülmüş ise prim ve indirim tarifesinin Ticaret** Bakanlığında onaylanmasına ilişkin dilekçe,
- 15- Ürün **senetlerini imzalamaya yetkili** kişilerin **isimleri ile orijinal** imzalarının **tescil ve ilan** edildiğini gösterir Türkiye **Ticaret Sicil Gazetesi sureti**,
- 16- **Ticaret** Bakanlığında **belirlenen lisans bedelinin ilgili hesaba** yatırıldığı gösterir **dekont**.

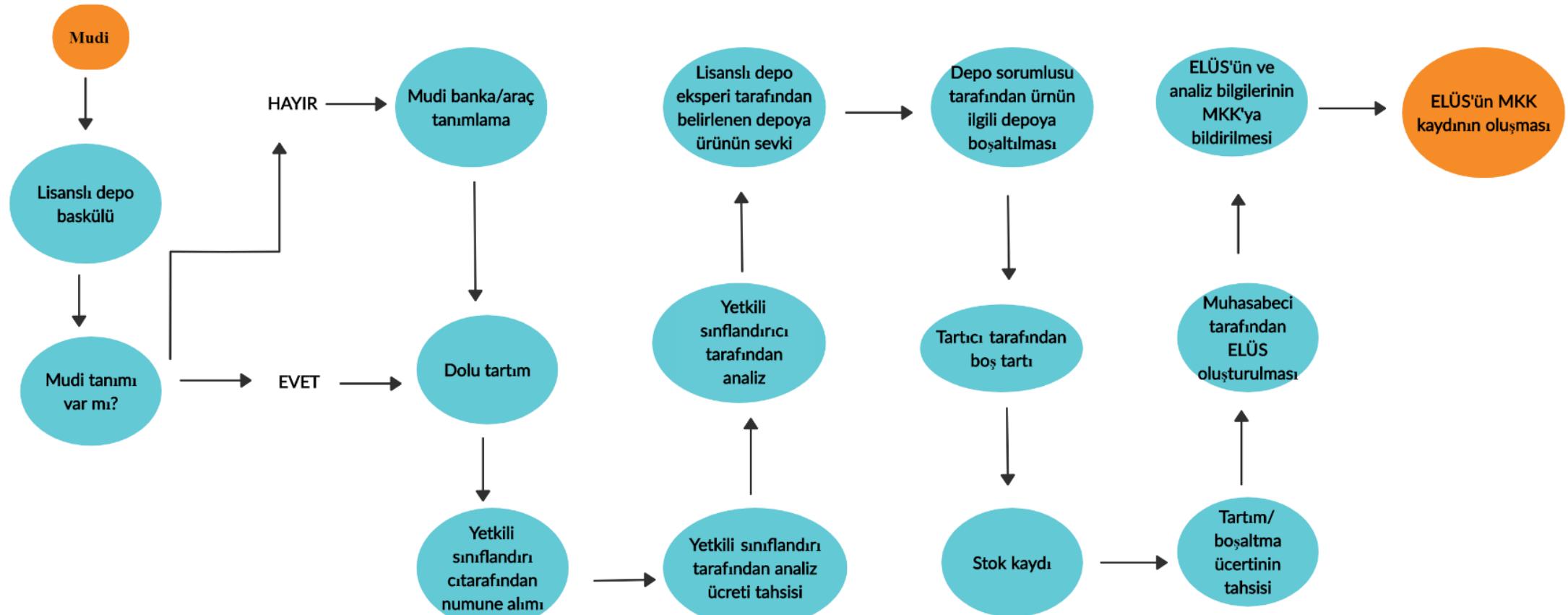
Sistemin İşleyışı

En basit haliyle lisanslı depoların çalışma **prensibi**, ürünlerin **kalitelerine** göre sınıflandırılması **ve** ürün fiyatlarının **her bir kalite** sınıfına göre **serbest rekabet** piyasası koşullarında **belirlenmesi**, ürün alım-satım işlemlerinin **de** ürün **senetleri** aracılığıyla yapılmasıdır. **Bu** bağlamda lisanslı **deponun** yanı sıra, ürünlerin **objektif kriterlere** göre **ve** güvenilir **bir** şekilde sınıflandırılmasını **ve** **fiyat** oluşumunun **da** şahsi ilişki **ve** çıkışlardan bağımsız **bir** şekilde ürün **kalitesine** **ve** günün **arz ve talep** koşullarına göre olmasını **garanti edecek iki birime daha** ihtiyaç vardır. **Bunlardan biri yetkili** sınıflandırıcılar diğer **ise ticaret** borsalarıdır. Lisanslı depoların, **yetkili** sınıflandırıcı **ve** **ticaret** borsası **ile** aralarında sözleşme **yapma** zorunluluğu vardır. Söz **konusu** sözleşmeler **Ticaret** Bakanlığı'nın onayından geçmelidir. Gerekçinde **Ticaret** Bakanlığı tarafından **matbu** sözleşme düzenlenebilmektedir.

Sistemin 3 ana bileşenin yanı sıra **mudiler, referans yetkili** sınıflandırıcıları **ve tazmin fonu da sistemin** önemli unsurlarıdır. Lisanslı **depolara** ürünün **teslim** ediliş aşamaları şunlardır:

1. Üretici **veya** Şirket, ürünü **ile** lisanslı **depo** işletmesine **gelir**. Girişte "tartım" bölümünde **bulunan yerde kimlik bilgileri bilgisayar sistemine girilmektedir**.
2. Üretici **ve/veya** Şirket ürününün "aynen" **ya da** "mislen" depolanmasını istediği **beyan etmektedir**.
3. Ürünle **dolu olan kamyon kantara** alınarak tartılmaktadır. Tartım işlemini **yapan** tartışının sertifikali olması **gerekmektedir**.
4. **Otomatik Sonda (pnömatik sistem)** yardımıyla **kamyondan** ürün **numunesi** alınmaktadır.
5. **Sonda ile** alınan **numune** yer altındaki **boru sistemi ile laboratuvara gitmektedir**. Bu esnada kantacı, **sonda** görevlisi **ve laboratuvar** arasında üçlü **telekonferans** yapılarak **bilgi** akışı sağlanmaktadır.
6. Ürünün **analizi** yapılmaktadır. **Analiz** sonuçları **bilgisayar sistemine girmektedir**.
7. **Analiz** sonuç **belgesi** üretici/şirkete gösterilmektedir. Söz **konusu belge** ürünün **kalite** sınıfını **da belirtmektedir**. Üretici/şirketin onayı **istenmektedir**.
8. Ürün **analiz belgesine onay verilince mudiye depo teslim** fişi **verilmektedir**. **Depo teslim** fişi ürünün **kalite** sınıfına göre **hangi depoya** gideceğini göstermektedir.
9. **Kamyon kendisine belirtilen siloya giderek** ürünü boşaltmaktadır.
10. Boşalan **kamyon** boş **olarak tekrar kantara** çıkartılmakta **ve** darası alınmaktadır.
11. **Kamyonun** darası alındıktan **sonra, dolu** tartımı **ile** arasındaki **fark** alınarak **teslim edilen net** ürün miktarı **belirlenmektedir**.
12. **Net** ürün miktarı **belirlenince bu** değer, **analiz** sonuçları **ile birlikte**, lisanslı **deponun muhasebe** bölümünün **bilgisayar** kayıtlarında görülmektedir.
13. **Muhasebe** bölümü "ürün senedini" düzenlemektedir.
14. Ürün **senedi mudiye teslim edilmektedir**.

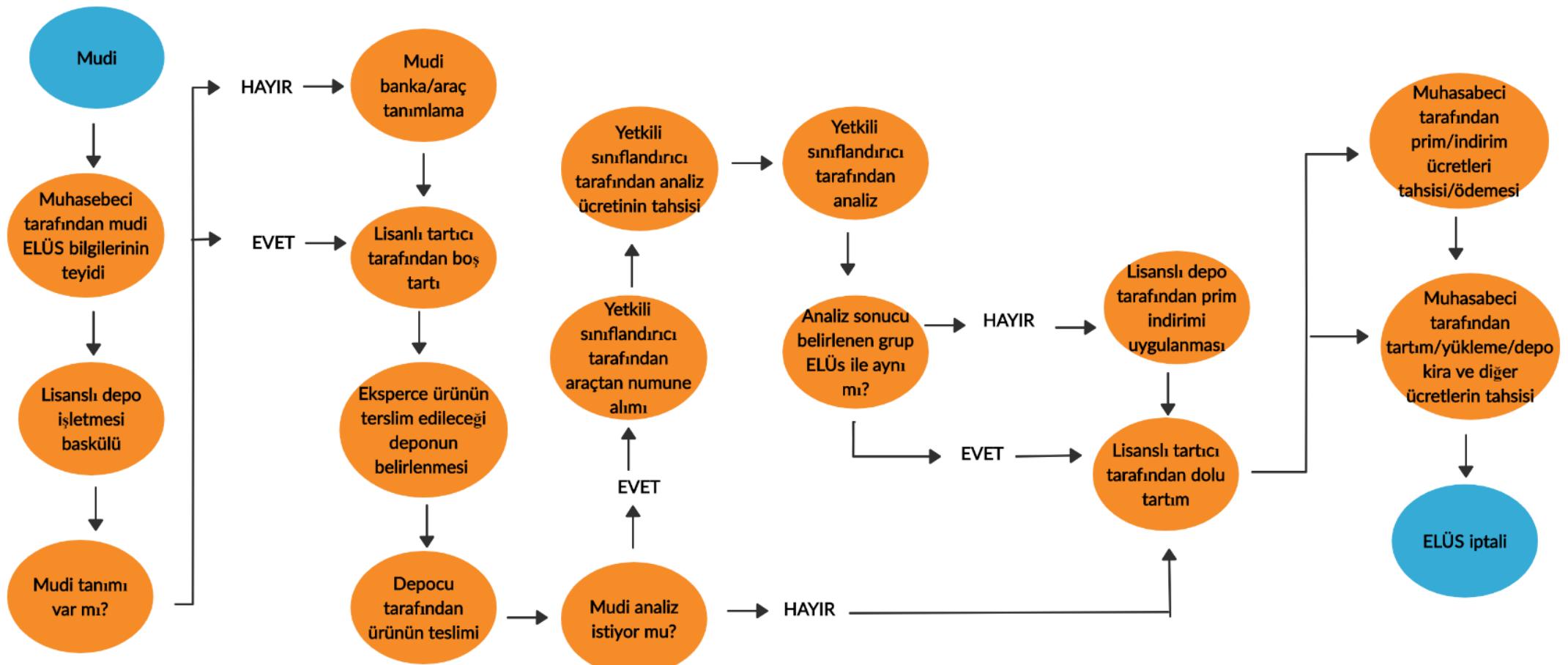
Şekil 2. Depo Ürün Teslim Şeması

Depodan ürün **teslim alma** aşamaları **ise** şunlardır:

1. **Mudi** ürünü sattığında (ürün **senedi her ciro** edilişinde) **bu durum** lisanslı **depoya bildirilmektedir**. Ürünün **Ticaret** Borsasında satılması **durumunda Borsa**, lisanslı **depoya online bildirimde** bulunmaktadır.
2. **Mal sahibi**, ürünü **almak** için boş **kamyon ile** lisanslı **depoya gelmektedir**.
3. **Muhasebeye** ürün **senedi verilmektedir**. **Muhasebe** bölümü ürünü **teslim almaya gelen** kişinin **kimlik bilgilerini kontrol etmektedir**.
4. **Mal sahibi ekspere** yönlendirilmektedir. **Eksper** tarafından "depo çıkış belgesi" düzenlenmektedir.
5. Boş **kamyon kantarda** tartılmaktadır.
6. **Depo** görevlisi, **kamyona dolum** yapmaktadır.
7. **Kamyon dolu olarak tekrar** tartılmaktadır.
8. **Kamyondan otomatik sonda ile numune** alınmaktadır.
9. Alınan **numune yer** altı **boru sistemi ile laboratuvara iletilemektedir**. **Bu esnada** kantacı, **sonda** görevlisi **ve laboratuvar** arasında üçlü **telekonferans** yapılarak **bilgi** akışı sağlanmaktadır.
10. Ürünün **analizi** yapılmaktadır. **Analiz** sonuçları **bilgisayar sistemine girilmektedir**.
11. **Bu arada** ürün **ile ilgili herhangi bir kalite** farkı **ortaya** çıkarsa **bu** farkın **bedeli**, **o** gün için Borsa'da oluşan ürün **bedeli baz** alınarak **mal sahibine** ödenmektedir.
12. **Eksper analiz** sonuçlarını onaylamaktadır.
13. **Muhasebe depolama ve hamaliye** ücretlerini alıcıdan **tahsil etmektedir**.
14. Ürün **senedi iptal edilmektedir**.
15. Ürün çıkıştı gerçekleştirilmektedir.

Şekil 3. Ürün Çıkış Şeması

Mevcut Durum

Ağustos **2020 verilerine** göre ülkemizde **204 adet** kuruluş *izni verilen* lisanslı **depo** vardır. Bunların 35'i Konya'dadır. **Lisans kapasitesine** göre **Konya**, Türkiye **genelinde** lisanslı **depoculuk kapasitesinin** yaklaşık **%21'lik** kısmını karşılamaktadır.

Hangi Ürünler Depolanır, **Depolama** Dönemleri **Nedir?**

Lisanslı **depolarda hububat, baklagiller**, yağlı **tohumlar, pamuk**, fındık, **zeytin**, zeytinyağı, **kuru** kayısı, antepfıstığı **depolanabilmektedir**.

Konya bölgesinde **ise daha** çok buğday, **arpa ve** mısırın depolandığı görülmektedir. **Bu** ürünlerin **depolanma** dönemleri **ise** şu şekildedir:

Tablo 9. Depolamaya Konu Ürün Listesi

Ürün	Türü	Depolama Dönemi Başlangıç Tarihi	Depolama Dönemi Bitiş Tarihi
Hububat, Baklagiller ve Yağlı Tohumlar	Buğday	15 Mayıs	14 Mayıs
	Arpa	1 Haziran	31 Mayıs
	Çavdar	1 Haziran	31 Mayıs
	Yulaf	1 Haziran	31 Mayıs
	Mısır	1 Ağustos	31 Temmuz
	Çeltik	1 Eylül	31 Ağustos
	Pirinç	1 Eylül	31 Ağustos
	Triticale	15 Haziran	14 Haziran
	Mercimek	1 Mayıs	30 Nisan
	Nohut	15 Haziran	14 Haziran
	Fasulye	1 Ağustos	31 Temmuz
	Bakla	15 Temmuz	14 Temmuz
	Ayçiçeği	15 Temmuz	14 Temmuz
	Keten Tohumu	15 Temmuz	14 Temmuz
Pamuk	Soya Faulsyesi	15 Temmuz	14 Temmuz
	Kolza	1 Temmuz	30 Haziran
	Pamuk	1 Eylül	31 Ağustos
Fındık	Fındık	1 Ağustos	14 Ağustos
Zeytin	Siyah ve Rengi Dönük Zeytin	1 Kasım	28 Şubat
	Yeşil Zeytin	1 Eylül	31 Ağustos

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Kalite Sınıflandırması

Lisanlı **depolarda depolanabilecek** ürünlerin **kalite** sınıflandırılması **Ticaret** Bakanlığı tarafından belirlenmiştir. Bunların yanı sıra mısır için **TSE** standartları kullanılmaktır.

- **Nohut Kalite Kriterleri ve Sınıflandırma**
- **Fındık Kalite Kriterleri ve Sınıflandırma**
- **Pamuk Kalite Kriterleri ve Sınıflandırma**
- **Ayçiçeği Kalite Kriterleri ve Sınıflandırma**
- **Çeltik Kalite Kriterleri ve Sınıflandırma**
- **Buğday ve Arpa Kalite Kriterleri ve Sınıflandırma**
- **Kırmızı Mercimek Kalite Kriterleri ve Sınıflandırma**
- **Yeşil Mercimek Kalite Kriterleri ve Sınıflandırma**
- **Antepfıstığı Kalite Kriterleri ve Sınıflandırma (*Ben Kavlak*) - (*Boz Kavlak*) - (Kırmızı Kabuklu)**
- **Çekirdeksiz Kuru Üzüm Kalite Kriterleri ve Sınıflandırma**
- **Kuru Kayısı Kalite Kriterleri**

İleri Geri Bağlantılar

Lisanslı depoculukta depolanan ürünlerin çok geniş **bir** kullanım alanı olduğundan **sistemin ileri geri** bağlantıları **da** oldukça genişdir. **Sistemin** paydaşları başlıca üreticiler **ve depo işletmecileridir**. Bunların yanı sıra **tacirler, sanayiciler, aracılıar, yemciler, bankalar, sigorta** şirketleri **ve** yatırımcılar **da** paydaşlar arasındadır. Ayrıca, **paketleme** sektörü **de sistemin** bağlantıları arasında görülebilir.

Ticaret Bakanlığı, Ürün İhtisas Borsaları **ve Yetkili Sınıflandırıcılar** **ise en** önemli paydaşlardandır.

Türkiye Lisanslı Depoculuk Kapasitesi

Türkiye'de lisanslı **depoculuk** sektörün büyüğünü kuruluş **izni verilen** lisanslı **depo kapasitesi** (Kuruluş **Kapasitesi**) **ve lisans verilen** lisanslı **depo kapasitesi (Lisans Kapasitesi)** **olmak** üzere **iki temel kriter** göre değerlendirilmektedir. Kuruluş **Kapasitesi**, belirlenmiş **bir** bölgede yatırım **yapmak** üzere **Ticaret** Bakanlığı'na başvurusu **olumlu** sonuçlanmış **ve** yatırım **yapma izni** alınmış **kapasiteyi ifade eder**. **Lisans Kapasitesi** **ise** yatırım tamamlandıktan **ve Ticaret** Bakanlığı onayından geçtikten **sonra faaliyete** başlamak üzere **izni** alınan **fiili kapasiteyi ifade eder**.

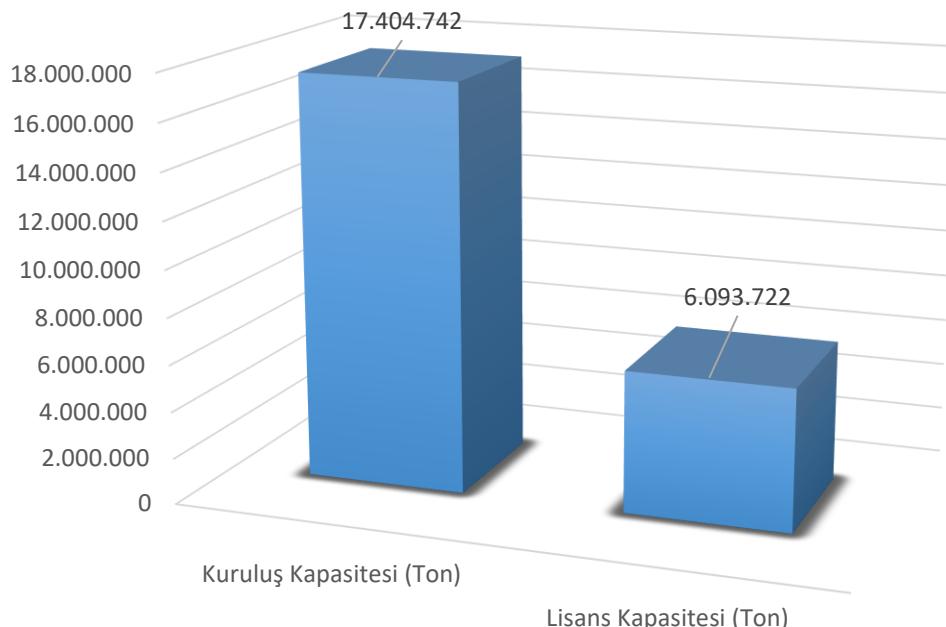
Tablo 10. Türkiye Depo Kapasitesi

	Kuruluş Kapasitesi (Ton)	Lisans Kapasitesi (Ton)
Türkiye	17.404.742	6.093.722

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Bu iki kriter üzerinden Türkiye değerlendirildiğinde ülke **genelinde** yatırım **yapmak** üzere **17.404.742 ton** kuruluş **kapasitesi izni** alındığı **ve bu kapasitenin** yaklaşık %35'ine tekabül **eden 6.093.722 tonluk** kısmının yatırımlarının tamamlanıp **lisans alarak** lisanslı **depoculuk faaliyetine** başladıkları görülmektedir.

Şekil 4. Türkiye Lisanslı Depoculuk Kapasitesi

Kuruluş **Kapasitesine** Göre Sektörde Öne Çıkan İller

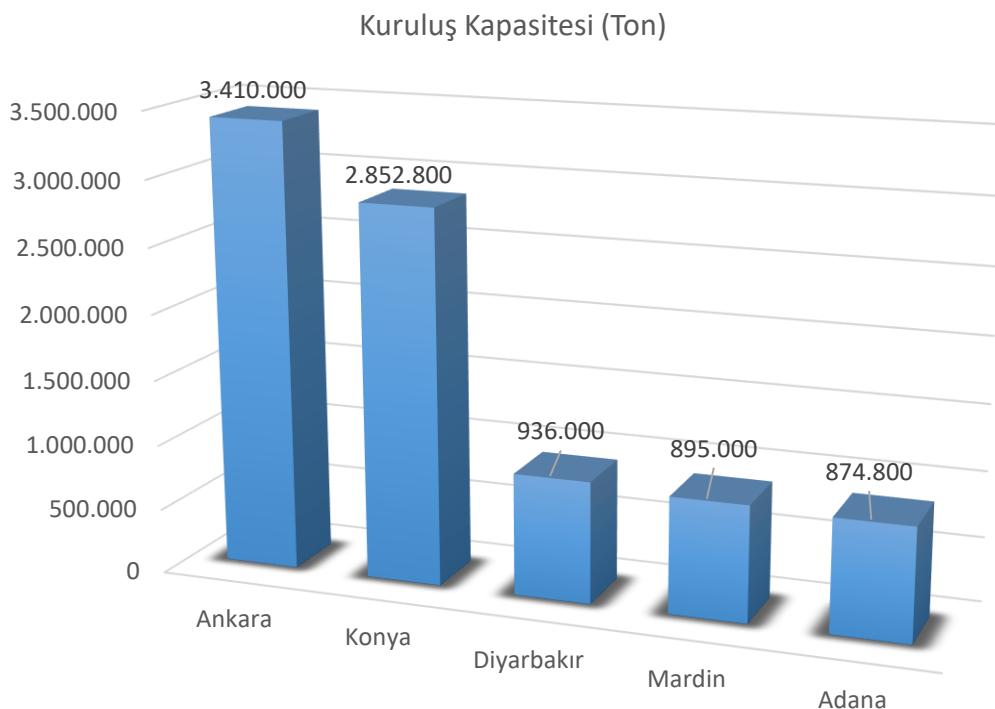
Tablo 11. Kuruluş Kapasitesine Göre İller Listesi

Kuruluş Kapasitesine Göre İller		
İller	Kuruluş Kapasitesi (Ton)	%
Ankara	3.410.000	19,6
Konya	2.852.800	16,4
Diyarbakır	936.000	5,4
Mardin	895.000	5,1
Adana	874.800	5,0
Türkiye Toplamı	17.404.742	

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Kuruluş **kapasitesine** göre **iller sırası ile Ankara, Konya, Diyarbakır, Mardin ve Adana olup bu illerdeki toplam kuruluş kapasitesi** Türkiye'de **yer alan 17.404.742 tonluk kapasitenin %51,5'ini** oluşturmaktadır.

Şekil 5. Kuruluş Kapasitesine Göre İller

Lisans Kapasitesine Göre Sektörde Öne Çıkan İller

Tablo 12. Lisans Kapasitesine Göre İller Tablosu

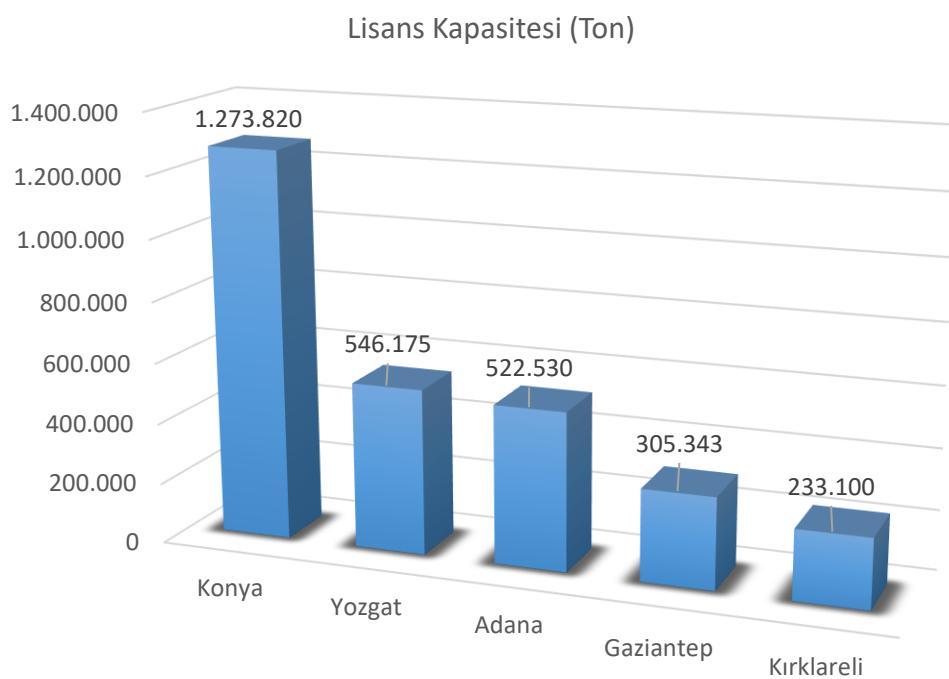
Lisans Kapasitesine Göre İller		
İller	Lisans Kapasitesi (Ton)	%
Konya	1.273.820	20,9
Yozgat	546.175	9,0
Adana	522.530	8,6
Gaziantep	305.343	5,0
Kırklareli	233.100	3,8
Türkiye Toplami	6.093.722	

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Lisans kapasitesine göre iller sırası ile Konya, Yozgat, Adana, Gaziantep, Kırklareli olup bu illerdeki toplam lisans kapasitesi Türkiye'de yer alan 6.093.722 tonluk kapasitenin %47,3'ünü oluşturmaktadır.

Konya, Türkiye genelinde lisanslı depoculuk kapasitesinin yaklaşık %21 kısmını karşılamaktadır.

Şekil 6. Lisans Kapasitesine Göre İller

Kuruluş **Kapasitesine** Göre Sektörde Öne Çıkan **Firmalar**

Tablo 13. Kuruluş Kapasitesine Göre Firmalar

Sıra No	Firmalar	Firma Merkezi	Kuruluş Kapasitesi (Ton)	%
1	<i>TK Lidaş</i>	Ankara	3.183.622	18,3%
2	Matlı	Bursa	609.400	3,5%
3	<i>Kainat</i>	Konya	603.500	3,5%
4	<i>Tmo-Tobb</i>	Ankara	404.750	2,3%
5	<i>Sentinus</i>	Ankara	380.000	2,2%
6	Uludaş	Samsun	368.950	2,1%
7	<i>Mysilo</i>	Aksaray	329.500	1,9%
8	<i>Anadolu Selçuklu</i>	Konya	329.000	1,9%
9	<i>Toprak</i>	Konya	328.000	1,9%
10	<i>Tiryaki</i>	Gaziantep	242.300	1,4%
11	Yıldırım Agro	İstanbul	170.000	1,0%
12	<i>Saraç Hububat</i>	Konya	161.250	0,9%
13	Sandıkçı	Adana	154.000	0,9%
14	<i>Mutlular Gönen</i>	Balıkesir	150.000	0,9%
15	<i>Oba Lidaş</i>	Gaziantep	150.000	0,9%
16	<i>Tekin Lidaş</i>	Batman	150.000	0,9%
17	<i>Güzel Tarım</i>	Konya	139.800	0,8%
18	Altınbilek	Eskişehir	130.000	0,7%
19	<i>Evlik</i>	Konya	126.000	0,7%
20	<i>Trakya Evren</i>	Tekirdağ	125.170	0,7%
21	Hacıömeroğlu Afm	Diyarbakır	120.000	0,7%

22	Polat Agro	Yozgat	120.000	0,7%
23	Altılar	Konya	111.750	0,6%
24	Köseoğlu	Adana	110.000	0,6%

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Kuruluş **kapasitesine** göre Türkiye'de **yer alan firmalar** incelendiğinde **Konya merkezli** 7 firmanın **da** içinde **yer** aldığı **24** firmanın Türkiye'de yatırım **yapmak** için kuruluş **izni** alınan **toplam kapasitenin** %50'lik kısmını karşıladığı görülmektedir.

Lisans Kapasitesine Göre Sektörde Öne Çıkan Firmalar

Tablo 14. Lisans Kapasitesine Göre Firmalar

Sıra No	Firmalar	Firma Merkezi	Lisans Kapasitesi (Ton)	%
1	Anadolu Selçuklu	Konya	306.600	5,0%
2	Tmo-Tobb	Ankara	293.350	4,8%
3	Mysilo	Aksaray	266.200	4,4%
4	Kainat	Konya	266.000	4,4%
5	Tiryaki	Gaziantep	242.300	4,0%
6	Matlı	Bursa	157.400	2,6%
7	TK Lidaş	Ankara	145.122	2,4%
8	Toprak	Konya	138.000	2,3%
9	Uludaş	Samsun	108.950	1,8%
10	Güzel Tarım	Konya	98.000	1,6%
11	Trakya Evren	Tekirdağ	95.170	1,6%
12	Altınbilek	Eskişehir	90.000	1,5%
13	Gap Şanlıurfa	Şanlıurfa	88.600	1,5%
14	Tekin Lidaş	Batman	81.700	1,3%
15	Kayseri Şeker	Kayseri	80.000	1,3%
16	Polat Agro	Yozgat	77.300	1,3%
17	Grain	Hatay	75.000	1,2%
18	Sandıkçı	Adana	73.400	1,2%
19	Saraç Hububat	Konya	72.050	1,2%
20	Ergünler	Elazığ	70.000	1,1%
21	Altınagro	Adana	67.300	1,1%
22	Özekizler	Adana	62.000	1,0%
23	Akbal Hububat	Gaziantep	60.000	1,0%
24	Evlık	Konya	60.000	1,0%

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Lisans kapasitesine göre Türkiye'de **yer alan firmalar** incelendiğinde Konya'da **yer alan** 6 firmanın **da** içinde **yer** aldığı **24** firmanın Türkiye'de lisanslı **depoculuk faaliyetini** gerçekleştirmek üzere lisansı alınan **toplam kapasitenin** %50,5'lik kısmını karşıladığı görülmektedir.

Yıllar İtibarı İle Ülke *Kapasitesi*

Tablo 15. Yıllar İtibarı İle Ülke Kapasitesi

Türkiye	2015	2016	2017	2018	2019	2020*
<i>Lisans Kapasitesi (Ton)</i>	1.335.750	1.858.000	3.013.620	4.486.057	5.450.682	6.093.722

*Kaynak: Ticaret Bakanlığı *30.07.2020 tarihli verilere göre*

Türkiye'de *lisanslı depoculuk* alanında *son 5* yılda alınan *lisanslar sonucu depolama kapasitesine* ilişkin *veriler tabloda yer* almaktadır. *Son 5* yıllık *rakamlar* incelendiğinde yıllık *ortalama %36,7'lik bir kapasite* artışı gözlemlenmektedir. *En* yüksek artışın yaşandığı **2017** yılında *ise bu oran %62,2 olarak* gerçekleşmiştir.

Kapasite Projeksiyonu

Tablo 16. Kapasite Projeksiyonu

2020 (Tahmini)	2021 (Tahmini)	2022 (Tahmini)	2023 (Tahmini)
6.486.312	7.588.985	8.727.332	10.000.000

Lisanslı depoculuğun *son 5* yıllık *kapasitelerinin* değişimine bakıldığından *azalan* oranlı *bir* artış *dikkat* çekmektedir. 11.Kalkınma Planında *yer alan tedbirler, ilgili bakanlıkların sektör ile ilgili hedefleri*, sektörün büyümeye rakamları *ve 2023* yılında *140 firmaya ve 10 milyon ton kapasiteye* ulaşma *hedefi* ele alınarak yapılan *projeksiyona* göre sektörün *kapasite* değişim *tahminine* ilişkin *tablo* yukarıda *yer* almaktadır.

Ülke *genelinde* sektörde *faaliyet* gösteren *firma* sayısı

Ülke *genelinde* lisanslı *depoculuk* alanında *faaliyet* göstermek üzere kuruluş *izni alan 213 firma* bulunmaktadır. *Bu* firmaların 115'i *ise faaliyete* başlamak üzere lisanslarını almış bulunmaktadır.

Tablo 17. Faaliyet Gösteren Firma Sayısı

<i>Kuruluş İzni Verilen Lisanslı Depo İşletmesi</i>	213
<i>Lisans Verilen Lisanslı Depo İşletmesi</i>	115

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

İl *genelinde* sektörde *faaliyet* gösteren *firmalar ve kapasiteleri*

Tablo 18. İlde Faaliyet Gösteren Firma Sayısı

<i>Kuruluş İzni Verilen Lisanslı Depo İşletmesi</i>	46
<i>Lisans Verilen Lisanslı Depo İşletmesi</i>	26

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Konya genelinde lisanslı **depoculuk** alanında yatırım **yapmak** üzere kuruluş **izni alan 46 firma** bulunmaktadır. **Bu** firmaların 26'sı **ise faaliyete** başlamak üzere lisanslarını almış bulunmaktadır. **Konya genelinde faaliyet** gösteren firmaların **son 5 yıllık kapasiteleri** aşağıda **yer alan tabloda** verilmiştir.

Yıllar İtibarı İle İl Kapasitesi

Tablo 19. Yıllar İtibarı İle İl Kapasitesi

	2015	2016	2017	2018	2019	2020*
Lisans Kapasitesi (Ton)	401.100	601.750	888.650	1.019.570	1.142.720	1.273.820

*Kaynak: Ticaret Bakanlığı *30.07.2020 tarihli verilere göre*

Konya İlçe Verileri

Tablo 20. Konya İlçe Kapasite Verileri

İlçeler	KURULUŞ KAPASİTESİ (Ton)	%	LİSANS KAPASİTESİ (Ton)	%
Karatay	405.250	14,2	266.970	21,0
Karapınar	492.200	17,3	201.700	15,8
Selçuklu	215.600	7,6	152.900	12,0
Kulu	195.250	6,8	146.850	11,5
Çumra	372.000	13,0	114.100	9,0
Yunak	150.000	5,3	99.600	7,8
Cihanbeyli	270.800	9,5	98.000	7,7
Sarayönü	136.700	4,8	66.700	5,2
Kadınhanı	105.000	3,7	55.000	4,3
Çeltik	90.000	3,2	31.200	2,4
Altınekin	300.000	10,5	30.000	2,4
Beyşehir	30.000	1,1	10.800	0,8
Ereğli	90.000	3,2	0	0,0
Genel Toplam	2.852.800		1.273.820	

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Lisanslı **depoculuk kapasiteleri** bakımından **Konya** ilçeleri detaylı incelenliğinde kuruluş **kapasitesine** göre **492.200 ton ile** Karapınar **ilk** sırayı alırken **lisans kapasitesine** göre **ise 266.970 ton ile** Karatay **ilk** sırayı almaktadır.

Konya İlçe Bazlı Çiftçi Kayıt Sistemi Verileri

Konya'da çiftçi kayıt **sisteminde yer alan** çiftçilerin ilçe bazlı dağılımı aşağıdaki **tabloda yer** almaktadır:

Tablo 21. Çiftçi Dağılımı

İlçeler	2015	2016	2017	2018	2019
Cihanbeyli	7.245	7.055	7.065	6.896	6.731
Ereğli	6.775	6.572	6.331	6.180	5.909
Karatay	6.728	6.362	6.104	5.974	5.886
Çumra	6.381	6.173	5.892	5.832	5.757
Karapınar	6.193	5.999	5.982	5.903	5.697

İlgin	5.406	5.636	5.658	5.566	5.303
Kulu	5.194	5.372	5.404	5.266	5.121
Yunak	5.554	5.409	5.213	5.146	4.945
Kadınhanı	5.282	5.267	5.111	5.108	4.931
Akşehir	4.856	5.193	4.883	4.814	4.577
Sarayönü	4.171	4.134	4.005	3.972	3.811
Altınekin	3.467	3.346	3.315	3.201	3.085
Beyşehir	3.303	3.271	3.247	3.166	3.042
Seydişehir	2.479	2.567	2.412	2.345	2.536
Meram	2.844	2.696	2.502	2.507	2.389
Doğanhisar	2.834	2.715	2.606	2.443	2.295
Selçuklu	2.353	2.224	2.101	2.034	1.968
Emirgazi	2.215	2.098	1.997	1.967	1.905
Tuzlukçu	2.176	2.055	1.928	1.905	1.816
Çeltik	1.981	1.894	1.842	1.747	1.677
Hüyük	1.752	1.795	1.732	1.660	1.634
Güneysınır	1.375	1.151	1.123	1.095	1.055
Hadım	1.088	1.218	1.161	1.106	1.035
Bozkır	1.145	985	1.001	999	966
Derbent	964	970	897	875	824
Akören	870	798	723	703	706
Halkapınar	491	528	499	544	499
Ahırlı	409	385	406	390	386
Taşkent	216	200	161	195	171
Derebucak	166	149	136	139	128
Yalıhüyük	133	134	124	130	118
TOPLAM	96.046	94.351	91.561	89.808	86.903

Kaynak: Konya Tarım ve Orman İl Müdürlüğü

2. 4. Dış Ticaret Ve Yurt İçi Talep

6'lı Kod Türkiye İthalat-İhracat Verileri

Hububat, Baklagiller ve Yağılı Tohumlar Lisanslı Depo Tebliğine göre buğday, **arpa**, çavdar, **yulaf**, mısır, çeltik, pirinç, **sorgum**, **tiritikale**, akdarı, **mercimek**, **nohut**, **fasulye**, **bakla**, **bezelye**, ayçiçeği, **susam**, **keten tohumu**, **soya fasulyesi**, yalancı **safran tohumu**, **kolza** ve haşhaş **tohumu depolanabilir** ürünler arasındadır. **Bahsi** geçen ürünlerin Konya'da en yaygın depolananlarının 5 yıllık Türkiye **ithalat ve ihracat verileri** 6'lı kod düzeyinde **ilgili tablolarda** paylaşılmıştır. **Konya ilinde ise** 6'lı kod düzeyinde verilere ulaşılamamıştır.

Tablo 22. Türkiye Ürün Dış Ticaret Miktarları

Arpa İthalatı (Ton)				
2015	2016	2017	2018	2019
195.229	134.661	447.202	822.084	562.776

Kaynak: TÜİK (100310, 100390 kodlu harmonize sistem ürünlerleri hesaplanmıştır.)

Arpa İhracatı (Ton)				
2015	2016	2017	2018	2019
426	95.559	87.648	205.327	41.188

Kaynak: TÜİK (100310, 100390 kodlu harmonize sistem ürünlerleri hesaplanmıştır.)

Buğday İthalatı (Ton)				
2015	2016	2017	2018	2019
4.248.699	4.354.865	5.187.623	5.941.601	10.005.055

Kaynak: TÜİK (100111, 100119, 100191, 100199, 100810, 100860 kodlu harmonize sistem ürünlerleri hesaplanmıştır.)

Buğday İhracatı (Ton)				
2015	2016	2017	2018	2019
99.178	126.847	228.580	197.065	135.301

Kaynak: TÜİK (100111, 100119, 100191, 100199, 100810, 100860 kodlu harmonize sistem ürünlerleri hesaplanmıştır.)

Mısır İthalatı (Ton)				
2015	2016	2017	2018	2019
1.880.367	1.150.028	2.777.943	2.863.843	4.347.476

Kaynak: TÜİK (100510, 100590 kodlu harmonize sistem ürünlerleri hesaplanmıştır.)

Mısır İhracatı (Ton)				
2015	2016	2017	2018	2019
471.405	693.171	754.154	544.125	691.566

Kaynak: TÜİK (100510, 100590 kodlu harmonize sistem ürünlerleri hesaplanmıştır.)

2'li Kod Türkiye ve Konya İthalat-İhracat Verileri

Ulusal ve yerel düzeyde karşılaştırma **yapmak** üzere 2'li **kod** düzeyinde (**10** numaralı fasıl) Türkiye ve Konya **5** yıllık **hububat ithalat ve ihracat verileri** aşağıda paylaşılmıştır. İthal **edilen** ürünler yaygın **olarak** dâhilde işleme **ve** iç tüketim için kullanılmaktadır.

Tablo 23. Türkiye ve Konya Hububat Dış Ticaret Miktarları

Türkiye Hububat İthalatı (Ton)				
2015	2016	2017	2018	2019
6.910.607	6.228.494	8.967.597	10.051.095	15.454.869

Kaynak: TÜİK (Genel ticaret sistemi 10 numaralı fasıl)

Türkiye Hububat İhracatı (Ton)				
2015	2016	2017	2018	2019
869.883	1.287.408	1.379.726	1.183.209	1.080.058

Kaynak: TÜİK (Genel ticaret sistemi 10 numaralı fasıl)

Konya Hububat İthalatı (Ton)

2015	2016	2017	2018	2019
495.094	408.824	766.524	553.545	810.805

Kaynak: TÜİK (Genel ticaret sistemi 10 numaralı fasıl)

Konya Hububat İhracatı (Ton)

2015	2016	2017	2018	2019
18.355	9.790	1.495	10.959	8.056

Kaynak: TÜİK (Genel ticaret sistemi 10 numaralı fasıl)

İl Bazlı Üretim Verileri

Aşağıdaki **tabloda**, **il** bazında gerçekleştirilen üretim **ile o ildeki mevcut depolama kapasitesini** karşılaştırmak adına **veriler** paylaşılmıştır. İlgili **tablolarla**, lisanslı **depoculuk** mevzuatı kapsamında Konya'da yaygın **olarak** üretilen **ve depolanan** ürün **bilgisi**, **ildeki toplam depo** kuruluş **kapasitesi** ve kuruluş **kapasitesinin 2019** yılındaki **toplam** üretme oranı verilmiştir. **Depo kapasite bilgileri Haziran 2020'ye aittir.**

Tablo 24. Konya 5 Yıllık Üretim Verileri

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	Konya'daki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	857.930	766.978	772.968	674.558	614.403	
Buğday	1.696.326	1.278.320	1.419.442	1.363.378	1.271.728	2.852.800 Ton
Mısır	558.190	638.300	621.884	110.4538	1.345.064	
Arpa (Biralik)	118.943	75.246	77.481	111.637	140.169	
Arpa (Diğer)	853.627	734.012	795.535	856.917	1.00.6617	(1.273.820 Ton Lisans Kapasitesi)
Çavdar	19.042	22.779	28.561	32.081	34.429	
Yulaf	12.418	11.275	16.849	13.394	20.269	
Nohut (Kuru)	29.747	32.139	34.586	48.845	46.858	
Toplam	4.146.223	3.559.049	3.767.306	4.205.348	4.479.537	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablodaki ürünler **temel** alındığında, **2019** yılında Türkiye'de yaklaşık **34 milyon ton** üretim gerçekleştirilmiştir. Yaklaşık **4,5 milyon ton ile Konya**, **bu** üretimin **%13,2'lük** kısmını karşılamıştır.

İlçe Bazlı Üretim Verileri

Aşağıdaki **tablolarla**, ilçe bazında gerçekleştirilen üretim **ile o ilçedeki mevcut depolama kapasitesini** karşılaştırmak adına **veriler** paylaşılmıştır. İlgili **tablolarla**, lisanslı **depoculuk** mevzuatı kapsamında Konya'da yaygın **olarak** üretilen **ve depolanan** ürün **bilgisi**, bölgedeki lisanslı **depo** kuruluş **kapasitesi** ve kuruluş **kapasitesinin toplam** üretme oranı verilmiştir. Bölgedeki **mevcut lisans** almış işletmelerin **lisans**

kapasitesi de ayrıca verilmiştir. Oran bilgisi bulunmayan ilçelerde lisanslı depo bulunmamaktadır. Depo kapasite bilgileri Haziran 2020'ye aittir.

Tablo 25. Altınekin İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	19.921	16.398	16.157	23.409	21.830	
Buğday	129.687	92.603	98.040	74.230	53.437	
Mısır	40.221	64.750	74.594	115.095	147.163	
Arpa (Biralik)	-	-	-	-	-	
Arpa (Diğer)	49.445	35.700	36.513	37.064	48.624	
Çavdar	43	39	45	9	22	
Yulaf	280	104	100	94	104	
Nohut (Kuru)	1.086	868	755	1.095	999	
Toplam	240.683	210.462	226.204	251.155	272.179	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 26. Beyşehir İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	64.409	97.361	95.455	65.679	59.985	
Buğday	14.137	18.809	18.750	19.223	18.276	
Mısır	-	-	-	159	226	
Arpa (Biralik)						
Arpa (Diğer)	21.288	44.839	44.770	51.718	47.341	
Çavdar	9	32	38	43	50	
Yulaf	23	229	223	213	215	
Nohut (Kuru)	4.162	5.855	5.135	5.677	4.996	
Toplam	104.028	167.125	164.371	142.712	131.089	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 27. Cihanbeyli İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	12.732	15.617	15.242	15.964	15.794	
Buğday	301.060	159.356	164.878	288.817	267.051	
Mısır	22.532	36.169	40.653	60.803	84.927	
Arpa (Biralik)	112.321	69.791	72.206	106.735	136.347	
Arpa (Diğer)	-	-	-	-	-	
Çavdar	3.181	2.390	2.486	1.398	203	
Yulaf	1.083	1.003	964	610	310	
Nohut (Kuru)	342	911	2.732	5.811	5.234	
Toplam	453.251	285.237	299.161	480.138	509.866	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 28. Çeltik İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	12.637	9.917	10.819	4.989	53.911	
Buğday	72.520	57.137	57.355	48.087	10.911	
Mısır	403	1.702	10.641	23.792	25.695	
Arpa (Biralik)	-	-	-	-	-	
Arpa (Diğer)	10.289	8.250	6.563	5.080	5.773	
Çavdar	131	124	158	68	14	
Yulaf	-	-	-	77	226	
Nohut (Kuru)	119	82	72	34	2	
Toplam	96.099	77.212	85.608	82.050	96.532	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 29. Çumra İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	93.809	71.642	61.000	42.980	29.613	372.000 Ton %71 (114.100 Ton Lisans Kapasitesi)
Buğday	64.506	48.676	46.768	38.559	33.455	
Mısır	148.283	132.621	120.448	241.723	365.733	
Arpa (Biralik)	2.867	2.188	1.916	2.160	2.346	
Arpa (Diğer)	58.485	58.931	53.595	74.435	87.275	
Çavdar	139	107	127	114	116	
Yulaf	131	106	96	98	113	
Nohut (Kuru)	1.253	1.247	1.197	1.284	1.894	
Toplam	369.473	315.518	285.147	401.353	520.545	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 30. Ereğli İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	39.907	34.748	36.481	32.530	24.685	90.000 Ton %42
Buğday	49.111	45.680	54.468	49.511	44.699	
Mısır	48.092	58.722	47.012	64.629	84.894	
Arpa (Biralik)	-	-	-	-	-	
Arpa (Diğer)	36.210	35.017	43.655	42.122	39.645	
Çavdar	7.090	7.229	8.996	1.1705	16.256	
Yulaf	575	549	489	511	707	
Nohut (Kuru)	2.131	2.277	2.096	3.920	2.260	
Toplam	183.116	184.222	193.197	204.928	213.146	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 31. Kadınhanı İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	96.080	44.898	55.827	35.689	29.044	
Buğday	158.774	98.100	106.118	99.023	85.296	
Mısır	11.021	12.056	20.476	50.559	56.062	
Arpa (Biralik)	-	-	-	-	-	
Arpa (Diğer)	134.889	58.930	72.733	71.110	71.757	
Çavdar	177	171	207	-	-	
Yulaf	612	412	1.559	639	2.449	
Nohut (Kuru)	1.039	1.366	3.661	6.218	5.931	
Toplam	402.592	215.933	260.581	263.238	250.539	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 32. Karapınar İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	52.699	60.906	48.521	48.353	36.295	
Buğday	63.270	62.342	78.085	76.893	81.522	
Mısır	243.464	263.114	231.118	266.659	267.603	
Arpa (Biralik)	-	-	-	-	-	
Arpa (Diğer)	35.585	41.123	39.495	47.974	48.955	
Çavdar	3.030	9.024	10.949	10.553	10.741	
Yulaf	39	36	35	30	30	
Nohut (Kuru)	189	204	186	311	274	
Toplam	398.276	436.749	408.389	450.773	445.420	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 33. Karatay İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	40.584	36.343	40.930	23.444	10.630	
Buğday	285.146	212.967	251.626	139.280	170.241	
Mısır	12.879	12.733	15.301	144.970	165.653	
Arpa (Biralik)	1.014	1.179	1.191	998	-	
Arpa (Diğer)	77.018	58.107	65.543	75.421	128.616	
Çavdar	819	688	834	851	412	
Yulaf	1.264	912	857	365	499	
Nohut (Kuru)	501	444	417	453	523	
Toplam	419.225	323.373	376.699	385.782	476.574	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 34. Kulu İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	1.586	61	3.480	2.853	3.472	
Buğday	84.625	125.116	101.467	107.241	103.629	
Mısır	-	83	711	1018	1197	
Arpa (Biralik)	32	34	13	-	-	
Arpa (Diğer)	61.878	112.440	99.174	98.120	130.538	
Çavdar	420	270	874	120	127	
Yulaf	207	816	2.865	1.086	2.082	
Nohut (Kuru)	310	186	599	2.074	2.280	
Toplam	149.026	239.006	209.183	212.512	243.325	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 35. Sarayönü İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	19.898	22.254	24.441	24.637	9.082	
Buğday	72.568	85.369	116.880	106.045	99.648	
Mısır	986	6.454	7.971	24.718	34.605	
Arpa (Biralik)	-	-	-	-	-	
Arpa (Diğer)	23.831	29.594	48.922	38.369	49.866	
Çavdar	45	-	5	32	29	
Yulaf	1.048	1.030	2.227	2.066	3.601	
Nohut (Kuru)	640	538	1.034	2.527	4.091	
Toplam	119.016	145.239	201.480	198.394	200.922	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 36. Selçuklu İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	26.260	17.373	21.700	16.923	13.022	
Buğday	73.245	45.493	56.696	49.437	36.607	
Mısır	2.748	2.872	8.901	22.206	24.187	
Arpa (Biralik)	-	-	-	-	-	
Arpa (Diğer)	89.348	64.567	68.256	78.586	81.937	
Çavdar	182	117	142	68	79	
Yulaf	1.994	1374	1.057	613	418	
Nohut (Kuru)	1.406	1.009	762	531	628	
Toplam	195.183	132.805	157.514	168.364	156.878	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 37. Yunak İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	162.659	142.113	128.616	126.638	136.676	
Buğday	61.717	39.240	34.568	33.008	44.558	
Mısır	10.470	27.269	19.542	49.353	38.172	
Arpa (Biralik)	350	-	-	-	-	
Arpa (Diğer)	38.954	27.652	27.588	26.509	46.116	
Çavdar	30	29	35	33	-	
Yulaf	390	767	714	698	2.030	
Nohut (Kuru)	107	83	91	649	366	
Toplam	274.677	237.153	211.154	236.888	267.918	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Kuruluş **izni** ve **lisans** alınan yatırımların bulunduğu ilçeler incelendiği **zaman bu** yatırımların ağırlıklı **olarak merkez, kuzey ve** doğu ilçelerinde yoğunlaştığı **tespit** edilmiştir. Akşehir, Tuzlukçu, Ilgin, Hüyük, Seydişehir, Bozkır ve Akören **gibi** Konya'nın **batı ve** güney kısmında öne çıkan ilçelerde **herhangi bir** yatırım ve girişim bulunmadığı, Beyşehir ilçesinde ise belirtilen ürünlerdeki **toplama** üretimin %22'sine cevap verecek kapasite olduğu **tespit** edilmiştir. **Depo bulunmayan** diğer ilçelerin üretim miktarlarınına ilişkin **veriler** aşağıdaki **tablolarda** detaylandırılmıştır.

Tablo 38. Ahırlı İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	7.454	4.162	2.444	4.693	4.389	
Buğday	1.239	665	380	589	581	
Mısır	-	-	-	-	-	
Arpa (Biralik)	-	-	-	-	-	
Arpa (Diğer)	2.626	1.559	3.103	1.883	1.788	
Çavdar	-	-	-	-	-	
Yulaf	-	-	20	10	15	
Nohut (Kuru)	189	163	285	360	285	
Toplam	11.508	6.549	6.232	7.535	7.058	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

150.000 Ton
%55
(99.600 Ton Lisans Kapasitesi)

Bölgедe lisanslı depo yatırımı mevcut değildir.

Tablo 39. Akören İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	10.424	7.614	7.564	13.662	9.112	Bölgедe lisanslı depo yatırımı mevcut değildir.
Buğday	9.523	5.054	5.084	8.927	5.242	
Mısır	561	851	1.105	1.824	2.082	
Arpa (Biralik)	-	-	-	-	-	
Arpa (Diğer)	5.078	3.177	3.387	6.871	4.139	
Çavdar	-	-	-	-	-	
Yulaf	38	37	53	51	25	
Nohut (Kuru)	1.083	1.106	1.035	1.135	2.141	
Toplam	26.707	17.839	18.228	32.470	22.741	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 40. Akşehir İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	6.575	4.174	8.450	8.076	8.702	Bölgедe lisanslı depo yatırımı mevcut değildir.
Buğday	32.856	21.746	39.735	40.230	50.443	
Mısır	-			287	831	
Arpa (Biralik)	-			2	1	
Arpa (Diğer)	19.625	8.529	16.108	20.783	30.238	
Çavdar	13	10	18	10	6	
Yulaf	224	145	125	1007	1051	
Nohut (Kuru)	341	332	334	465	361	
Toplam	59.634	34.936	64.770	70.860	91.633	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 41. Bozkır İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	630	736	837	1027	963	
Buğday	4.626	5.508	6.736	8.481	7.297	
Mısır	-	-	1	10	11	
Arpa (Biralik)	-	-	-	-	-	
Arpa (Diğer)	1.692	1.603	1.737	1.746	1.641	Bölgедe lisanslı depo yatırımı mevcut değildir.
Çavdar	1	-	-	-	4	
Yulaf	6	5	7	7	7	
Nohut (Kuru)	1.792	1.109	1.297	1.866	1.449	
Toplam	8.747	8.961	10.615	13.137	11.372	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 42. Derbent İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	4.813	3.877	3.930	4.711	3.289	
Buğday	5.716	4.605	5.118	5.759	4.197	
Mısır	-	-	-	-	33	
Arpa (Biralik)	-	-	-	-	-	
Arpa (Diğer)	2.689	2.357	2.362	3.142	2.810	Bölgедe lisanslı depo yatırımı mevcut değildir.
Çavdar	-	-	-	-	-	
Yulaf	160	165	155	196	710	
Nohut (Kuru)	1.191	1.277	1.134	1.252	856	
Toplam	14.569	12.281	12.699	15.060	11.895	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 43. Derebucak İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	2.255	2.609	2.285	2.238	1.917	
Buğday	614	740	575	516	534	
Mısır	-	-	-	-	-	
Arpa (Biralik)	-	-	-	-	-	
Arpa (Diğer)	154	201	201	194	186	
Çavdar	-	-	-	-	-	
Yulaf	-	-	-	-	-	
Nohut (Kuru)	23	24	40	74	63	
Toplam	3.046	3.574	3.101	3.022	2.700	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Bölgедe lisanslı **depo** yatırımı **mevcut** değildir.**Tablo 44. Doğanhisar İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)**

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	11.258	9.605	7.481	5.645	5.095	
Buğday	12.623	10.334	7.943	7.851	6.842	
Mısır	16	16	10	73	17	
Arpa (Biralik)	-	-	-	-	-	
Arpa (Diğer)	7.620	6.213	5.420	4.796	3.697	
Çavdar	25	73	82	68	40	
Yulaf	30	105	91	76	206	
Nohut (Kuru)	1699	1532	1488	1464	722	
Toplam	33.271	27.878	22.515	19.973	16.619	

Bölgедe lisanslı **depo** yatırımı **mevcut** değildir.

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 45. Emirgazi İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	1.563	1.991	4.079	3.991	1.309	Bölgедe lisanslı depo yatırımı mevcut değildir.
Buğday	50.146	13.555	29.885	31.901	28.521	
Mısır	2.936	4.486	3.500	3.523	3.334	
Arpa (Biralik)	-	-	-	-	-	
Arpa (Diğer)	47.448	14.957	28.663	44.998	50.094	
Çavdar	1.818	585	1.420	4.877	4.354	
Yulaf	75	38	154	51	88	
Nohut (Kuru)	78	43	59	54	39	
Toplam	104.064	35.655	67.760	89.395	87.739	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 46. Güneysinir İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	7.987	15.422	13.672	15.619	13.713	Bölgедe lisanslı depo yatırımı mevcut değildir.
Buğday	6.305	10.671	903	964	989	
Mısır	120	234	726	2.247	3.167	
Arpa (Biralik)	-	-	-	-	-	
Arpa (Diğer)	5.964	12.598	4.269	5.367	5.835	
Çavdar	-	-	-	-	-	
Yulaf	258	293	122	128	97	
Nohut (Kuru)	1.363	2.299	1.815	2.838	2.298	
Toplam	21.997	41.517	21.507	27.163	26.099	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 47. Hadim İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	14	4	6	5	-	Bölgедe lisanslı depo yatırımı mevcut değildir.
Buğday	502	147	187	178	307	
Mısır	1	1	-	-	-	
Arpa (Biralik)	-	-	-	-	-	
Arpa (Diğer)	20	13	18	15	31	
Çavdar	-	-	-	-	-	
Yulaf	-	-	-	-	-	
Nohut (Kuru)	48	30	30	28	53	
Toplam	585	195	241	226	391	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 48. Halkapınar İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	1.011	949	953	865	817	Bölgедe lisanslı depo yatırımı mevcut değildir.
Buğday	2.924	2.671	2.801	2.474	1.872	
Mısır	-	-	-	-	180	
Arpa (Biralik)	-	-	-	-	-	
Arpa (Diğer)	2.854	2.701	2.670	1.870	1.777	
Çavdar	1.586	1.629	1.598	1.369	975	
Yulaf	72	69	61	64	75	
Nohut (Kuru)	606	769	712	812	729	
Toplam	9.053	8.788	8.795	7.454	6.425	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 49. Hüyük İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	19.862	22.625	21.003	21.107	18.087	Bölgедe lisanslı depo yatırımı mevcut değildir.
Buğday	7.485	6.587	5.682	5.469	4.374	
Mısır	-	-	-	26	-	
Arpa (Biralik)	-	-	-	-	-	
Arpa (Diğer)	13.701	15.942	13.723	14.600	16.621	
Çavdar	-	-	-	-	-	
Yulaf	279	161	134	138	91	
Nohut (Kuru)	1.471	1.542	1.712	1.297	1.399	
Toplam	42.798	46.857	42.254	42.637	40.572	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 50. İlgin İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	35.491	27.720	27.458	27.247	20.294	Bölgедe lisanslı depo yatırımı mevcut değildir.
Buğday	39.873	31.826	33.042	31.882	29.779	
Mısır	38	28	213	958	4.819	
Arpa (Biralik)	1.458	1.440	1.500	1.219	1.100	
Arpa (Diğer)	52.712	40.893	40.970	39.542	35.568	
Çavdar	90	87	107	103	259	
Yulaf	2.655	2.410	2.634	2.535	3.087	
Nohut (Kuru)	3.621	4.040	3.678	3.475	3.754	
Toplam	135.938	108.444	109.602	106.961	98.660	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 51. Meram İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	56.544	37.870	55.829	46.971	29.537	Bölgедe lisanslı depo yatırımı mevcut değildir.
Buğday	32.643	15.801	33.264	28.356	21.715	
Mısır	13.359	14.042	17.146	23.792	19.622	
Arpa (Biralik)	901	614	655	523	375	
Arpa (Diğer)	14.079	11.922	15.033	13.999	15.717	
Çavdar	50	35	47	34	33	
Yulaf	634	488	374	321	235	
Nohut (Kuru)	1.619	1.106	1.098	1.077	1.357	
Toplam	119.829	81.878	123.446	115.073	88.591	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 52. Seydişehir İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	23.264	41.041	37.407	33.617	36.789	Bölgедe lisanslı depo yatırımı mevcut değildir.
Buğday	41.795	43.375	38.754	38.009	43.421	
Mısır	-	11	1.105	3.701	11.012	
Arpa (Biralik)	-	-	-	-	-	
Arpa (Diğer)	22.634	26.569	33.787	30.081	28.836	
Çavdar	-	-	-	-	-	
Yulaf	-	-	-	-	-	
Nohut (Kuru)	723	911	257	973	535	
Toplam	88.416	111.907	111.310	106.381	120.593	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 53. Taşkent İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	-	-	-	-	-	Bölgедe lisanslı depo yatırımı mevcut değildir.
Buğday	428	397	283	286	183	
Mısır	2	2	1	1	1	
Arpa (Biralik)	-	-	-	-	-	
Arpa (Diğer)	35	33	28	27	22	
Çavdar	22	23	14	13	15	
Yulaf	4	4	4	3	3	
Nohut (Kuru)	431	542	501	476	515	
Toplam	922	1.001	831	806	739	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 54. Tuzlukçu İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	20.595	12.388	16.742	16.790	13.054	Bölgедe lisanslı depo yatırımı mevcut değildir.
Buğday	14.104	11.477	21.071	19.932	14.306	
Mısır	58	84	709	2.412	3.838	
Arpa (Biralik)	-	-	-	-	-	
Arpa (Diğer)	14.607	7473	15.234	18.507	19.398	
Çavdar	141	117	379	613	694	
Yulaf	337	17	1.729	1.707	1.795	
Nohut (Kuru)	64	45	89	312	558	
Toplam	49.906	31.601	55.953	60.273	53.643	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 55. Yalıhüyük İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

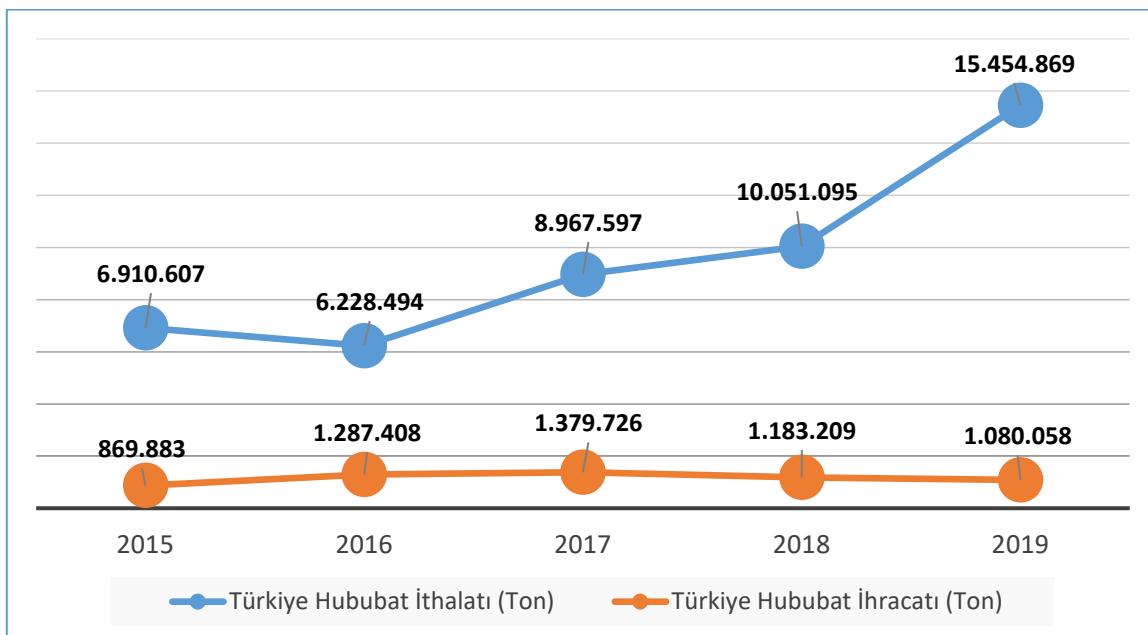
Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	5.009	4.560	4.159	4.206	3.297	Bölgедe lisanslı depo yatırımı mevcut değildir.
Buğday	2.558	2.273	2.300	2.220	1.795	
Mısır	-	-	-	-	-	
Arpa (Biralik)	-	-	-	-	-	
Arpa (Diğer)	2.869	2.122	2.015	1.988	1.776	
Çavdar	-	-	-	-	-	
Yulaf	-	-	-	-	-	
Nohut (Kuru)	120	199	285	303	266	
Toplam	10.556	9.154	8.759	8.717	7.134	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

2. 5. ÜRETİM, KAPASİTE VE TALEP TAHMİNİ

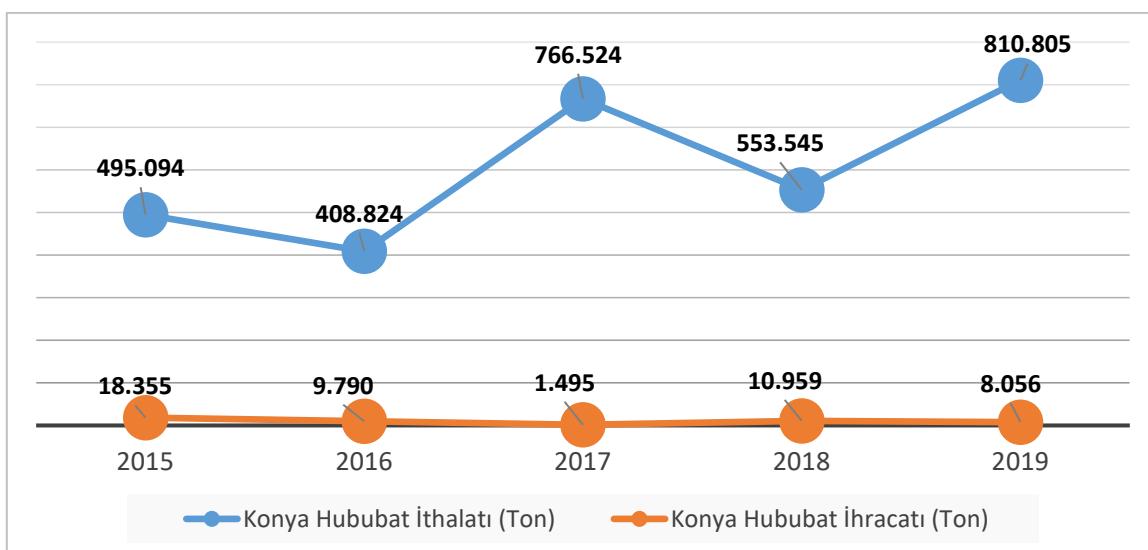
Dış Ticaret

Türkiye'nin 5 yıllık **hububat ithalat** ve ihracatına bakıldığından, **2015 ve 2019** yılları arasında ihracatın **genelde sabit** olduğu, öte **yandan, ithalatta ise** %123'lük **bir** artış olduğu gözlemlenmiştir. İhracatın **ithalata** göre **daha düşük seyretmesi ise ithal edilen** ürünlerin iç tüketim **ve** dâhilde işlemeye yönelik **olarak** ülkemize sokulması **olarak** açıklanabilir. **2016** yılı hariç **her** yıl **artan ithalat** rakamları **ve artan** nüfusla **beraber** gerçekleşen tüketim göz önüne alınırsaümüzdeki **5** yıl için **iki kata** yakın **bir** artış oranı **beklenebilir**.

Şekil 7. Türkiye 5 Yıllık Hububat Dış Ticareti (Ton)

Kaynak: TÜİK (*Genel ticaret sistemi 10 numaralı fasıl*)

Dış ticarete Konya özelinde bakıldığından ise Konya ithalatının Türkiye'ye göre daha dalgalı bir seyir izlediği görülmektedir. Buna rağmen 2015 ve 2019 yılları arasında Konya'nın hububat ithalatında %64'lük bir artış yaşanmıştır. Konya'daki ithalat oranı Türkiye'ye göre daha dalgalı olsa da önumüzdeki 5 yıl için %50'ye yakın bir oranda artış beklenebilir.

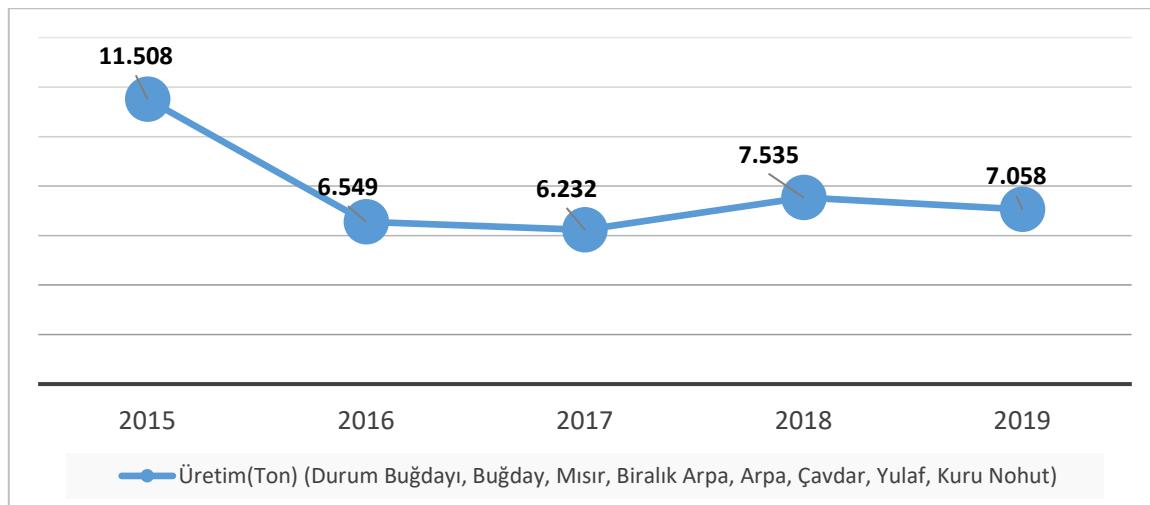
Şekil 8. Konya 5 Yıllık Hububat Dış Ticareti (Ton)

Kaynak: TÜİK (*Genel ticaret sistemi 10 numaralı fasıl*)

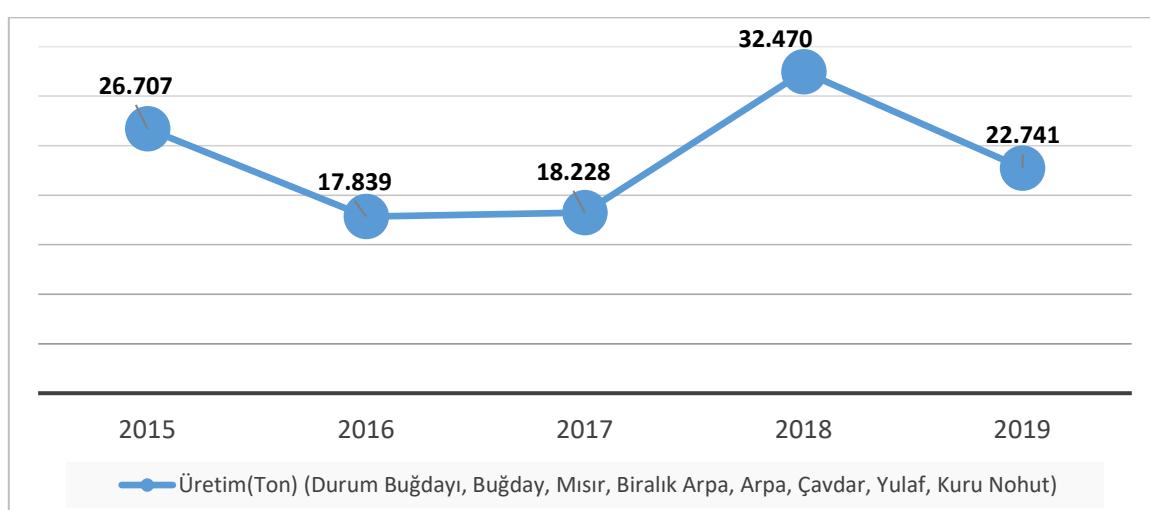
Üretim

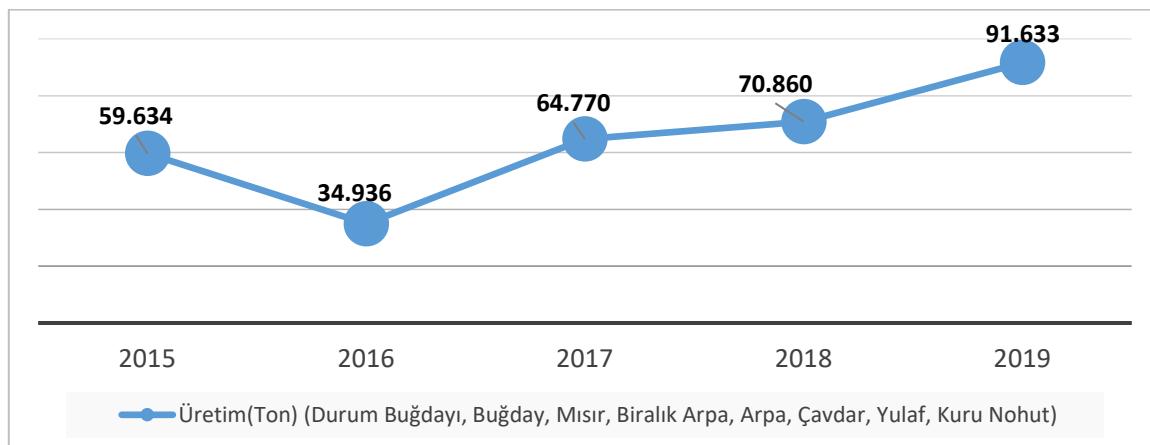
Aşağıdaki **grafiklerde**, Konya'nın **31** ilçesinin **5** yıllık **toplam** üretim miktarlarının çizgisel **olarak grafikleri** paylaşılmıştır. **Toplam** ürün miktارında, buğday (**durum** buğdayı dâhil), mısır, **arpa** (biralık **arpa** dâhil), çavdar, **nohut ve kuru nohut** üretimi hesaplanmıştır.

Şekil 9. Ahırlı İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)

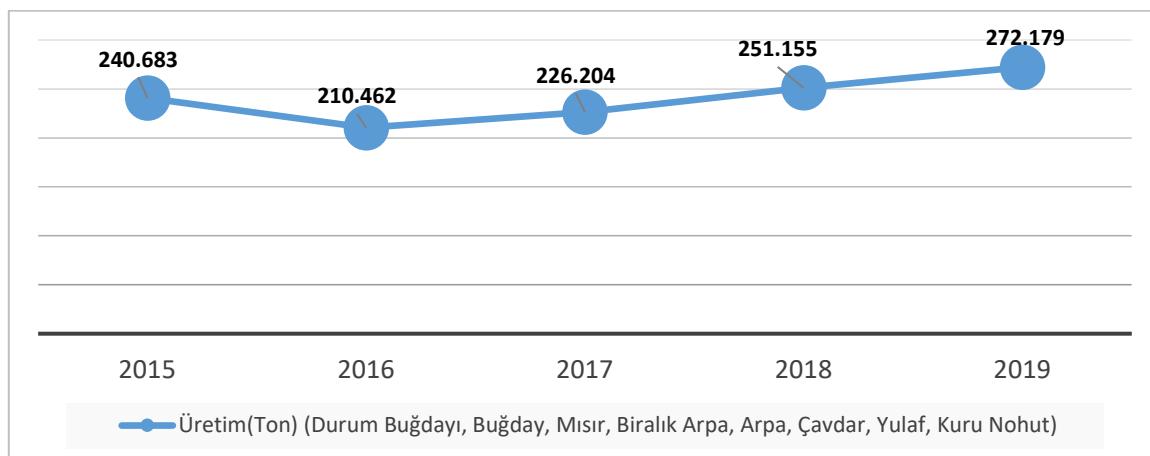

Şekil 10. Akören İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)

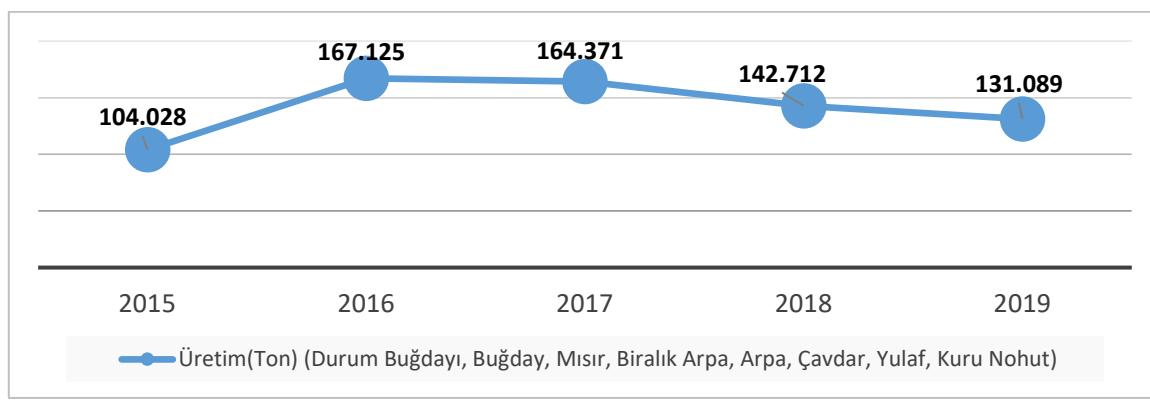

Şekil 11. Akşehir İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)

Kaynak: TÜİK

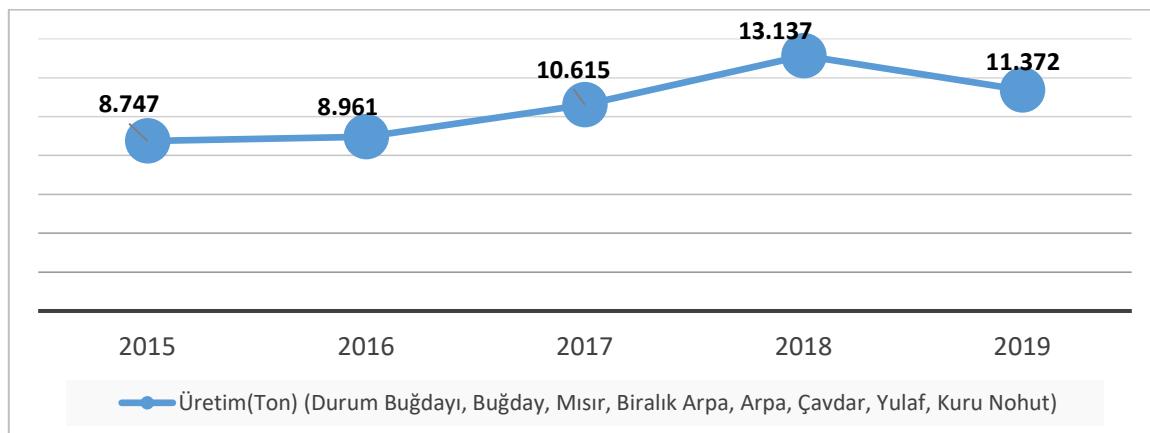
Şekil 12. Altınkekin İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)

Kaynak: TÜİK

Şekil 13. Beyşehir İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)

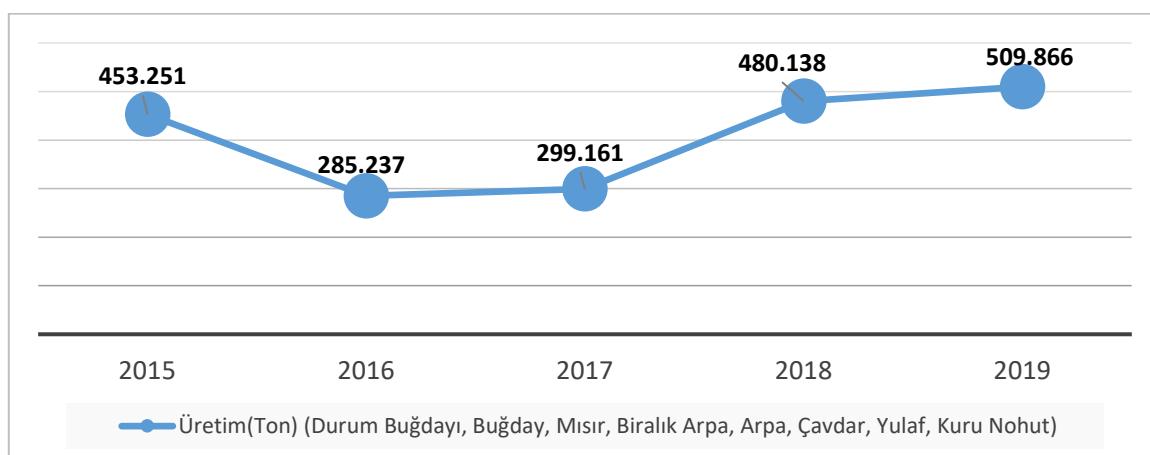
Kaynak: TÜİK

Şekil 14. Bozkır İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)

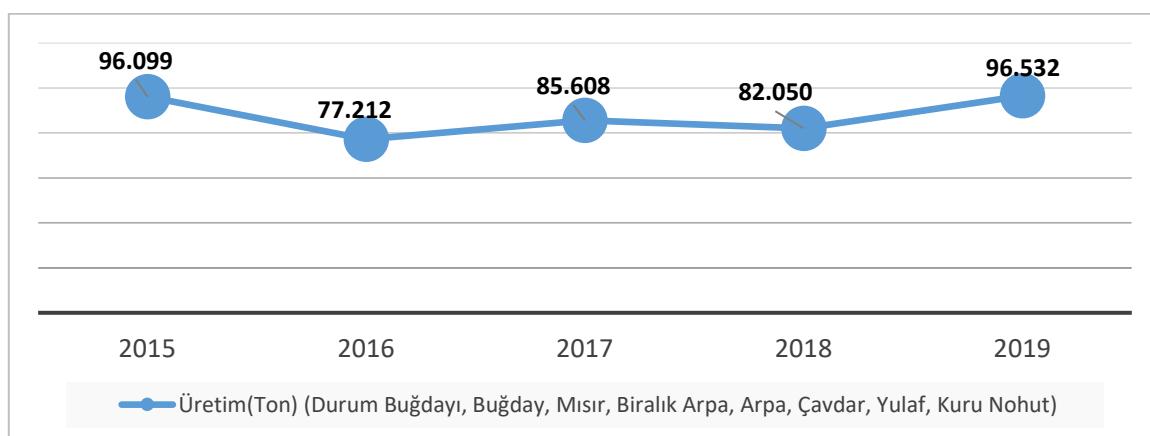
Kaynak: TÜİK

Şekil 15. Cihanbeyli İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)

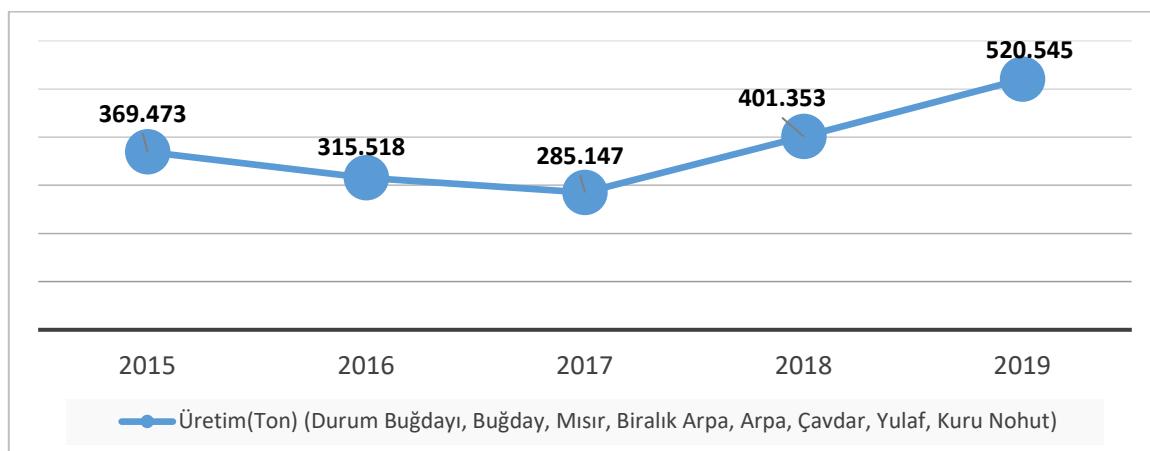
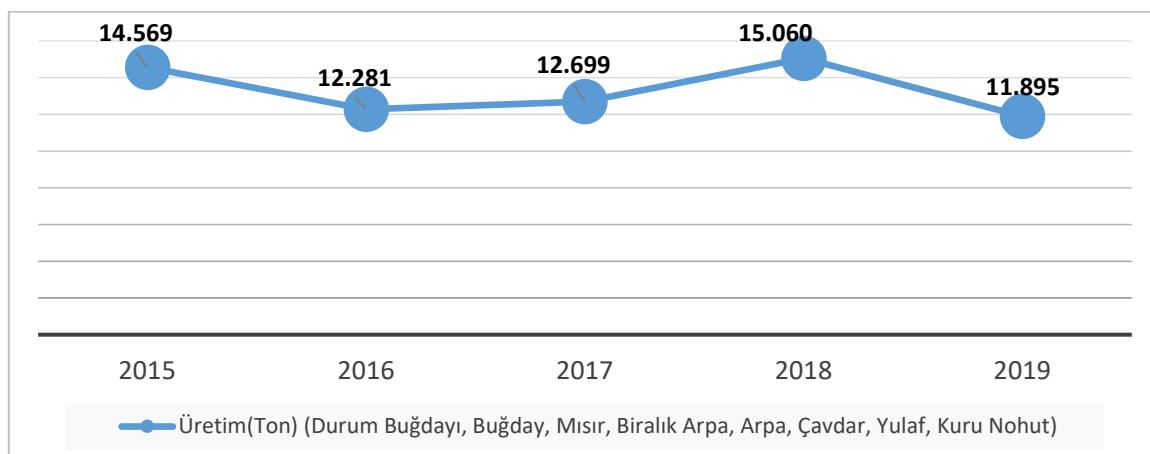
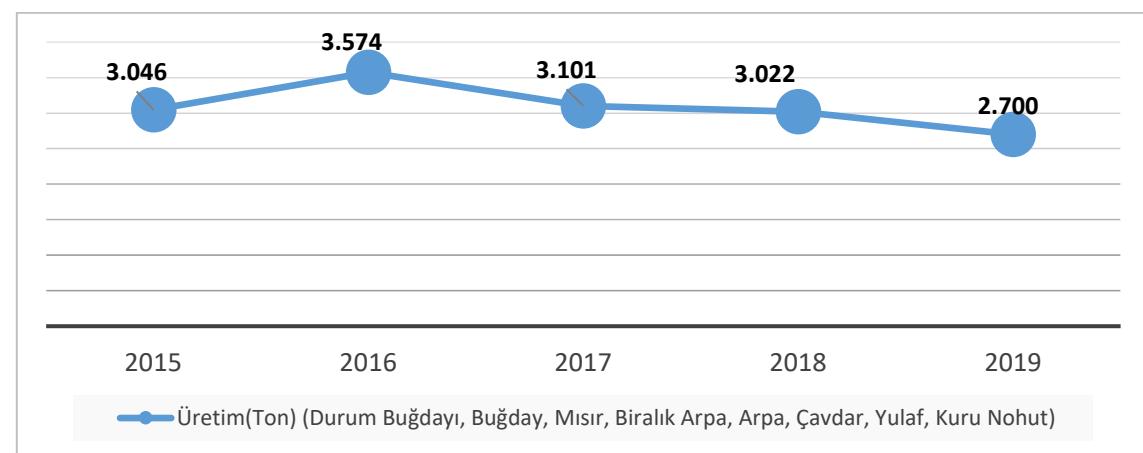

Kaynak: TÜİK

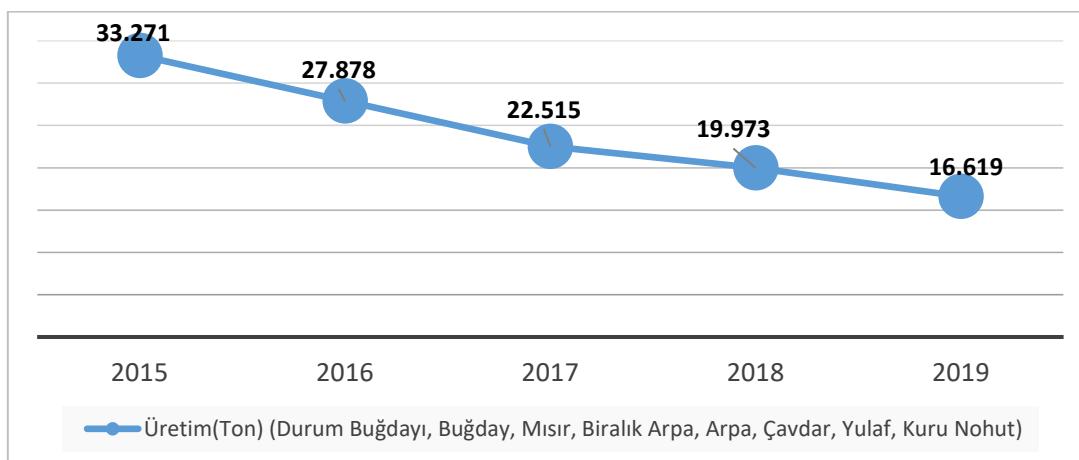
Şekil 16. Çeltik İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)

Kaynak: TÜİK

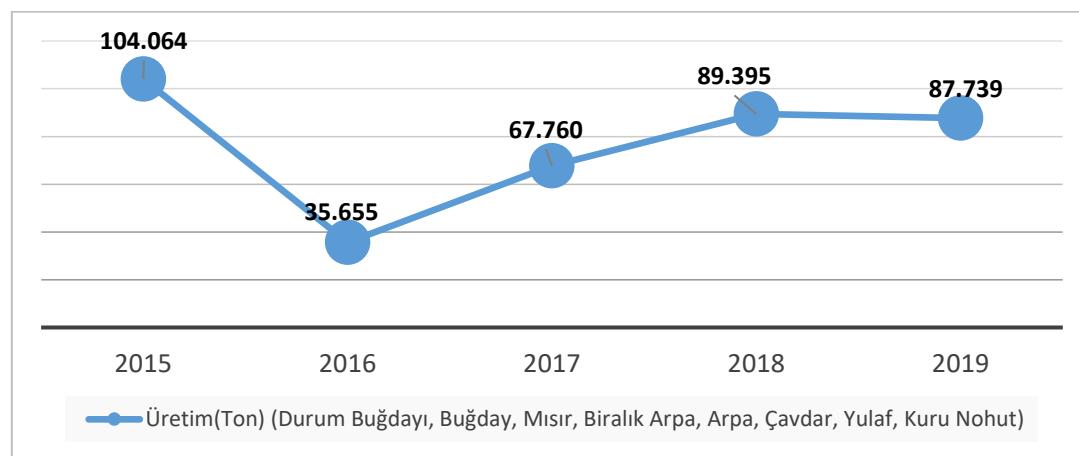
Şekil 17. Çumra İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)*Kaynak: TÜİK***Şekil 18. Derbent İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)***Kaynak: TÜİK***Şekil 19. Derebucak İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)***Kaynak: TÜİK*

Şekil 20. Doğanhisar İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)

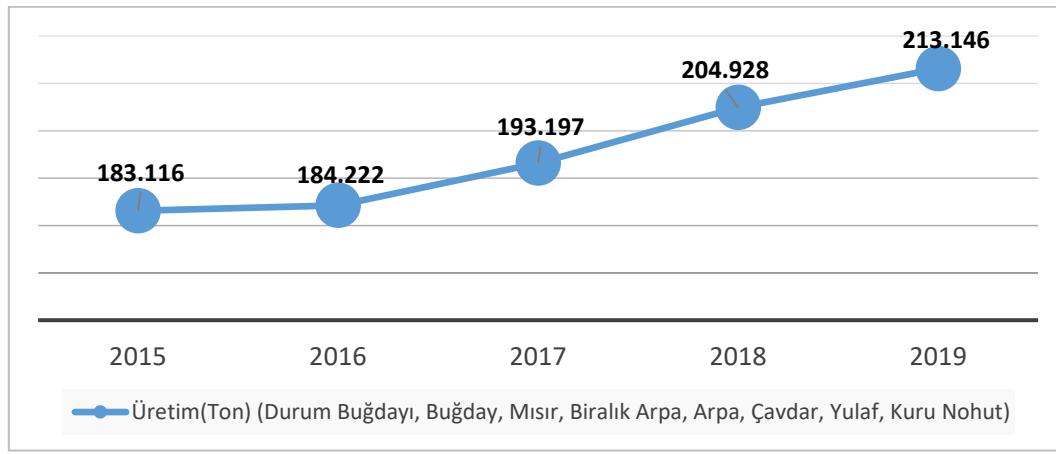
Kaynak: TÜİK

Şekil 21. Emircan İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)

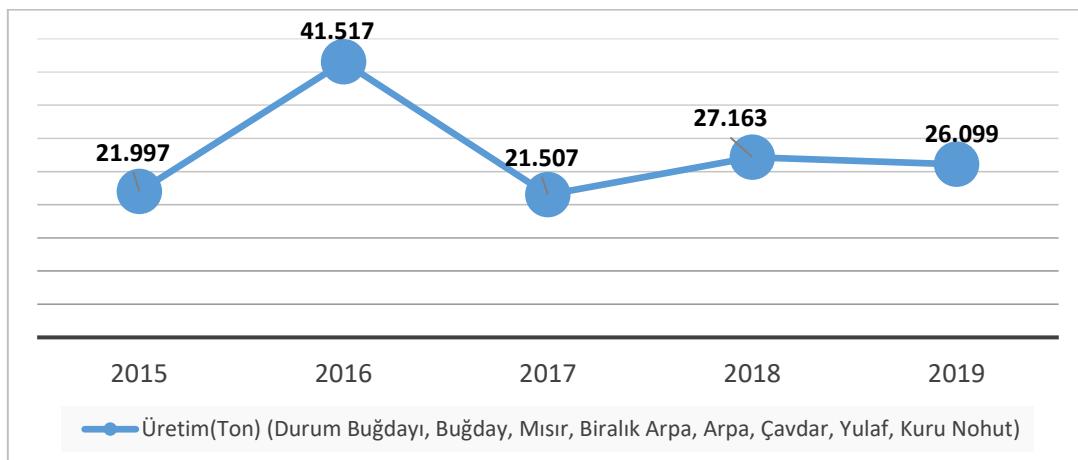
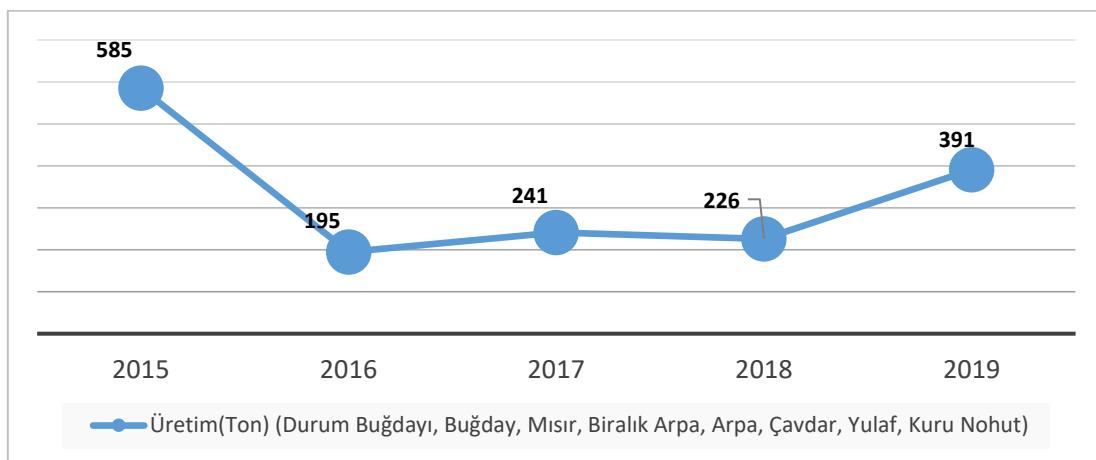
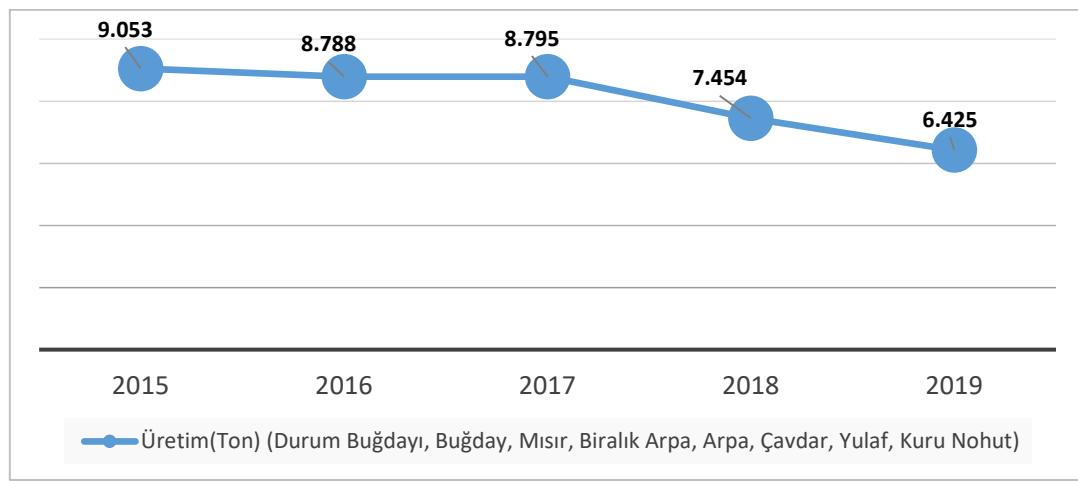

Kaynak: TÜİK

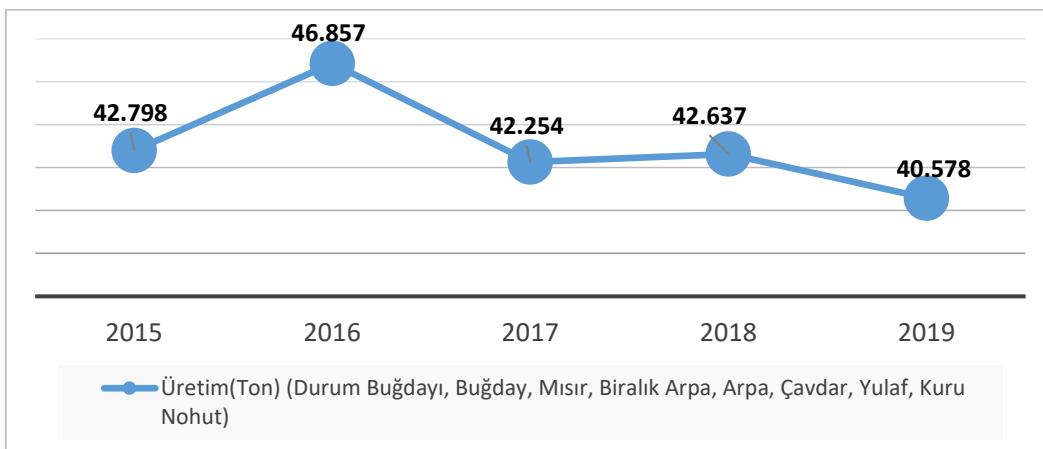
Şekil 22. Ereğli İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)

Kaynak: TÜİK

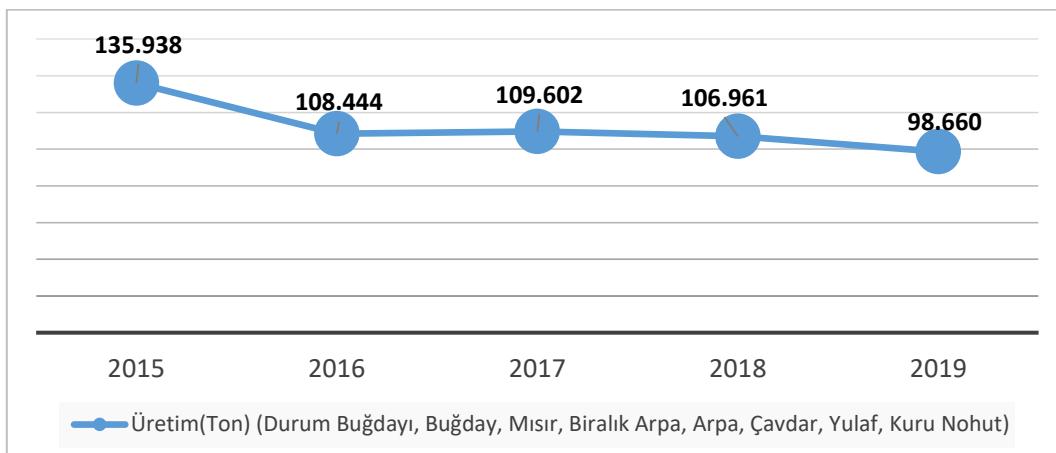
Şekil 23. Güneysınır İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)*Kaynak: TÜİK***Şekil 24. Hadım İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)***Kaynak: TÜİK***Şekil 25. Halkapınar İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı***Kaynak: TÜİK*

Şekil 26. Hüyük İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)

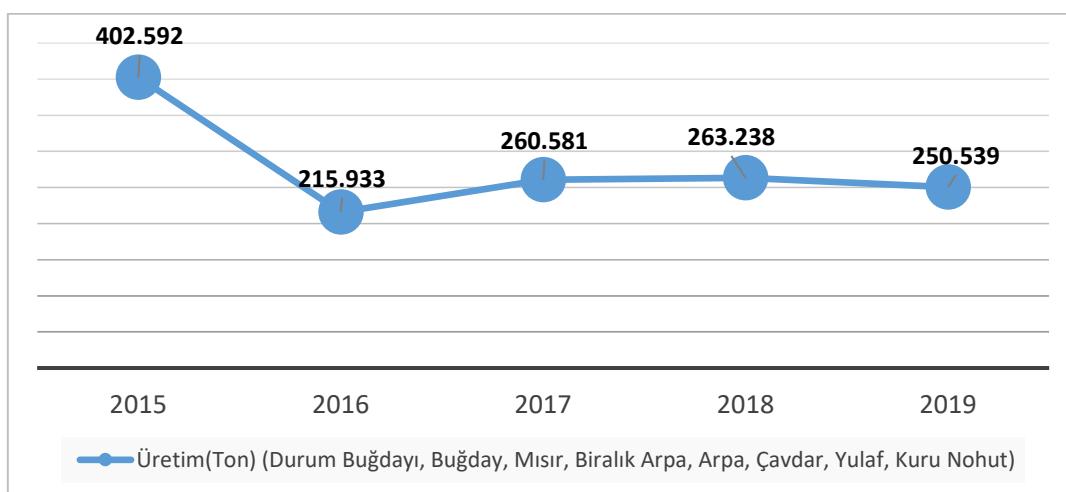
Kaynak: TÜİK

Şekil 27. İlgin İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)

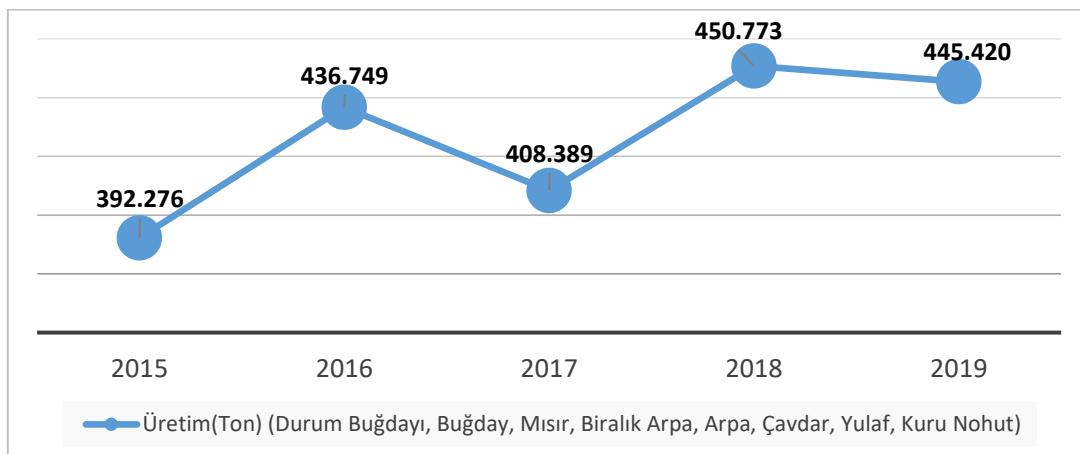

Kaynak: TÜİK

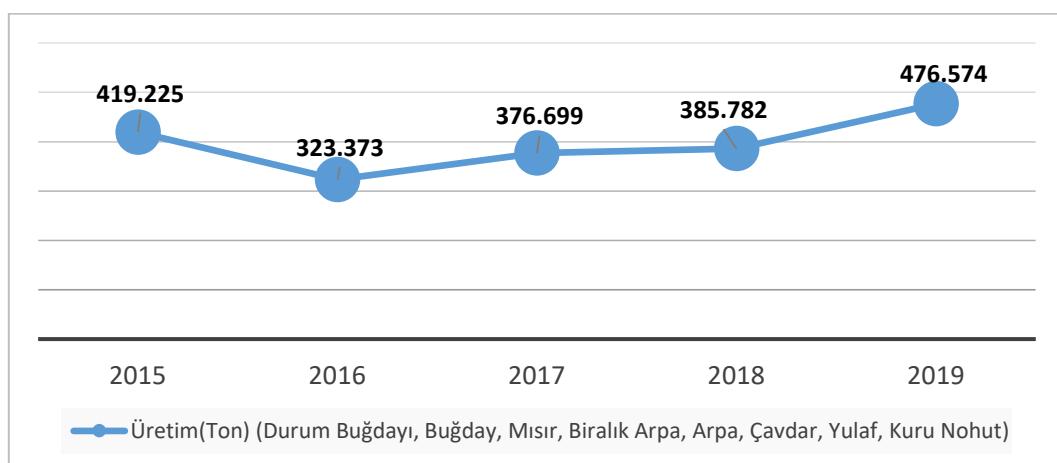
Şekil 28. Kadınhanı İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)

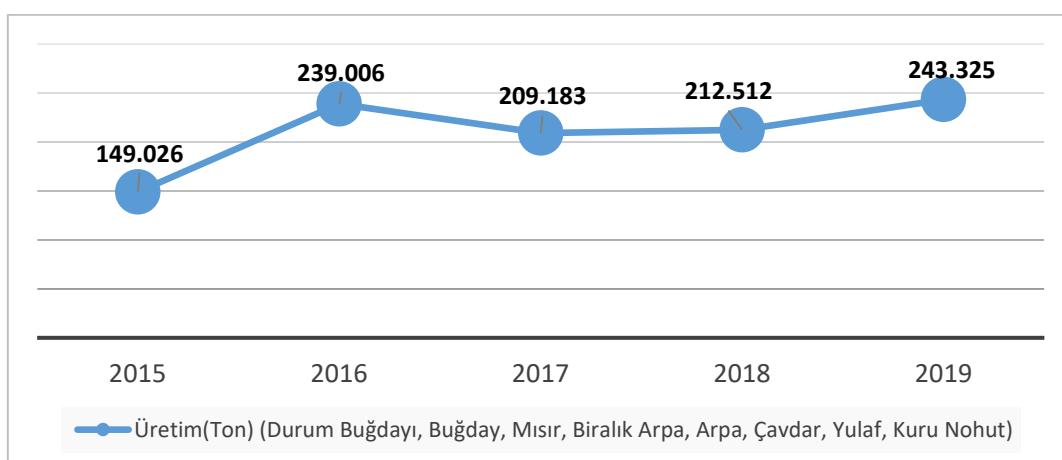
Kaynak: TÜİK

Şekil 29. Karapınar İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)

Kaynak: TÜİK

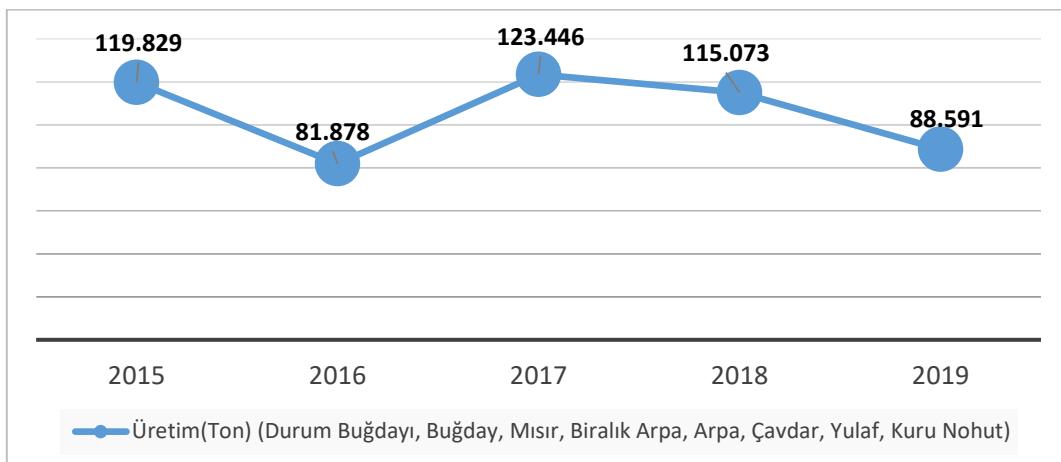
Şekil 30. Karatay İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)

Kaynak: TÜİK

Şekil 31. Kulu İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)

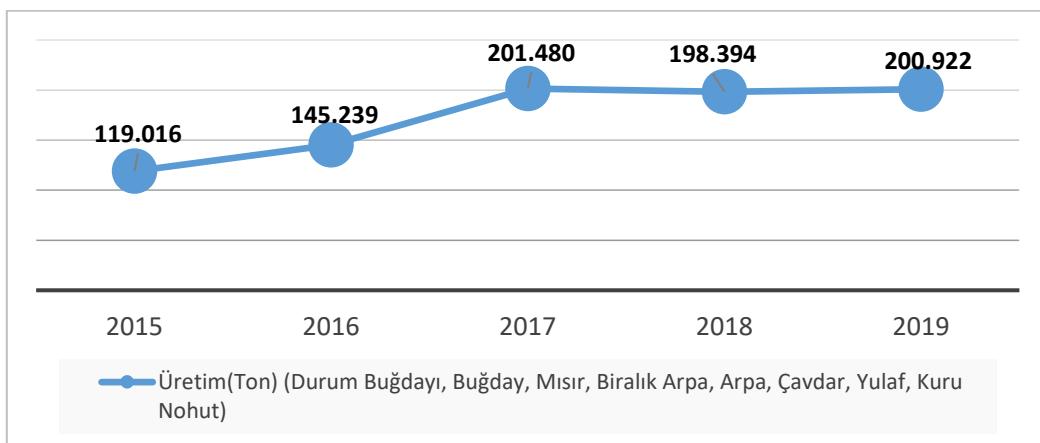
Kaynak: TÜİK

Şekil 32. Meram İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)

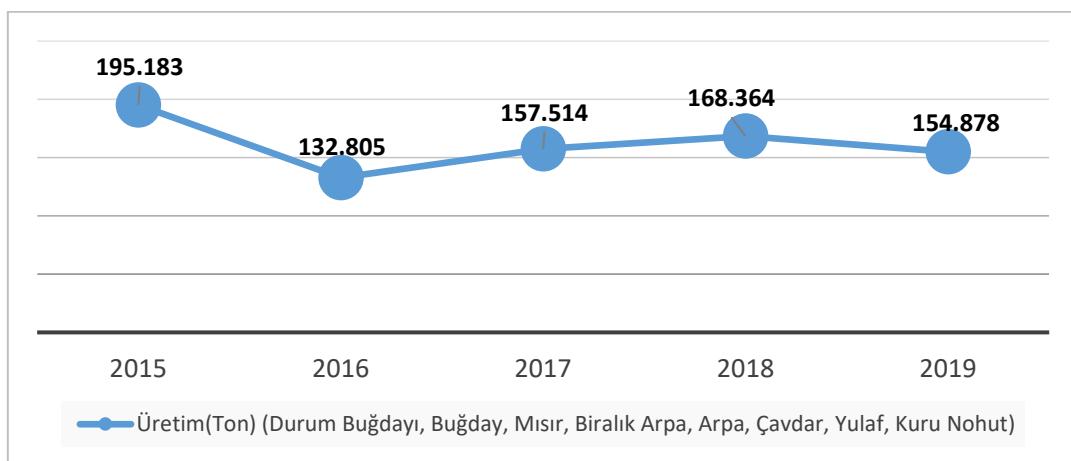
Kaynak: TÜİK

Şekil 33. Sarayönü İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)

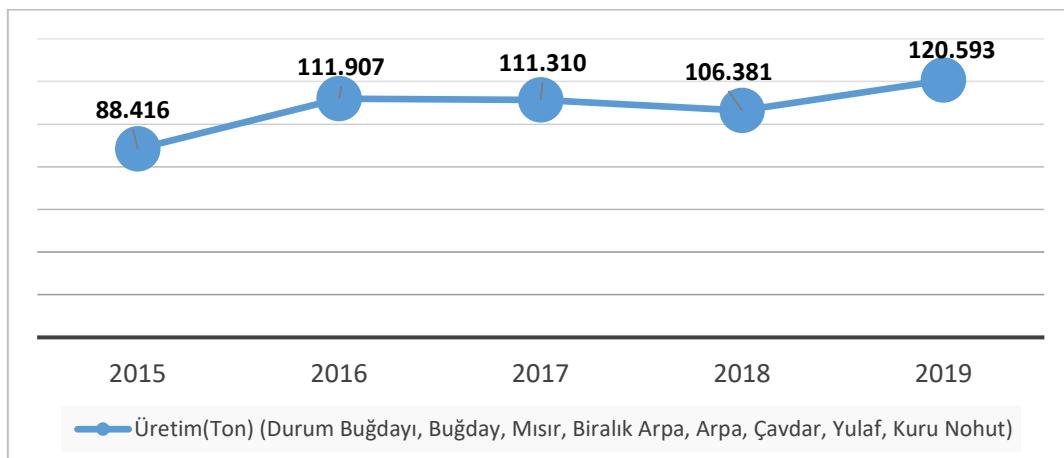
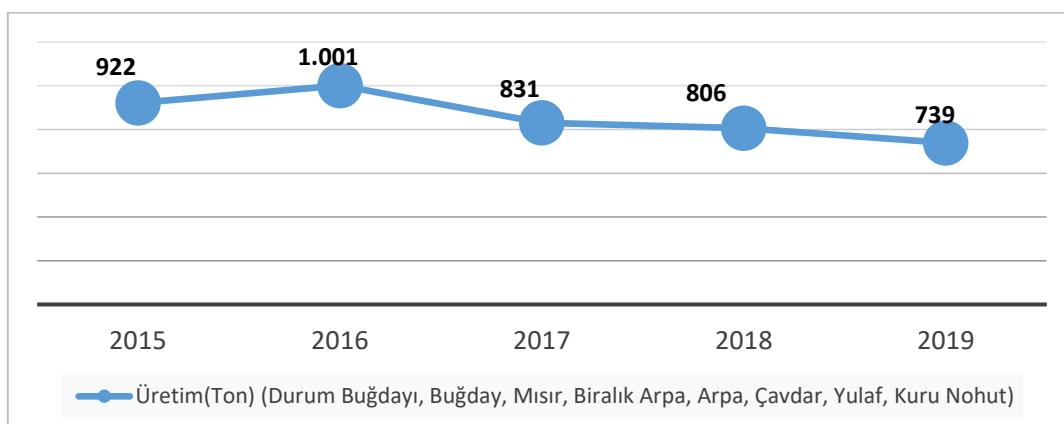
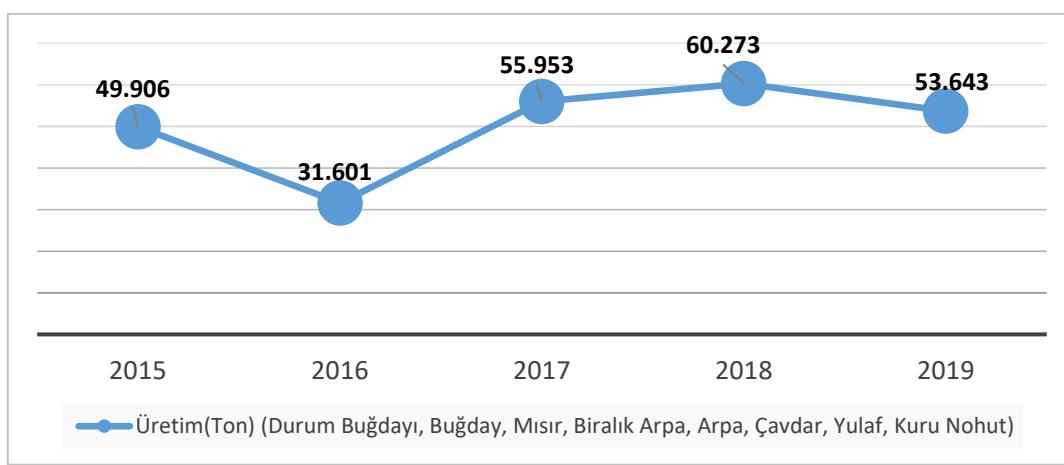

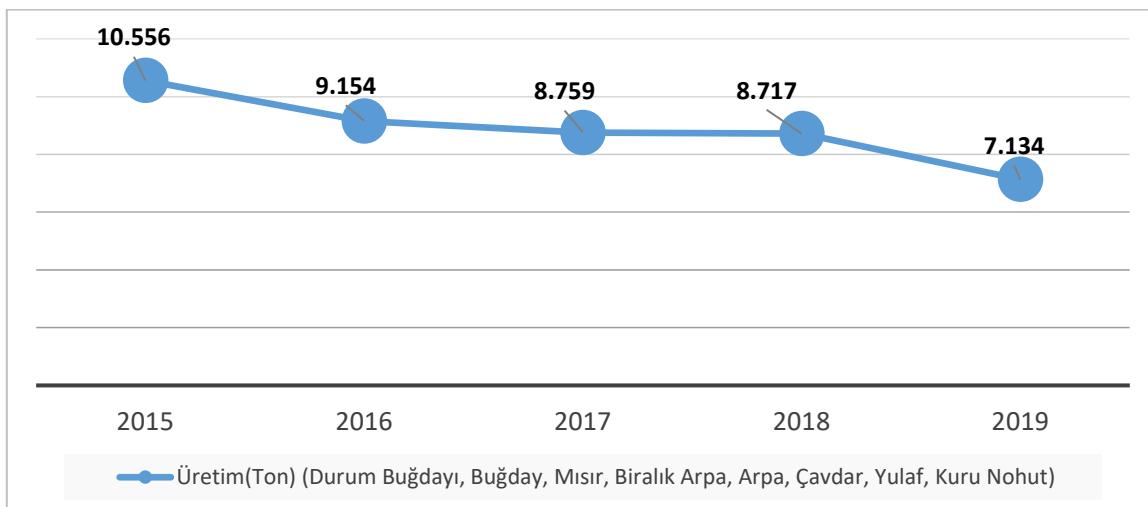
Kaynak: TÜİK

Şekil 34. Selçuklu İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)

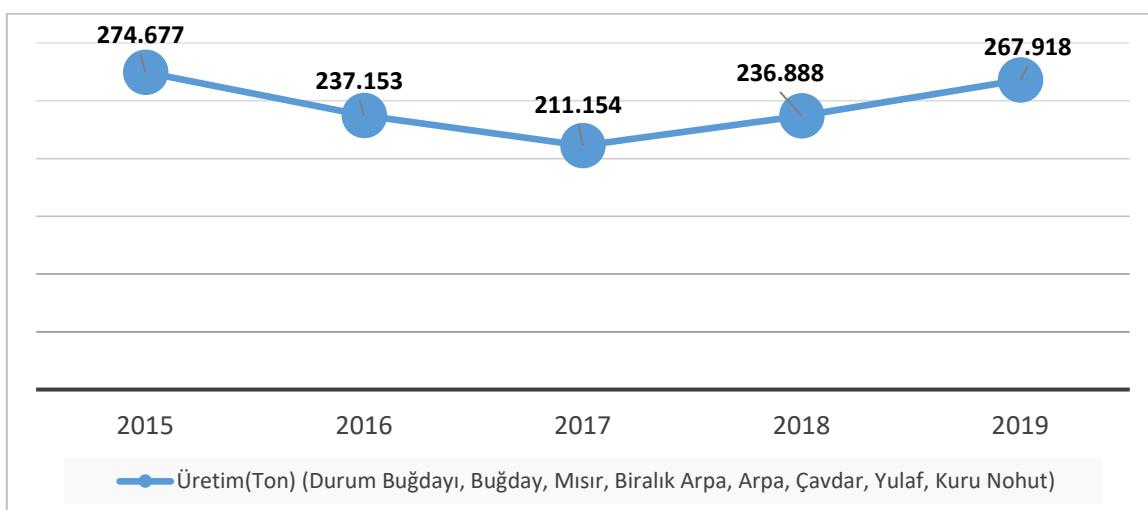

Kaynak: TÜİK

Şekil 35. Seydişehir İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)*Kaynak: TÜİK***Şekil 36. Taşkent İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)***Kaynak: TÜİK***Şekil 37. Tuzlukçu İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)***Kaynak: TÜİK*

Şekil 38. Yalıhüyük İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)

Kaynak: TÜİK

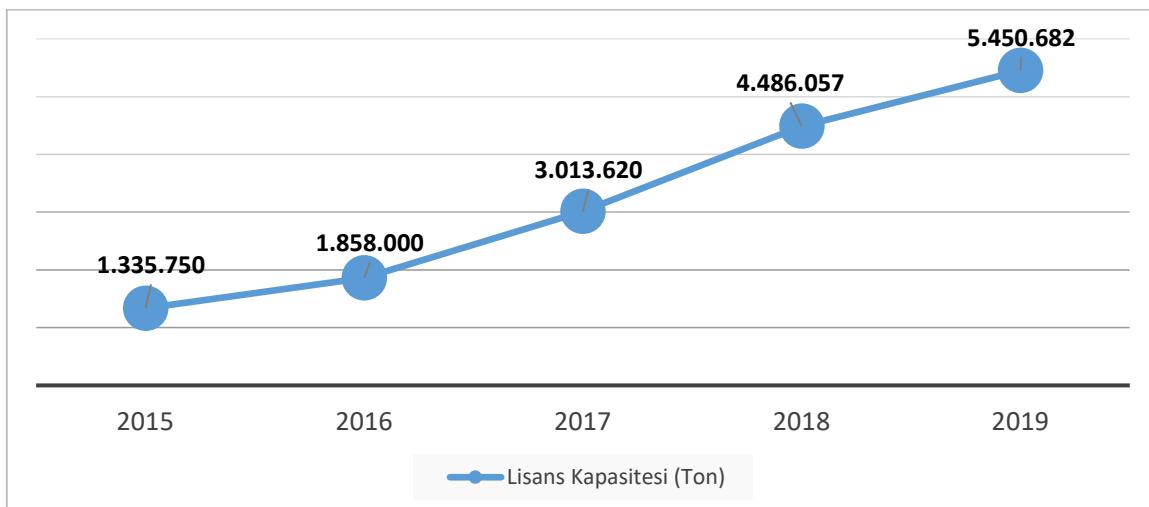
Şekil 39. Yunak İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)

Kaynak: TÜİK

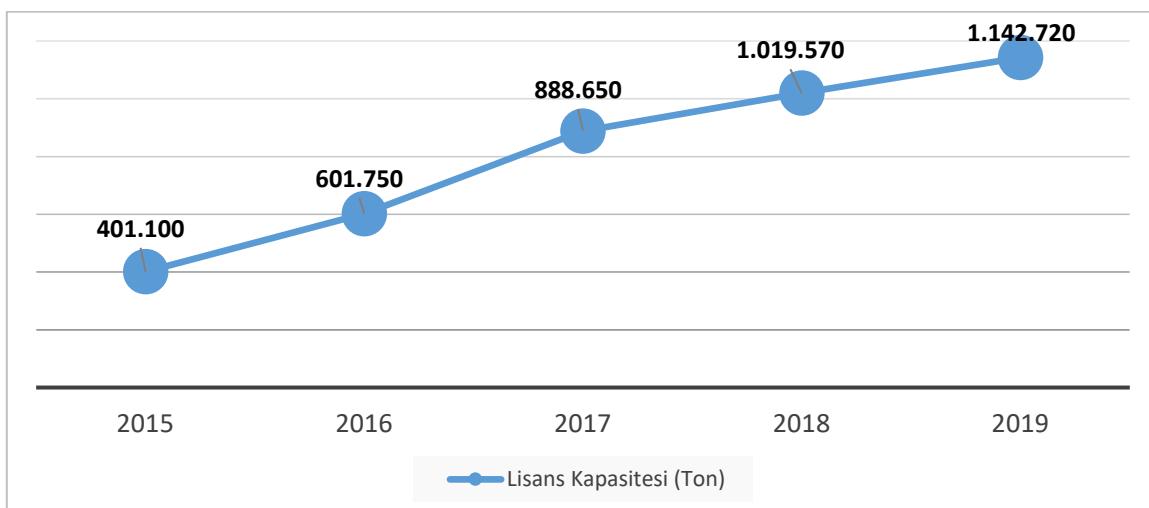
İlçelerin 5 yıllık üretim **verileri** incelendiğinde, öne çıkan Akşehir, Çumra, Ereğli, Karapınar, **Kulu**, Sarayönü **ve** Seydişehir ilçelerinde **2015-2019** yılları arasında üretimlerinde diğer ilcelere **nazaran daha belirgin** artış olduğu gözlemlenmiştir. **Bu** ilçelerden Akşehir **ve** Seydişehir'de lisanslı **depo** bulunmamaktadır.

Lisans Kapasitesi

Aşağıdaki **tablolardan da** incelenibilecegi üzere, Türkiye'deki lisanslı depoların **kapasitesi 2015 ve 2019** yılları arasında yaklaşık **4 milyon ton artarak %300** artış göstermiştir. **Konya da ise kapasite 5 yılda 700 bin ton artarak %184** artış göstermiştir. **2019 yılı verilerine** göre **Konya**, Türkiye'deki **depo kapasitesinin %21'ine ev sahipliği** yapmaktadır.

Şekil 40. Türkiye 5 Yıllık Lisans Kapasitesi (Ton)

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Şekil 41. Konya 5 Yıllık Lisans Kapasitesi

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Tarım ve Orman Bakanlığı ve Ticaret Bakanlığı yetkililerinin açıklamalarına göre, **2023** yılına kadar Türkiye'deki lisanslı depoculuk kapasitesini **8 ila 10 milyon ton** aralığına çıkarılması amaçlanmaktadır. Tarım ve Orman Bakanı **Bekir Pakdemirli** ve Ticaret Bakanı **Ruhsar Pekcan**'ın basına yaptıkları açıklamalara göre **10 milyon tonluk kapasite hedefinin** gerçekleştirilemesi için çalışılacağı belirtilmiştir.* **Konya ilinin mevcut durumda** Türkiye'deki %21'lik **kapasiteye ev** sahipliği yaptığı **hesaba** katıldığında, aynı **kapasite** oranı **korunmak istenirse** önumüzdeki **5 yıl** içerisinde lisanslı **depo kapasitesinin 2 ila 4 milyon ton** arasında **bir kapasiteye** kavuşması **beklenebilir**.

*Haber 1: <https://www.aa.com.tr/tr/ekonomi/bakan-pekcan-lisansli-depoculukta-hedefimiz-kapasiteyi-10-milyon-tona-cikarmak/1758320>

*Haber 2: <https://www.aa.com.tr/tr/ekonomi/tarim-ve-orman-bakani-pakdemirli-lisansli-depoculukta-hedef-10-milyon-ton/1863442>

2.6. Girdi Piyasası

Konya'da **2019** yılında seçili **hububatlarda toplam** üretim miktarı yaklaşık **4,5 milyon tondur. Ancak** üretilen **bu hububatın kalite ve standartları** bakımından **hepsi lisanslı depoculuğa konu olmamaktır.** Öte **yandan, tarladan direk** satış, **elektronik** ürün borsasında satış **ve adı depolarda saklanma gibi** faktörler göz önüne **alındığında** lisanslı depoculuğa **konu** ürün oranı düşmektedir.

Lisanslı **depoculuk** kapsamında **saklanabilecek** ürünlerin üretim miktarının **genel olarak %70'i ticarette** değerlendirilmekte, **geri kalan** miktarı **ise genelde tohumluk veya** üreticilerin **kendi** kullanımı için ayrıldığı varsayılmıştır. Kuruluş **yeri** seçimi yapılrken, **saha** araştırmaları **ve** literatür taramaları ışığında **bu** miktarın yaklaşık **olarak %25'inin depolanacak nitelikte ve potansiyelde** olduğu **tahmini** üstünden **bu** çalışma yürütülmüştür. **Uygun** görülecek **yer ve kapasite konusunda nihai karar ve** yönlendirme **merciinin Ticaret** Bakanlığı olduğu, yatırım **yeri uygunluk** kararının Bakanlığın **kriter ve standartları** doğrultusunda belirlendiği unutulmamalıdır.

2.7. Pazar ve Satış Analizi

Çiftçilerin ürünlerini **saklamak ve uzun vadede piyasa** sürebilmek için **depolama** yapmaları **elzemdir.** **Bu durumda** çiftçiler **bireysel depolama** yöntemlerini **de tercih edebilirler.** **Ancak bireysel depolama** için **depo inşa etmek ve** depoların bakımını sürdürmek **finansal olarak maliyetlidir.** Ayrıca **bu** işlem için **bir alan ayırmak da gerekmektedir ki bu da mevcut sınırlı alanların kullanımını zorlaştırmaktadır.** **Bu nedenlerle** lisanslı depoların kullanımını avantajlı olduğu düşünülmektedir.

Konya lisanslı **depoculukta** onde **gelen illerden biridir.** **Hububat depolama** ağırlıklarına bakıldığından **507.530 ton ile Adana, 371.345 ton ile Yozgat, 20.179 ton ile Şanlıurfa, 205.015 ton ile Mardin** Türkiye'de öne çıkan **illerdir.** **Ancak Konya tek** başına **1.086.930 ton depolama kapasitesi ile en** onde **gelmektedir.** **Konya lisans kapasitesine** göre ülke **genelindeki toplam kapasitenin %21'ine sahiptir.**

Coğrafi **konumu** gereği ulaşım **ve lojistikte** ayrıcalıklı **konumu** Konya'yı lisanslı **depoculuk** için önemli **bir il** yapmaktadır. **Konya ana** ulaşımını sağlayan doğu-batı **ve kuzey-güney** yönlerinde **uzanan karayolu** bağlantıları **ile** önemli **bir** kavşak noktası **halindedir.** **Bu konumu sayesinde Konya** önemli dağıtım kanalarının **merkezindedir.** **Konya, Kuzey-Güney** aksında **Ankara-Konya-Antalya yolu ile** Doğu-Batı aksında **Aksaray-Konya-Afyon** karayollarının kesişiminde **yer almaktadır.**

2013 yılında **MEVKA koordinasyonunda** hazırlanan erişilebilirlik **analizinde TR 52** Bölgesi ilçeler ölçüğünde **belirtilen** yöntem **marifeti ile** erişilebilirlik çalışması yapılmış, farklı ulaşım modlarına göre **ve** belirlenmiş erişim **merkezlerine** göre farklı erişilebilirlik **endeks ve** haritaları çıkarılmıştır. Erişilebilirlik çalışması kapsamında ayrıca ilçeler ölçüğünde **kara, deniz, hava ve demiryolu** ulaşım modlarının tümünün **endekse olan etkileri de hesaba** katılarak **sentez erişilebilirlik endeksi ve** haritası **da ortaya** çıkarılarak değerlendirilmiştir. **Bu** çalışmada lisanslı **depoculuk** yatırımı için değerlendirilen üç ilçeden **birisini olan** Seydişehir erişilebilirlik **analizine** göre ilçe **karayolu** erişilebilirlik **endeksine** göre 15.sırada, **havayolu** 18.sırada **yer almış olup ortalanın** üzerinde değerlere **sahiptir.** Diğer **bir** ilçe **ise Cihanbeyli olarak** belirlenmiştir. Yukarıda **bahsedilen** erişilebilirlik **analizinde Cihanbeyli** beşinci sırada almaktadır. **Buradan hareketle** Cihanbeyli'nin karayolları **ile** erişilebilirlik kapsamında **oldukça avantajlı bir konumda** olduğunu söylemek mümkündür. **Son olarak** İlgin **da** erişilebilirlik **analizinde** ortalamanın üstünde çıkan **ilçelerden biridir.** Ayrıca Akşehir-Tuzlukçu-İlgın üçgeninde **hububat** üretiminin oldukça **fazla** olmasına

karşın **bu** üçgende **herhangi bir** lisanslı **depo** işletmesinin bulunmaması İlgin'ı önemli **bir nokta haline getirmektedir.**

Konya bölgesinde **en çok depolanan** ürünler **arpa**, buğday **ve** mısırdır. **2019** yılı için **bu** üç ürünün **depolama bedelleri** şu şekildedir:

Tablo 56. 2019 Yılı Depolama Bedelleri

Ürün	(TL / TON / GÜN)
Buğday	0,300
Mısır	0,316
Arpa	0,333

Bu çalışma kapsamında seçilen üç ilçede **mevcut bir deponun** olmaması, ilçelerdeki üretim oranları **ve** TMO'nun **da kendisi** depolarına ürün **kabulden** önce lisanslı **depolara** yönlendirme yapması göz önüne alındığında **20.000 tonluk bir depo** yatırımında buğday için **13.000 ton**, mısır için **2.000 ton ve arpa** için **de 5 ton olacak** şekilde **depolama hizmeti** verileceği düşünülerek **tam kapasite bir hesaplama** yapıldığında yaklaşık **2,3 milyon TL** yıllık **kiralamadan** kaynaklı **gelir elde edilecektir**. Ücretlere **KDV** dâhildir **ve depolama hizmetinin bedelleri depodan** ürün çıkışma esnasında kaldığı süre **hesaplanarak** ödenmektedir.

Çalışmada **bahsedilen** üç ilçedeki çiftçi sayıları **ve toplam** üretim **verilerini incelemek hitap edilen** pazarı **anlamak** bakımından faydalı olacaktır. İlgin-Tuzlukçu-Akşehir bölgesinde **herhangi bir** lisanslı **depo yoktur**. Ancak **bu** bölgede Çiftçi Kayıt Sistemi'ne (ÇKS) kayıtlı yaklaşık **12.000** çiftçi **vardır**. Yine **bu** üç ilçede **2019 verilerine** göre **toplama** yaklaşık **10.000 ton** mısır, **138.000 ton** buğday **ve 55.000 ton arpa** üretilmektedir. **Cihanbeyli** ilçesinde ise **2019 yılı verilerine** göre **toplama** yaklaşık **285.000 ton** buğday, **85.000 ton** mısır **ve 140.000 ton arpa** üretilmektedir. Cihanbeyli'de ÇKS'ye kayıtlı **7.000** çiftçi **vardır**. Seydişehir'de ÇKS'ye kayıtlı yaklaşık **3.000** çiftçi **olmakla birlikte 2019** yılında yaklaşık **80.000 ton** buğday, **12.000 ton** mısır **ve 28.000 ton arpa** üretilmiştir.

Bu çalışma kapsamında **söz konusu** yatırımin tamamlanması **ve** işletmeye geçmesi **tarihi olarak Ocak** ayı **kabul** edilmiştir. Yatırımin **geri** dönüş süresi bölümünde **daha** ayrıntılı anlatılacağı üzere **bu ayda** çalışma **kapasitesi %70 olarak** varsayılmıştır. **Aylara** göre **bu** oranın aşağıdaki **gibi** değiştiği varsayılmıştır.

Tablo 57. Aylık Kapasite Kullanım Oranları

Ocak	70%
Şubat	60%
Mart	50%
Nisan	50%
Mayıs	50%
Haziran	90%
Temmuz	100%
Ağustos	100%
Eylül	90%
Ekim	85%
Kasım	80%
Aralık	75%

3. TEKNİK ANALİZ

3.1 Kuruluş Yeri Seçimi

Lisanslı **depoculuk** kapsamında **saklanabilecek** ürünlerin üretim miktarının **genel olarak** %70'i **ticarette** değerlendirilmekte, **geri kalan** miktarı **ise genelde tohumluk** veya üreticilerin **kendi** kullanımı için ayrılmaktadır. Kuruluş **yeri** seçimi yapılrken, **saha** araştırmaları **ve** literatür taramaları ışığında **bu** miktarın yaklaşık **olarak** %25'inin **depolanacak nitelikte ve potansiyelde** olduğu varsayılmıştır. **Uygun** görülecek **yer ve kapasite konusunda nihai karar ve** yönlendirme **merciinin Ticaret** Bakanlığı olduğu, yatırım **yeri uygunluk** kararının Bakanlığın **kriter** **ve** standartları doğrultusunda belirlendiği unutulmamalıdır.

Konya'da lisanslı **depo kurulabilecek potansiyel** lokasyonlarının **daha net belirlenmesi** adına, **depolamaya konu** ürünlerin (buğday, mısır, arpa, çavdar, **yulaf, kuru nohut**) üretiminin, **mevcutsa** kuruluş **kapasitesinin ve depo** sayısı **bilgisinin** verildiği karşılaşmalıdır **tablo** aşağıda paylaşılmıştır. **Depolama** açısından **potansiyel sahibi** gözüken ilçeler yeşil **olarak**, üretimden **daha fazla depolama** yapılan ilçeler **ise kırmızı olarak** işaretlenmiştir. **Tabloda Toprak Mahsulleri Ofisinin depolama bilgilerine yer** verilmemiştir. **Toprak Mahsulleri Ofisi**, bölgede **kendi deposu** olmasına rağmen, bölgedeki çiftçilerin ürünlerini **teslim edilmek** üzere lisanslı depoları önceliklendirmektedir.

Tablo 58. Detaylı İlçe Analizi

İlçe	2019 Yılı Toplam Üretim (Ton)	Kuruluş Kapasitesi (Ton)	Üretim- Kapasite Farkı	Kuruluş Kapasitesi- Üretim Oranı (%)	Bölgedeki Lisanslı Depo Sayısı
Ahırlı	7.058	-	7.058	-	-
Akören	22.741	-	22.741	-	-
Akşehir	91.633	-	91.633	-	-
Altınekin	272.179	300.000	-27.821	%110	2
Beyşehir	131.089	30.000	101.089	%22	1
Bozkır	11.372	-	11.372	-	-
Çeltik	96.532	90.000	6.532	%93	2
Çumra	520.545	372.000	148.545	%71	3
Cihanbeyli	509.866	270.800	239.066	%53	2
Derbent	11.895	-	11.895	-	-
Derebucak	2.700	-	2.700	-	-
Doğanhisar	16.619	-	16.619	-	-
Emirgazi	87.739	-	87.739	-	-
Ereğli	213.146	90.000	123.146	%42	-
Güneysinir	26.099	-	26.099	-	-
Hادım	391	-	391	-	-
Halkapınar	6.425	-	6.425	-	-
Hüyük	40.572	-	40.572	-	-
Ilgin	98.660	-	98.660	-	-
Kadınhanı	250.539	105.000	145.539	%42	1
Karapınar	445.420	492.200	-46.780	%110	5
Karatay	476.574	405.250	71.324	%85	6
Kulu	243.325	195.250	48.075	%80	4
Meram	88.591	-	88.591	-	-
Sarayönü	200.922	136.700	64.222	%68	2
Selçuklu	156.878	215.600	-58.722	%137	5
Seydişehir	120.593	-	120.593	-	-
Taşkent	739	-	739	-	-
Tuzlukçu	53.643	-	53.643	-	-
Yalıhüyük	7.134	-	7.134	-	-
Yunak	267.918	150.000	117.918	%55	3

Kaynak: Ticaret Bakanlığı ve TÜİK verileriyle hazırlanmıştır.

Daha önce de belirtildiği üzere, üretimin %70'inin **ticarete konu** olduğu, **bu** miktarın **ise** %25'inin depolanacağı varsayıldığında, **Cihanbeyli** ve Seydişehir ilçeleri ön **plana** çıkmaktadır. **Birbirine** yakın **olan** Akşehir, Ilgin ve Kadınhanı ilçeleri **de bir arada düşünüldüğünde cazip olabilecek** diğer **bir lokasyon olarak** gözükmektedir. Aşağıdaki **tabloda**, bölgedeki kuruluş **kapasitesi toplam** üretimin %70'inden çıkarılmış, **kalan** miktarın **ise** dörtte **biri** hesaplanmıştır. **Tabloya** göre, **Cihanbeyli**, Seydişehir, Kadınhanı, **Ilgin** ve Akşehir ilçeleri **20 bin tonluk bir** lisanslı **depo** için değerlendirilebilir **niteliktedir**.

Tablo 59. Öne Çıkan İlçeler

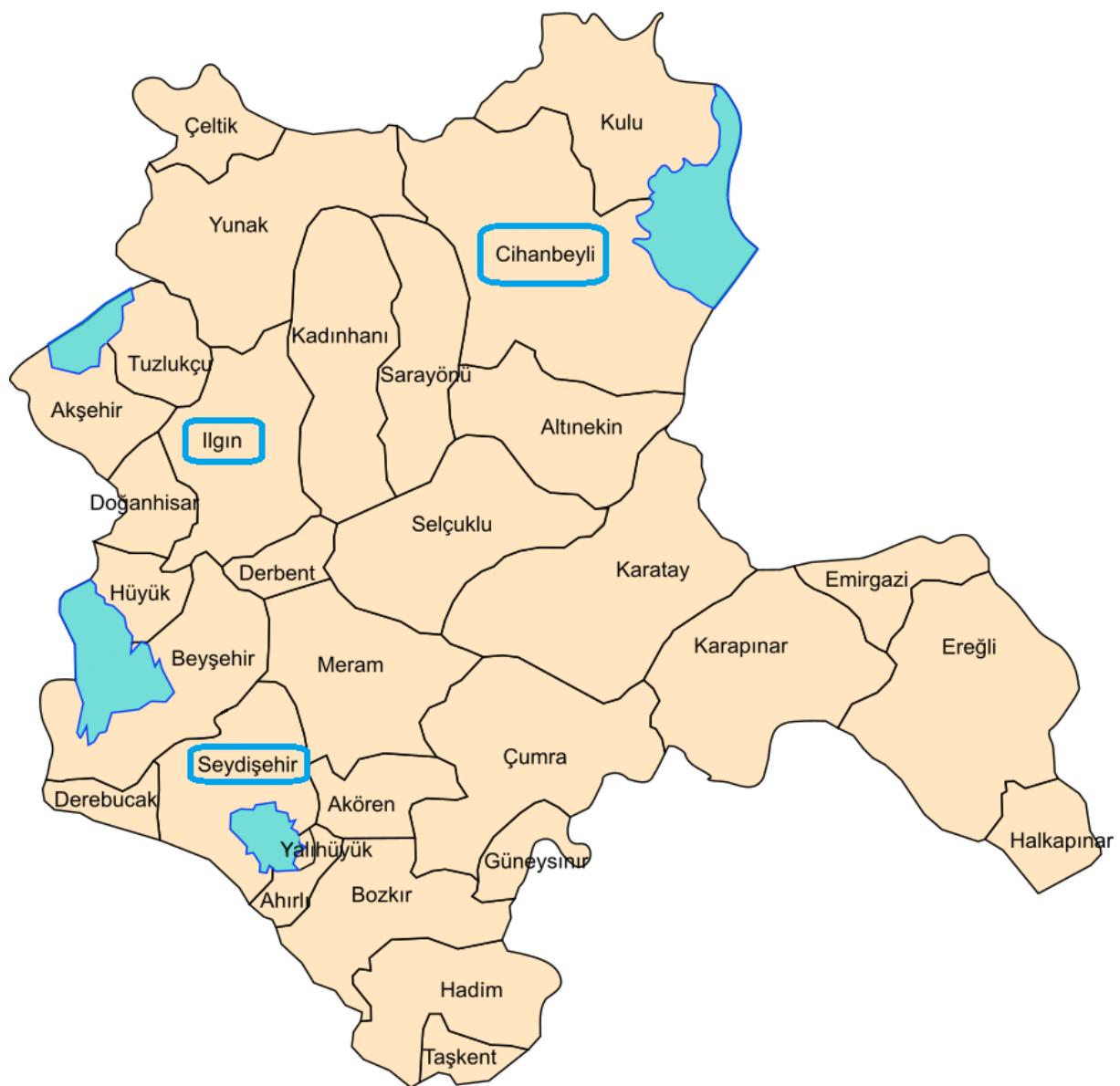
İlçe	2019 Yılı Toplam Üretim (Ton)	Üretimin Ticarete Konu Olduğu Oran %70	Kuruluş Kapasitesi (Ton)	Ticarete Konu Olan Kısmı - Kapasite Farkı (Ton)	Depolanacağı Varsayılan Miktar (%0,25) (Ton)
Cihanbeyli	509.866	356.906	270.800	86.106	21.527
Seydişehir	120.593	84.415	0	84.415	21.104
Kadınhanı	250.539	175.377	105.000	70.377	17.594
İlgın	98.660	69.062	0	69.062	17.266
Akşehir	91.633	64.143	0	64.143	16.036
Meram	88.591	62.014	0	62.014	15.503
Beyşehir	131.089	91.762	30.000	61.762	15.441
Emirgazi	87.739	61.417	0	61.417	15.354
Ereğli	213.146	149.202	90.000	59.202	14.801
Tuzlukçu	53.643	37.550	0	37.550	9.388
Yunak	267.918	187.543	150.000	37.543	9.386
Hüyük	40.572	28.400	0	28.400	7.100
Güneysinir	26.099	18.269	0	18.269	4.567
Akören	22.741	15.919	0	15.919	3.980
Doğanhisar	16.619	11.633	0	11.633	2.908
Derbent	11.895	8.327	0	8.327	2.082
Bozkır	11.372	7.960	0	7.960	1.990
Yalıhüyük	7.134	4.994	0	4.994	1.248
Ahırlı	7.058	4.941	0	4.941	1.235
Halkapınar	6.425	4.498	0	4.498	1.124
Sarayönü	200.922	140.645	136.700	3.945	986
Derebucak	2.700	1.890	0	1.890	473
Taşkent	739	517	0	517	129
Hadım	391	274	0	274	68

Kaynak: Ticaret Bakanlığı ve TÜİK verileriyle hazırlanmıştır.

Bu çalışmada, **Konya ilinde** lisanslı **depo kurulabilecek alanlar**;

- İlçelerin üretim **durumu ve** miktarı (ürün **bilgileri** önceki **tablolarda** belirtilmiştir),
- **Mevcut** lisanslı **depo kapasitesi**,
- **Toprak Mhsulleri Ofisi temsilcilikleri**,
- Yakın bölgelerdeki **depo** varlığı **ve**
- Ulaşım yolları **ve** ulaşılabilirlik yönleriyle **ele alınmış ve tahmini depo kapasitesi** belirlenmiştir.

Potansiyel sahibi bölgeler **belirlenirken**, ilçe **ve** komşu ilçelerin üretiminin **yüksek** olmasına, bölgedeki üretimle **depolama kapasitesi** arasında **fark** bulunmasına, **TMO deposunun** olmamasına **ve** ulaşım açısından **ana** ulaşım güzergâhi **ve** şehir **merkezine giden yollar** üzerinde olmasına **dikkat** edilmiştir. Yapılan **inceleme sonucunda Cihanbeyli, Seydişehir ve İlgın** ilçeleri **aday** bölgeler **olarak** belirlenmiştir.

Şekil 42. Konya Haritası

Cihanbeyli Bölgesi

Cihanbeyli ilçesi, Konya'nın **kuzeyinde, Ankara yol** üzerinde bulunmaktadır ve **53 bin** nüfusa sahiptir.

Cihanbeyli yıllık **500 bin ton** üretime sahip olup, aynı güzergâhtaki Altınekin ve Kulu ilçeleriyle birlikte yaklaşık **1 milyon ton depolamaya konu olabilecek** ürün hacmine sahiptir.

Cihanbeyli'de 2, Altınekin'de 2, Kulu'da ise 4 depo bulunmaktadır. İlçede **TMO deposu** da bulunmaktadır. Öte yandan, daha önceki tablolarda gözüktüğü üzere, Altınekin'de yaklaşık **28 bin ton depo kapasite** fazlası olmasına rağmen Kulu ve Cihanbeyli ilçelerinde **toplama 287 bin ton depolama** açığı gözükmeektedir.

Bir üst **tablodaki hesaplama** yöntemine göre ise **Cihanbeyli** ilçesinde **21 bin tonluk** lisanslı depo potansiyeli gözükmektedir. Cihanbeyli'nin **Konya merkeze 100 kilometrelilik, Ankara merkeze ise 160 kilometrelilik** uzaklığı **bulunmakla beraber, ana ulaşım yolu** üzerinde olması, arsa fiyatlarının **merkeze**

göre **daha uygun** olması **ve** bölgenin **halen depolama potansiyeli** taşıması ilçeyi **cazip** kılmaktadır. **Bu kapsamda Kulu-Cihanbeyli** arasında **kurulacak 20 bin tonluk** lisanslı **bir deponun talep** göreceği değerlendirilmektedir.

Seydişehir Bölgesi

Seydişehir ilçesi, Konya'nın güney batısında, **Antalya yolu** üzerinde bulunmaktadır **ve 65 bin** nüfusa **sahiptir**. Seydişehir yıllık **120 bin tonluk** üretime **sahip olup**, yakın bölgelerdeki Ahırlı, Akören, Bozkır, **Derebucak** ve Yalıhüyük ilçeleriyle **birlikte** yaklaşık **172 bin tonluk depolamaya konu** ürünün üretim **hacmine sahiptir**. Hüyük, Beyşehir, Seydişehir ilçe üçlemesine bakıldığına **ise** bölge **toplama 262 bin tonluk depolamaya konu** üretim **hacmine sahiptir**.

Seydişehir'de lisanslı **depo bulunmamakla beraber**, komşu ilçelerden Beyşehir'de **30 bin tonluk** kuruluş **kapasitesi** ve **bir adet** lisanslı **depo** yatırımı bulunmaktadır. Seydişehir'e komşu **olan Derebucak** ilçesinin Pınarbaşı **mevkiinde ise** TMO'ya **ait bir depo** bulunmaktadır.

Raporun hesaplama yöntemine göre Seydişehir ilçesinde **21 bin tonluk** lisanslı **depo potansiyeli** gözükmemektedir. Ahırlı, Akören, Bozkır, **Derebucak** ve Yalıhüyük ilçeleri **ile birlikte bu potansiyel** yaklaşık **45 bin tona** çıkmaktadır. Seydişehir'in **Konya merkeze 90 kilometre**, Antalya'ya **ise** yaklaşık **200 kilometre** uzaklıkta **olup, iki** şehir arasındaki **ana** ulaşım güzergâhında olması, Antalya'dan **gelebilecek talepleri** karşılama avantajına **sahip** olması, **arsa** fiyatlarının **merkeze** göre **daha uygun** olması **ve** bölgede lisanslı **depo** bulunmaması ilçeyi **cazip** kılmaktadır. **Bu** çerçevede, Seydişehir'de **kurulacak 20 bin tonluk bir** lisanslı **deponun talep** göreceği düşünülmektedir.

Ilgin Bölgesi

Ilgin ilçesi, Konya'nın iç kısmının **kuzey** batısı **nda, Afyonkarahisar**-İstanbul **yolu** üzerinde bulunmaktadır **ve 55 bin** nüfusa **sahiptir**. Ilgin yıllık yaklaşık **olarak 100 bin tonluk** üretime **sahip olup**, yakın bölgelerdeki Akşehir, Doğanhisar, Kadınhanı **ve** Tuzlukçu ilçeleriyle **birlikte** yaklaşık **500 bin tonluk depolamaya konu** ürünün üretim **hacmine sahiptir**.

Ilgin'da lisanslı **depo bulunmamakla beraber**, komşu ilçelerden Kadınhanı'nda **105 bin tonluk** kuruluş **kapasitesi** ve **bir adet** lisanslı **depo** yatırımı bulunmaktadır. **Bahsi** geçen bölgede TMO'ya **ait bir depo** bulunmamaktadır.

Ön **fizibilitet raporunun hesaplama yöntemine** göre Ilgin ilçesinde **17 bin tonluk** lisanslı **depo potansiyeli** gözükmemektedir. Akşehir, Doğanhisar, Kadınhanı **ve** Tuzlukçu ilçeleri **ile birlikte bu potansiyel 64 bin tona** çıkmaktadır. Ilgin'in **Konya merkeze 100 kilometre**, Afyonkarahisar'a **ise 130 kilometre** uzaklıkta **olup, iki** şehir arasındaki **ana** ulaşım güzergâhında olması, İstanbul **yolunun da** aynı güzergâhta olması, **bu** bölgelerden **gelebilecek talepleri** karşılama avantajına **sahip** olması, **arsa** fiyatlarının **merkeze** göre **daha uygun** olması **ve** ilçede lisanslı **depo** bulunmaması ilçeyi **cazip** kılmaktadır. **Bu** çerçevede, Ilgin'da **kurulacak 20 bin tonluk bir** lisanslı **deponun talep** göreceği öngörülmüştür.

3.2 Üretim *Teknolojisi*

20.000 ton kapasiteli bir lisanslı depoda gerekli makine teçhizat *listesi* şu şekildedir:

- **Konik/Düz Tabanlı Çelik Silo**
- **Silo Aksesuarları**
- **Havalandırma Sistemi**
- **Silo İçi Sıcaklık Görüntüleme Sistemi**
- **Silo İçi Boşaltma Sistemi**
- **Silo İçi Dip Sıvırıcı Sistem**
- **Havalandırma Sistemi**
- **Silo İçi Sıcaklık Görüntüleme Sistemi**
- **Kule Tipi Hububat Kurutma Makinası**
- **Kamyon Yükleme Silosu**
- **Kamyon Yükleme Silosu Ekipmanları**
- **Silo Taşıyıcı Ekipman Sistemi**
- **Silo İçi Azot Gazi Püskürtme Sistemi**
- **Mal Alım Çukur Izgarası**
- **Manuel Kapak**
- **Zincirli Konveyör**
- **Elektrikli Klapa**
- **Kovalı Elevatör**
- **Elevatör Kulesi**
- **Elektrikli Kapak**
- **Silo Radar Seviye Ölçüm Sistemi**
- **Yürüme Yolu Silodan Destek Ayakları**
- **Döküş Borusu**
- **Silo Ankrajları**
- **Silo Çelik Konstrüksiyon**
- **Zemin Üstü Tır Kantarı**
- **Otomatik Numune Alma Sondası**
- **Laboratuvar Ekipmanı**
- **Bilgisayar Sistemi (Server)**
- **Ofis Ekipmanları**

Lisanslı Depolarda Bulunması Gereken Asgari Nitelikler

12/04/2013 tarihli 28616 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Hububat Baklagiller ve Yağlı Tohumlar lisanslı depo tebliğinde lisanslı depolarda bulunması gereken asgari nitelikler aşağıdaki maddelerde belirtilmiştir:

- i. **Taban**, iç ve dış **duvar** yüzeyleri ile çatısının, ürüne yabancı **madde** karışmasını ve **kirlenmesini** önleyecek ve **rutubeti** geçirmeyecek, ürünü **her türlü koku ve hava etkisi ile** iç ve dış **zararlardan koruyacak** şekilde ve **nitelikte** olması,
- ii. Kapalı olması, ürünlerin **depolara** aktarılması ya da **depodan tahliyesi** amacıyla ihtiyaç **duyulan nakil** ve diğer araç ve gereçlerin rahatça çalışabileceği genişlikte boş alanların ve geçiş **yerlerinin bulunması**,
- iii. Farklı yıl ürünü ile çeşitli **bitki** türü, **cins**, **grup**, sınıf ve **derecelerdeki** ürünün karışmasını, **niteliklerinin** bozulmasını, **fazla** basınç altında bulunmasını önleyecek önlemlerin alınmasına elverişli büyülükte ve **nitelikte** olması,
- iv. **Yeterli** havalandırma **sistemi**, **belgelendirilmesi suretiyle yeterli** yangın söndürme **sistemi**, kaçak akıma ve **neme** karşı korumalı özel muhafazalı **elektrik sistemi ile** ürünün **depolara nakledilmesi** için **gerekli** altyapı ve **nakil sistemine sahip** olması,
- v. **Toz toplama riski olan nakil ve aktarma ekipmanları da** dâhil **toz emme sistemine sahip** olması,
- vi. **Depolama hizmetleri ve depolamaya ilgili** ihtiyaç **duyulan** diğer yan **hizmetleri yerine getirebilecek teknik** donanıma **sahip** bulunması **gereklidir**.

Kapasitesine bakılmaksızın çelik **silolarda** bulunması **gereken teknik** özellikler ve **ekipmanlar** şunlardır:

- **Betonarme galerili**,
- Aynı anda **doldurma** ve boşaltma yapılabilecek şekilde,
- Ekipmanların **yer** alacağı çelik konstrüksiyon ve etrafı açık **makine dairesi**,
- **PLC kontrol sistemi**,
- **SCADA Sistemi**
- **Elektrik motorlu klapeler**,
- **El kumandalı kapasite** sürgüleri,
- **Zincirli** konveyörler,
- **Helezon** konveyörler (**dip** sıyrıcılar)
- Elevatörler,
- Tahıl akış boruları
- Çok yönlü **elektrik motorlu** dağıticılar,
- **Toz toplama sistemi (jet filtreli)**,
- **Aspirasyon** (emiş) **kanalları ve toz** boruları,
- Basınçlı **hava sistemi**,
- Havalandırma **sistemi**,
- Sıcaklık ölçme ve **takip sistemi**,
- Yangın söndürme **sistemi**,
- Yangın **alarm sistemi**,
- **Telefon sistemi**,
- **Paratoner**,
- İdari **bina**,

- **Laboratuvar,**
- **Saha betonu ve ihata.**

Silolarda Aynı Anda Yapılacak İşlemler

Çelik **silolar**, **depoya** ürün alımı **yaparken** gerekiğinde aynı **anda** araç yüklenebilecek şekilde tasarlanmış **olup**, aynı **anda** aşağıda **belirtilen** işlemler yapılabilecektir.

- 1- **Karayolundan iki** farklı ürünün (**iki ayrı hat ile 2 x150 t/h**) **siloya** alımı.
- 2- **Silodaki iki** farklı ürünün (**iki ayrı hat ile 2 x150 t/h**) **karayoluna sevki**.
- 3- **Karayolundan 150 t/h kapasiteyle siloya** ürün alımı **ve** aynı **anda** **150 t/h kapasiteyle silodan** ürün **sevki**,
- 4- Yukarıda **1. ve 2. maddelerdeki** işlemlerden **birisini yerine kuyular** arası **transfer** yapılması işlemi, yapılmaktadır.

Tesis Özellikleri

Lisanslı **depo tesisinde**, **silo** kuyuları, **makine dairesi**, **kamyon** sundurmasının yerleştirileceği **alan**, **numune alma ve idari bina**, **laboratuvar**, vasıta baskülü **platformu**, araç sirkülasyon alanı, **saha betonu** ve çevre ihatası bulunacaktır. İdari **bina ve laboratuvar** aşağıda belirtildiği şekilde planlanmalıdır.

20.000 ton kapasiteli olarak planlanan depolama tesisleri için yaklaşık **10.000 m²** alan gerekmektedir.

Tesis idari bölümler **ve laboratuvar** bölümlerinden oluşacaktır.

3.3 İnsan Kaynakları

Nüfus Verileri

2019 yılı **Adrese** Dayalı Nüfus Kayıt **Sistemine** göre Konya'nın nüfusu **2.232.374** kişi **olup 83.154.997 olan** Türkiye nüfusunun %2,7'sini oluşturmaktadır. İller bazında kıyaslama yapıldığında **Konya**, Türkiye'rin **7.** büyük şehridir. Yüzölçümü **itibarı ile ise** Türkiye'rin **en** büyük şehridir. **Kilometrekare** başına düşen kişi sayısı **ise** 57'dir.

Konya ilinin genç nüfusu diyeBILECEĞİMİZ **35** yaş altı **grup toplam** nüfusun %55,1'ine karşılık **gelmektedir**. **35 altı toplam** nüfus **1.229.811** kişidir.

Konya nüfusunun yaş gruplarına göre dağılımına baktığımızda **15-64** yaş **grubunda bulunan** çalışma çağındaki nüfus, **toplam** nüfusun %66,6'sını oluşturmaktadır. İl nüfusunun %24'ü **0-14** yaş **grubunda**, %9,5'i **ise 65 ve daha yukarı** yaş **grubunda** bulunmaktadır.

Tablo 60. Yıllara Göre Nüfus Verileri

Yıllar	Çalışma Çağındaki Nüfus	<i>Toplam Nüfus</i>	Çalışma Çağındaki Nüfusun <i>Toplam Nüfus Payı (%)</i>
2015	1.417.650	2.130.544	66,5
2016	1.443.656	2.161.303	66,8
2017	1.454.330	2.180.149	66,7
2018	1.469.218	2.205.609	66,6
2019	1.486.190	2.232.374	66,6

Kaynak: TÜİK

Genç nüfusun çalışma çağındaki nüfusa oranı ise 2019 yılı itibarıyla 25,2'dir.

Yıllar	Genç Nüfus	Genç Nüfusun Çalışma Çağındaki Nüfusa Oranı (%)
2015	370.091	26,1
2016	374.809	26,0
2017	373.014	25,6
2018	371.374	25,3
2019	373.837	25,2

Kaynak: TÜİK

Personel

Saha bilgileri ve literatür taramaları **sonucunda kurulması planlanan 20.000 tonluk** lisanslı depoda on iki kişilik **bir ekip** gereği yönünde **bir kanya ulaşılmıştır**. **Bu ekibin** içinde **hem idari** işleri yürütecek **personel hem de teknik elemanlar mevcuttur**.

Tablo 61. Personel Listesi

Pozisyon	Sayı	Maaş (TL)
Müdür	1	7.000,00
Muhasebeci	1	4.500,00
Eksper	2	3.500,00
Sekreter	1	2.324,70
Teknisyen	1	3.074,70
Tartıcı	1	2.574,70
Numuneci	1	2.574,70
İşçi	1	2.324,70
Elektrik Teknisyeni	1	3.074,70
Bilgi İşlem	1	2.824,70
Temizlik görevlisi	1	2.324,70
Güvenlik görevlisi	2	2.324,70
Toplam	14	36.097,60

4. FİNANSAL ANALİZ

4.1 Sabit Yatırım Tutarı

Lisanslı **depoculuk** yatırımlarında yatırım **maliyetini** oluşturan **ana unsurlar hem oransal olarak hem de tutar olarak** yatırım **cinsine** göre değişiklik göstermektedir. Düz tabanlı **silo ve konik** tabanlı **silo olmak** üzere **2** farklı **şekilde** inşa **edilebilen silolar** yatırım **maliyeti** ve işlevsellik açısından **farklılıklar** oluşturmaktadır.

Düz tabanlı siloların **daha** çok **uzun** süreli **ve** yüksek tonajlı **depolamalarda** kullanımı **uygun iken konik** tabanlı siloların **ise daha** çok sürekli **dolum** boşaltım durumlarının olduğu **depolamalarda** kullanımı verimliliği artırıp **maliyet ve zaman** kaybını azaltmaktadır.

Bu 2 farklı yatırım türüne **sabit** yatırım **harcamaları** aşağıdaki gibi **gibidir**:

Tablo 62. Sabit Yatırım Harcamaları

Sabit Yatırım Harcamaları (\$)	Düz Tabanlı	Konik Tabanlı
Arsa	100.000	100.000
Bina İnşaat	756.000	960.000
Makine Teçhizat	936.000	920.000
Montaj	108.000	120.000
Diğer	19.000	21.000
Toplam Sabit Yatırım (\$)	1.919.000	2.121.000

4.2 Yatırımin Geri Dönüş Süresi

Lisanslı **depoculuk** yatırımı için **geri** dönüş süresi hesaplanırken **geliri** oluşturan **depolama hizmetlerine** ilişkin yılın farklı aylarında farklı **kapasitelerde hizmet** verileceği varsayımla **gelir modellemesi** oluşturulmuştur. Aşağıda **yer alan tabloda** detayları **verilen** aylık **kapasite** kullanım oranlarına göre yıllık **gelir** hesaplanmıştır. **Gelir** hesaplaması yapılrken **gelirler depolama hizmetleri ve diğer gelirler olmak** üzere **2 ana grupta** toplanmıştır. Diğer **gelirler grubunda** sektörün doğası gereği **doldurma-boşaltma gelirleri, kamyon** tartımı, **vb. gelirler yer** almaktadır.

Gider modellemesi yapılrken **ise firmada** detayları **raporun insan kaynakları** bölümünde **yer** aldığı şekli **ile** **14** kişi **istihdam** edildiği varsayımlı **ile personel giderleri** oluşturulmuştur. **Personel giderleri** hesaplanırken **maliyetler** yatırımin teşvik **belgeli olarak** yapılacağı varsayımlı **ile sigorta primi** işveren **hissesi** payı düşürlerek belirlenmiştir.

Sektörün **öne mli gider kalemlerinden biri olan enerji gideri belirlenirken kurulacak tesisin 20.000 tonluk kapasitesine** göre yıllık **enerji** ihtiyacının **480.000 kWh** olduğu varsayımlı **ile hesaplama** yapılmıştır. **Vergi** kısmında **ise** yatırımin yatırım teşvik **belgeli** yapılacağı varsayımlı **ile tahakkuk eden verginin %80 indirimli olarak** ödeneceği ön görülmüştür **ve hesaplamalar buna** göre yapılp **yıllık net kar** tutarı belirlenmiştir.

Bu varsayımlardan **hareketle gelir gider projeksiyonu tablosunda** detaylarını göreceğiniz üzere **12.** yılın **sonunda 1.929.562 \$ toplam net gelir elde edilmekte olup**, yatırımin **12** yıl içerisinde **geri** dönüşünü sağlayacağı **tahmin edilmektedir**.

Tablo 63. Aylık Kapasite Kullanım Oranları

Ocak	70%
Şubat	60%
Mart	50%
Nisan	50%
Mayıs	50%
Haziran	90%
Temmuz	100%
Ağustos	100%
Eylül	90%
Ekim	85%
Kasım	80%
Aralık	75%

Tablo 64. Gelir-Gider Projeksiyonu

\$	1. yıl	2. yıl	3. yıl	4. yıl	5. yıl	6. yıl	7. yıl	8. yıl	9. yıl	10. yıl	11. yıl	12. yıl
Gelirler	230.795	311.573	336.498	363.418	392.492	423.891	450.172	486.186	525.081	567.087	612.454	661.451
<i>Depolama Geliri</i>	<i>177.534</i>	<i>239.671</i>	<i>258.845</i>	<i>279.553</i>	<i>301.917</i>	<i>326.070</i>	<i>346.286</i>	<i>373.989</i>	<i>403.908</i>	<i>436.221</i>	<i>471.119</i>	<i>508.808</i>
<i>Diger Gelirler</i>	<i>53.260</i>	<i>71.901</i>	<i>77.653</i>	<i>83.866</i>	<i>90.575</i>	<i>97.821</i>	<i>103.886</i>	<i>112.197</i>	<i>121.173</i>	<i>130.866</i>	<i>141.336</i>	<i>152.643</i>
Giderler	170.583	184.230	198.968	214.886	232.076	250.643	270.694	310.341	335.169	361.982	390.941	422.216
<i>Personel Giderleri</i>	<i>89.138</i>	<i>96.269</i>	<i>103.970</i>	<i>112.288</i>	<i>121.271</i>	<i>130.973</i>	<i>141.450</i>	<i>170.758</i>	<i>184.419</i>	<i>199.173</i>	<i>215.106</i>	<i>232.315</i>
<i>Enerji Giderleri</i>	<i>31.627</i>	<i>34.158</i>	<i>36.890</i>	<i>39.841</i>	<i>43.029</i>	<i>46.471</i>	<i>50.189</i>	<i>54.204</i>	<i>58.540</i>	<i>63.223</i>	<i>68.281</i>	<i>73.744</i>
<i>Diğer Yönetim Giderleri</i>	<i>49.818</i>	<i>53.803</i>	<i>58.108</i>	<i>62.756</i>	<i>67.777</i>	<i>73.199</i>	<i>79.055</i>	<i>85.379</i>	<i>92.210</i>	<i>99.586</i>	<i>107.553</i>	<i>116.157</i>
<i>Vergi Öncesi Kar</i>	<i>60.211</i>	<i>127.343</i>	<i>137.530</i>	<i>148.533</i>	<i>160.415</i>	<i>173.249</i>	<i>179.478</i>	<i>175.845</i>	<i>189.912</i>	<i>205.105</i>	<i>221.514</i>	<i>239.235</i>
<i>Vergi</i>	<i>2.649</i>	<i>5.603</i>	<i>6.051</i>	<i>6.535</i>	<i>7.058</i>	<i>7.623</i>	<i>7.897</i>	<i>7.737</i>	<i>8.356</i>	<i>9.025</i>	<i>9.747</i>	<i>10.526</i>
Net Kar	57.562	121.740	131.479	141.997	153.357	165.626	171.581	168.108	181.556	196.081	211.767	228.709

5. ÇEVRESEL VE SOSYAL ETKİ ANALİZİ

Lisanslı **depoculuk** yatırımı **16/12/2003 tarih ve 25318** sayılı **Resmi Gazete**'de yayımlanan Çevresel **Etki Değerlendirme** (ÇED) Yönetmeliği kapsamına **giren faaliyetlerden** değildir. **Fakat bu durumun da** Çevre **ve Şehircilik İl Müdürlüğü** tarafından **belgelenmesi gerekmektedir.** **Bu nedenle** yatırımcıların **ilgili** Müdürlük **ile irtibata** geçmesinde **fayda** görülmektedir.

KAYNAKLAR

Afyonkarahisar Ticaret Borsası Hububat Lisanslı Depoculuk Fizibilite Raporu, 2018

DOĞAKA Tarım Ürünleri Lisanslı **Depoculuk** Araştırması ve Ön **Fizibilite** Çalışması, 2014

Hububat, Baklagiller ve Yağlı Tohumlar Lisanslı **Depo** Tebliği,
www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=17277&MevzuatTur=9&MevzuatTertip=5 (erişim tarihi:
Ekim 2020).

MEVKA Erişilebilirlik **Raporu,** 2013,
<https://www.mevka.org.tr/Yukleme/Uploads/DsyQMk6eo43201834232PM.pdf>, (erişim tarihi: Ekim
2020).

Tarım Ürünleri Lisanslı **Depoculuk** Yönetmeliği,
www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=17274&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5, (erişim tarihi:
Ekim 2020).

Ticaret Bakanlığı

Toprak Mahsulleri Ofisi Konya Şubesi

TR81 Bölgesi Lisanslı **Depoculuk** Yatırımı Ön **Fizibilitesi Raporu, 2017**

Türkiye İstatistik **Kurumu**

Ek-1

Yatırımcı tarafından hazırlanacak detaylı **fizibilitede**, aşağıda **yer alan analizlerin asgari** düzeyde yapılması **ve makine-teçhizat listesinin** hazırlanması önerilmektedir.

Ekonominik Kapasite Kullanım Oranı (KKO)

Sektörün **mevcut durumu ile** önmüzdeki dönem için sektörde **beklenen** gelişmeler, firmanın **rekabet** gücü, sektördeki **deneyimi, faaliyete** geçtikten **sonra** hedeflediği üretim-satış rakamları **dikkate** alınarak **hesaplanan ekonomik kapasite** kullanım oranları **tahmini tesis** işletmeye geçtikten **sonraki** beş yıl için yapılabilir.

Ekonominik KKO= Öngörülen Yıllık **Üretim** Miktarı /**Teknik Kapasite**

Üretim Akım Şeması

Fizibilite konusu ürünün **bir birim** üretilmesi için **gereken hammadde**, yardımcı **madde** miktarları **ile** üretimle **ilgili** diğer **prosesleri** içeren akım şeması hazırlanacaktır.

İş Akış Şeması

Fizibilite kapsamında **kurulacak tesisin birimlerinde** gerçekleştirilecek **faaliyetleri** tanımlayan iş akış şeması hazırlanabilir.

Toplam Yatırım Tutarı

Yatırım tutarını oluşturan **harcama kalemleri** yıllara **sarı olarak tablo** formatında hazırlanabilir.

Tesis İşletme Gelir-Gider Hesabı

Tesis işletmeye geçtikten **sonra tam kapasitede** oluşturulması öngörülen yıllık **gelir gider** hesabına yönelik **tablolardır** hazırlanabilir.

İşletme Sermayesi

İşletmelerin günlük işletme **faaliyetlerini** yürütebilmeleri bakımından **gerekli olan nakit ve benzeri** varlıklar **ile bir** yıl içinde **nakde** dönüşebilecek varlıklara **dair tahmini tutarlar tablo formunda** gösterilebilir.

Finansman Kaynakları

Yatırım için **gerekli olan finansal kaynaklar**; kısa **vadeli** yabancı **kaynaklar, uzun vadeli** yabancı **kaynaklar ve** öz kaynakların toplamından oluşmaktadır. Söz **konusu finansal kaynaklara** ilişkin koşullar **ve maliyetler belirtilebilir.**

Yatırımın Kârlılığı

Yatırımı değerlendirmede **en** önemli yöntemlerden **olan** yatırımın kârlılığının ölçümü aşağıdaki formül **ile** gerçekleştirilebilir.

Yatırımın Kârlılığı= **Net Kâr / Toplam Yatırım Tutarı**

Nakit Akım Tablosu

Yıllar **itibarıyle** yatırımda oluşması öngörülen **nakit** akışını gözlemlemek amacıyla **tablo** hazırlanabilir.

Geri Ödeme Dönemi Yöntemi

Geri Ödeme Dönemi Yöntemi kullanılarak **hangi** dönem yatırımın **amorti** edildiği **hesaplanabilir.**

Net Bugünkü Değer Analizi

Projenin uygulanabilir olması için, yıllar **itibariyle nakit** akışlarının **belirli bir indirgeme** oranı **ile** bugünkü değerinin **bulunarak, bulunan tutardan** yatırım **giderinin** çıkarılmasıyla oluşan rakamın sıfıra eşit **veya** büyük olması **gerekmektedir**. **Analiz** yapılırken kullanılacak formül aşağıda **yer** almaktadır.

$$NBD = \sum_{t=0}^n \frac{NA_t}{(1+k)^t}$$

NA_t: **t** Dönemdeki **Nakit** Akışı

k: **Faiz** Oranı

n: Yatırımın Kapsadığı Dönem Sayısı

Cari Oran

Cari Oran, yatırımın kısa **vadeli** borç ödeyebilme gücünü ölçer. **Cari** oranın **1,5-2** civarında olması **yeterli kabul edilmektedir**. Formülü aşağıda **yer** almaktadır.

Cari Oran = Dönen Varlıklar/ Kısa **Vadeli** Yabancı **Kaynaklar**

Likidite Oranı, yatırımın **bir** yıl içinde stoklarını satamaması **durumunda bir** yıl içinde **nakde** dönüşebilecek diğer varlıkllarıyla kısa **vadeli** borçlarını karşılayabilme gücünü gösterir. **Likidite** Oranının **1** olması **yeterli kabul edilmektedir**. Formülü aşağıda **yer** almaktadır.

Likidite Oranı= (Dönen Varlıklar- Stoklar)/Kısa **Vadeli** Yabancı **Kaynaklar**

Söz **konusu iki oran**, yukarıdaki formüller kullanılmak **suretiyle bu** bölümde **hesaplanabilir**.

Başabaş Noktası

Başabaş noktası, **bir** firmanın hiçbir **kar elde etmeden**, zararlarını karşılayabildiği noktayı/seviyeyi **belirtir**. Diğer **bir** açıdan **ise bir** firmanın, **giderlerini** karşılayabildiği **nokta da denilebilir**. Başabaş noktası **birim fiyat**, **birim** değişken **gider ve sabit giderler ile hesaplanır**. Ayrıca **sadece sabit giderler ve** katkı payı **ile de hesaplanabilir**.

Başabaş Noktası = **Sabit Giderler / (Birim Fiyat-Birim Değişken Gider)**

Ek-2: Yerli/İthal Makine-Teçhizat Listesi

**Konevi Mahallesi Feritpaşa Caddesi No:18 42040 Meram/KONYA
Tel: 0 (332) 236 32 90 – Faks: 0 (332) 236 46 91**

E-posta: bilgi@mevka.gov.tr | www.mevka.org.tr

ISBN

Kalkınma Ajansı Yayınları Bedelsizdir, Satılamaz